

DOVEZI ALE EXISTENȚEI LUI DUMNEZEU

Odată, un filozof a confruntat pe rabinul Levi Yitzhak din Berditchev cu argumente împotriva existenței lui Dumnezeu. Rabinul l-a ascultat cu atenție un timp, apoi deodată, fără nici o introducere, l-a privit drept în ochi și i-a spus liniștit:

— «Și ce te faci dacă totuși există Dumnezeu: spune-mi, ce te faci dacă totuși este adevărat că El există?»

Filozoful a fost mai tulburat de aceste cuvinte decât de toate dovezile pe care le auzise în favoarea religiei. Și-a dat seama că este în primejdie și s-a întors la Dumnezeu, simțind pentru prima dată cât este de vulnerabil și dator față de un Dumnezeu real.

Un călugăr cistercian a dat un interviu televiziunii italiene. Cistercienii sînt călugări Romano-Catolici care trăiesc în tăcere deplină, fiecare singur în chilia lui. Ei se văd sau vorbesc numai la spovedanie sau la cîntările comune din biserică.

Călugărul a fost întrebat:

— «Ce ați zice dacă, la sfîrșitul vieții, v-ați da seama că ateismul este adevărul și că Dumnezeu nu există? Spuneți-mi, cum v-ar veni să aflați atunci că acesta este adevărul?»

Călugărul a răspuns:

— «Sfințenia, tăcerea și sacrificiul au frumusețea lor proprie, chiar fără a fi însoțite de o răsplată viitoare».

* *

*

Un om needucat a primit un ceas, primul său ceas. Era pentru el o mare mîndrie, pînă într-o zi cînd a constatat că limbile ceasului nu arătau ora exactă. A scos degrabă limbile și le-a dus la un ceasornicar să fie reparate.

— «Am nevoie de ceasul întreg!», a exclamat surprins ceasornicarul.

— Omul nostru a răspuns furios:

— «Îmi cereți ceasul doar ca să-mi încărcăți mai mult nota de plată. Ceasul nu are nimic. Numai limbile au nevoie să fie reparate».

În viață nu se poate rezolva o problemă fără a lua în considerație întreaga conjunctură din care a apărut. Termenul medical «psihosoma» exprimă participarea corpului, minții și sufletului în orice boală sau deranjament. Un doctor bun nu tratează numai ulcerul, ci și cauza care a provocat apariția ulcerului. Rezolvarea unor probleme sociale trebuie să implice întreaga societate și lumea în care există, altfel poți fi sigur de nereușită.

Nici un om nu este o insulă. El nu poate fi analizat separat de familie, societate sau de universul în care trăiește. Senzația că aparținem cuiva nu est doar necesară vieții, ci este o realitate de netăgăduit a existenței.

Întrebarea este: «Cui aparținem?»

Există oare o Ființă Superioară nouă? Oare există un Dumnezeu căruia îi aparținem? Să ne apropiem de problema aceasta «*sine ira et studio*», fără ură sau simpatie față de punctul de vedere religios sau ateu.

* *

*

Orice examinare unilaterală a unei probleme este periculoasă. Numai celce știe să asculte ambele părți are o minte luminată. Omul care privește numai într-o direcție rămîne în întuneric.

Lenin a spus: «Ca să cunoaștem cu adevărat un obiect trebuie să studiem toate aspectele și legăturile lui. În domeniul acesta nu vom atinge niciodată perfec-

țiunea, însă nevoia de a lua în considerare toate aspectele unui lucru ne păzește de erori și înșelăciuni».

Țările comuniste acționează în mod greșit și antileninist nepermițând difuzarea cărților cu caracter religios. În alte țări se pot găsi la fel de ușor cărți religioase cât și manuale atee.

Mao a scris: «A vedea doar o latură a lucrurilor înseamnă a gândi în mod absolut și a privi problemele metafizic». Deoarece comuniștii sînt adversarii noțiunilor metafizice, ar trebui să permită exprimarea liberă a tuturor ideilor.

Există un proverb care spune: «Doamne, scapă-ne de omul care citește o singură carte!». Eu aș fi rezervat față de un astfel de om, chiar dacă această carte ar fi Biblia.

O broască, aflîndu-se într-o fîntînă, a spus: «Cerul nu este mai mare decît gura fîntînii». Însă bineînțeles că cerul este mai mare decît perspectiva strîmtă a broaștei. Ar fi fost mai înțelept să fi spus: «Partea de cer pe care o văd eu nu este mai mare decît gura fîntînii».

Cerul văzut de atei din fundul unei prăpăstii, nu îl conține pe Dumnezeu, precum cerul multor credincioși cu vederi înguste nu conține înțelegere pentru punctul de vedere ateu. Însă cerul real este mult mai mare decît porțiunea mică pe care o vedem.

Orbul trăiește într-o lume lipsită de culoare. Surdul este insensibil la muzică. Eschimoșii nu-și pot imagina jungla sau soarele tropical. Omul primitiv nu are idee de motorul cu combustie internă. Minte lor nu poate pricepe astfel de lucruri.

Oare nu cumva atei sînt orbi față de acea parte a realității pe care o numim Dumnezeu, întocmai cum unii credincioși sînt incapabili să înțeleagă circumstanțele care împiedică adesea pe oameni să-L găsească pe

Dumnezeu? Creștinii ar trebui să recunoască faptul că nu numai Dumnezeu ci și ateismul este o realitate. Cu siguranță că sînt motive serioase care determină existența ateismului.

Cu trecerea secolelor, cunoștința omului despre univers s-a extins de la credința simplă că pămîntul este centrul universului, la faptul că steaua NGC62822 se găsește la o distanță de 4.5 quintilioane ani lumină, și că diametrul galaxiei noastre este de 1.800.000.000.000.000.000 ani lumină.

Deasemenea, universul nostru spiritual este cu mult mai măreț decît percepem acum. Să încercăm deci să ne lărgim perspectiva și să analizăm credința în Dumnezeu, opusă ateismului, la un nivel diferit de cel folosit dealungul secolelor trecute.

* * *

*

Scriitorul italian Dino Buzzati ne povestește următoarea legendă; Iblis, îngerul morții, a apărut înaintea lui Einstein în timp ce acesta lucra la teoria relativității: «Timpul tău s-a sfîrșit. Trebuie să vii cu mine în lumea cealaltă». Einstein l-a rugat să mai aștepte o lună, timp în care să termine cartea la care lucra. Iblis a acceptat. După o lună, Einstein a mai cerut un răgaz.

În cele din urmă a sfîrșit lucrarea și, conform înțelegerii, s-a dus într-o noapte de Decembrie să se întâlnească cu îngerul morții într-un parc. Einstein, care nu rîvnea la succes, faimă sau bani, era satisfăcut doar la gîndul că a putut fi de folos științei.

Iblis l-a întrebat:

— «Ai terminat lucrarea?»

— «Da».

— «Atunci poți să trăiești cît vrei. Nu mă mai interesează persoana ta. Te-am speriat cu ideea unei morți iminente ca să te fac să lucrezi mai repede. Eu sînt trimisul diavolului. Știu că ai lucrat doar cu intenții bune, însă ca urmare a descoperirilor tale se vor inventa bombe atomice, rachete și sateliți care vor distruge pamîntul și locuitorii lui».

Noi stimulăm dezvoltarea unei pseudoștiințe, care în loc să fie motivată de adevăr și dragoste, este dirijată de cel rău.

Parola noastră este «grabă» și iar «grabă».

Diavolul nu vrea să gîndim mult. El are groază de adîncime. «Nu ne trimite în adînc», s-au rugat demonii de Isus (Luca 8 : 31). Ei se deosebesc de Dumnezeu care disprețuiește superficialitatea (Psalm 18 : 11 — 10).

«Repede, repede», ne grăbește diavolul, «construiți case, orașe, state, imperii, instituții culturale, științifice, politice, biserici și misiuni! Construiți lucruri mari și terminați repede. Nu vă pierdeți timpul cu amănunte sau finisări. În felul acesta mă veți ajuta să pregătesc totul pentru foc, pentru holocaustul cosmic, acel holocaust care va nimici în întregime creația lui Dumnezeu».

«Doar oastea noastră demonică va supraviețui și atunci Dumnezeu va trebui să ne primească înapoi și să facă pace cu noi acceptînd condițiile noastre».

Cartea pe care o citiți acum este pentru cei ce nu se grăbesc, pentru cei care înainte de a construi o casă sau începe o luptă stau și cugetă, calculează costul casei și analizează consecințele ultime ale deciziilor luate, precum ne-a învățat Isus (Luca 14 : 28, 31).

Ani dearîndul am stat singur într-o mică celulă, aproape imobilizat în lanțuri grele, fără cărți sau hîrtie, chiar fără a putea vorbi cuiva. Tot ce am putut face a

fost să gîndesc. Tot ce am putut încerca era să pătrund în adîncimi.

Păstrează liniște și ascultă!

* *

*

Unii oameni cred în Dumnezeu, alții nu cred. Unii spun altora să creadă, alții le spun să nu creadă. Unii merg și mai departe, încearcă să silească pe alții să creadă. Alții dimpotrivă îi silesc să nu creadă. În Iran, Khomeini ucide pe cei ce nu cred în Dumnezeu. În Rusia comuniștii omoară pe unii din cei ce cred.

Așa că nu încerca să găsești un răspuns simplu cu privire la existența lui Dumnezeu. Dacă ar exista un răspuns simplu, problema aceasta ar fi fost de mult rezolvată.

Dificultatea de bază constă într-o ceartă cu privire la înțelegerea unui cuvînt.

Dovada că-i așa este că înainte de a se da frîu liber cuvintelor, există o înțelegere unanimă cu privire la noțiunea de «Dumnezeu».

Înainte de a spune «Eu susțin», «resping», «îmi este indiferent», «cred», «nu cred», «Îl iubesc», «Îl urăsc pe Dumnezeu», avem deja în minte ființa a cărei existență o susținem, respingem sau ignorăm.

Înainte de a pronunța cuvinte sau argumente, înainte chiar de a le gîndi înăuntru nostru, înțelegerea este unănimă și perfectă. De aceea, să nu mai pronunțăm cuvinte și va dispărea marea ruptură dintre oameni.

Adevărata vorbire nu are nevoie de multe cuvinte. În ebraică nu există un cuvînt aparte pentru «cuvînt». În locul lui este folosit termenul «*davar*» care înseamnă «lucrul real» sau «cauză».

Vorbirea noastră nu constă în comunicarea unor realități și a cauzelor lor. De aceea cuvintele noastre sînt

corăbii ușoare care naufragiază deseori pe nisipul neînțelegerilor și dezbinărilor. Cuvintele bine gândite au rădăcina în tăcere adâncă.

Realitatea este deasupra neînțelegerilor. Realitatea depășește chiar argumentele opuse adevărului sau în favoarea lui. Dacă Dumnezeu există El Însuși poate pleda pentru Sine.

Chiar cei ce sînt *pentru* Dumnezeu vorbesc deseori prea mult. Ei nu bagă de seamă că de fapt nu vorbesc despre Dumnezeu ci despre atributele Lui. Atribute..., calități pe care noi I le atribuim. Chiar cuvîntul în sine ne arată că nu ni-L dezvăluie pe Dumnezeu așa cum este El. Dacă El există, El este ceea ce este și nu ce gîndim și spunem noi că este (Exod 3:14).

«Domnul este în Templul Lui cel sfînt. Tot pămîntul să tacă înaintea Lui» (Habacuc 2:20). Numai cel ce știe să tacă poate dezvălui adevărul atunci cînd, foarte rar, vorbește despre Dumnezeu.

Adevărul poate fi înțeles, însă el aparține numai celor fără ochelari fumurii. Adevărul poate trăi bine atît timp cît poate trece nestingherit granițele care separă limbile și culturile popoarelor.

Există limbi primitive în care nu se poate spune «Dumnezeu este dragoste», sau «Dumnezeu este sfînt». Triburile acestea n-au cuvintele «Dragoste» sau «Sfînt». În limba primitivă a aborigenilor din Australia «Duhul Sfînt» este tradus «vrăjitorul cel drăguț din cer». Ei nu au cuvintele «duh» și «sfînt». Ca urmare a acestui fapt, ei cred în «Tatăl, Fiul și Vrajitorul cel drăguț». Eschimoșii nu au cuvîntul «ceartă». Ei trăiesc într-o climă aspră. De ce să riște cineva să facă pneumonie doar de dragul de a arăta că are dreptate? În limba lor a fost imposibil să se spună că Dumnezeu se află în ceartă cu cei păcătoși.

Pînă nu mult timp în urmă, vocabularul chinez folosea același semn pentru a reda cuvîntul «El» și «Ea». Este Dumnezeu «El» sau «Ea»? În Vest sînt persoane care ar dori să scoată din Biblie toate atributele masculine ale lui Dumnezeu. Această dezbatere este un lux pe care doar cei din Vest și-l pot permite. În China o astfel de dezbatere ar fi fost imposibilă.

Doar cei cu o vedere clară pot distinge adevărul, însă majoritatea poartă ochelari fumurii. Ei sînt legați la ochi. Nu pot distinge nimic.

De aceea trebuie să înlăturăm mahrama și ochelarii fumurii. Chiar dacă am făcut aceasta, mai este nevoie de ceva: ca ochii să fie vindecați. Iisus a spus: «Te sfătuiesc să cumperi... doctorie pentru ochi, ca să-ți ungi ochii și să vezi» (Ap. 3 : 18). Numai ochiul sănătos poate percepe realitatea.

Această realitate depășește certurile și neînțelegerile.

În Talmud, o carte sfîntă a evreilor, este scris că odată, în timp ce rabinul Șamai se certa cu rabinul Hillel, cu privire la interpretarea unui verset din Biblie, s-a auzit din cer: «Și o părere și cealaltă sînt Cuvîntul lui Dumnezeu».

Pentru a ajunge la adevăr, trebuie să ne ferim de capcanele unor simple opinii și de cursele gîndirii rele.

* * *

*

Ce multe sînt entitățile care poartă numele lui Dumnezeu!

Unii cred în Dumnezeu ca fiind Marele Arhitect al Universului, o concepție în care se includ toate religiile. Toată lumea are dreptate, fie el evreu, creștin, musulman sau budist. Unii nu au nici un fel de doctrină. Nu

numai că nu *cunosc* adevărul, ci ei în mod deliberat *refuză* să accepte că un adevăr există.

Lessing, cunoscutul dramaturg german, a scris: «Dacă Dumnezeu ar avea tot adevărul în mîna dreaptă, iar în mîna stîngă ar ține acel simplu și totdeauna activ impuls spre adevăr chiar și amestecat cu caracterul meu veșnic înșelător, și mi-ar zice «Alege», m-aș apleca umil spre mîna Lui stîngă și aș spune: «Tată, asta doresc. Tu ești singurul căruia I se potrivește adevărul pur» (G. E. Lessing, Duplik, 1977, *Ges. Werke*, V. 100).

Orice om normal dorește să știe care mîncare este hrănitoare și care otrăvitoare, care medicament l-ar vindeca și care i-ar agrava starea. În matematică și știință dorim să cunoaștem adevărul exact. Numai în religie unii declară: «Nu vrem un adevăr clar». Ei cred doar în Marele Arhitect al Universului, care se pare, nu este îndeajuns de mare ca să se facă cunoscut.

Oricine spune: «Tăgăduiesc posibilitatea sau dorința de a ajunge la un adevăr exact», declară prin aceasta: «Eu posed adevărul ultim și vreau să fie cunoscut. Adevărul acesta este că nu există un adevăr ultim». Și în felul acesta am ajuns de unde am plecat, și anume că *există* un adevăr final.

Însă nu ar trebui oare să căutăm un alt adevăr final mai bun decît acela că nu există un ultim adevăr?

* * *

La întrebarea «Există oare Dumnezeu?» ateul ar răspunde: «Un om rațional crede numai ce vede». Dar și el crede în soare cînd nu-l vede, crede în dragoste chiar cînd n-o simte, crede că posedă un creier pe care deasemenea nu-l vede. El crede afir-

mațiile oamenilor de știință cu privire la galaxii sau microparticule, întocmai cum crede afirmațiile istoricilor cu privire la evenimentele trecute. Presat să dea lămuriri, el și-ar corecta fără îndoială afirmația, probabil în felul următor: «Un om rezonabil crede numai ce vede el însuși sau un alt om vrednic de încredere. De exemplu, sînt puțini oameni care au acces la instalațiile atomice sau la uriașele observatoare astronomice. Totuși sînt oameni care le-au văzut. De aceea cred că ele există».

Credinciosul ar putea spune atunci: «Noi sîntem în aceeași situație. Puțini oameni pot pretinde că au o inimă curată, calitate fără de care nimeni nu-L poate vedea pe Dumnezeu. Totuși există astfel de oameni. Profetii din vechime spun că L-au văzut pe Dumnezeu. Isus a zis că a venit de la Dumnezeu. De asemenea, mulți sfinți au avut viziuni ale lui Dumnezeu. În consecință, putem crede».

Știu că podișul Tibet există, deși nu l-am văzut. Știu de marea bunătate a unor oameni doar din relatările altora. Cred că există Dumnezeu, chiar dacă eu personal nu L-am văzut.

Cîte mărturii avem cu privire la existența lui Decebal sau a lui Buerebista? Foarte puține; cu toate acestea, nu ne îndoim de existența lor. Există cu mult mai multe mărturii despre existența lui Dumnezeu.

Vedem noaptea multe stele pe bolta cerului, însă cînd răsare soarele ele dispar. Oare putem pretinde că în timpul zilei nu sînt stele pe cer? Insuccesul nostru în a-L vedea pe Dumnezeu se datorește poate faptului că trăim în bezna ignoranței. Este prematur să pretindem că El nu există.

Cercetează-te singur să vezi dacă nu cumva ai un complex de antipatie care te face să tăgăduiești existența lui Dumnezeu. Lucruri groaznice au fost făcute în

numele lui Dumnezeu și mari prostii s-au scris sau predicat ca fiind din partea lui Dumnezeu. Într-adevăr omul a poluat cuvîntul «Dumnezeu». În numele Lui au fost declarate sfinte statui ale unor monștri. În numele Lui au avut loc războaie religioase. În numele Lui s-au înființat inchiziții. Soldații naziști aveau cuvintele «Dumnezeu cu noi» înscrise pe curelele lor.

De aceea, credincioșii nu numesc pe nimeni «Dumnezeu» afară de realitatea exprimată de acest cuvînt. Este important să faci deosebirea între un nume și realitate. Cine nu deosebește bine, nu poate gândi corect.

Adevăratul Dumnezeu este deasupra unor zei în care cineva ar putea crede sau nu. El nu este în competiție cu alți dumnezei, deoarece credința adevărată este numai în El. Ca și El, ei se numesc «Dumnezeu». Asemenea Lui și ei pretind de la oameni un sentiment numit «credință». Însă numai *numele* sentimentului și al obiectului ei sînt aceleași.

De multe ori noi folosim termeni greșiți în vorbire. «Credința în Dumnezeu» poate fi un astfel de termen greșit, dacă nu precizăm ce fel de Dumnezeu. Cînd spunem «Dumnezeu», trebuie să ne gîndim la Dumnezeul real și nu la un produs al imaginației noastre.

Limbajul folosit în fizică și chimie nu ne redă natura așa cum este ea în realitate.

Savanții descoperă proprietățile microscopice ale materiei folosind doar unelte macroscopice, care la rîndul lor sînt formate din atomi microscopici. Descrierea lumii microscopice în termeni macroscopici deteriorează experimentul, așa cum un copil este greșit înțeles dacă comportamentul său este judecat conform standardelor unui adult.

La nivelul ei cel mai sofisticat, știința nu mai privește natura ca fiind cu totul separată de observatorul ei. Ea nu este independentă de experimentele și măsurătorile

noastre. Pentru a cerceta la microscop bacteriile, trebuie mai întâi să le omorîm și apoi să le colorăm, ceea ce înseamnă că noi nu le vedem cum sînt ele în realitate cînd nu sînt observate de noi. Noi cunoaștem particulele elementare așa cum se prezintă în reactoarele noastre. Reactoarele nu ne arată cum se comportă ele în natură cînd nu sînt bombardate de fotoni.

Noi nu cercetăm o casă aruncînd o bombă asupra ei. Dar un foton are dimensiunile și efectele unei bombe asupra unor particule elementare. Iar atunci cînd le luminăm, ele sînt transformate, dezintegrate, anihilate. Noi nu le vedem în starea lor obișnuită, ci ca niște ruine.

Așa se întîmplă și în domeniul cercetării existenței lui Dumnezeu.

Întîi există Dumnezeu. Apoi există Dumnezeu cum este cînd se știe observat, rugat, lăudat sau dușmănit. Există Dumnezeu așa cum l-au cunoscut marii profeți care au scris despre El, încercînd să ne descrie în cuvinte omenești o realitate pentru care dicționarul nu are cuvintele necesare. Ei au dorit să comunice această realitate despre Dumnezeu unor oameni care nu se puteau face părtași experienței lor.

Adevărul există. Există și adevărul despre adevăr, iar acesta, pentru a fi înțeles de oameni și pentru a se opune minciunii este adaptat, modificat, diluat. Apoi adevărul despre adevăr este popularizat la diferite nivele, astfel încît să poată fi înțeles de tineri, de oameni neinstruiți, de studenți, de oameni obișnuiți precum și de oameni de geniu, ca să nu mai pomenim de oameni de proveniență socială diferită și de diverse limbi și culturi. Toată această reciclare devine adevărul despre adevărul despre adevăr, și ca atare, termenul «adevăr» ajunge să fie impropriu folosit. Numai adevărul este adevăr, nu și îmbrăcarea lui în limbaj omenesc.

— Cine îl poate cuprinde? Cine îl cunoaște suficient ca să-l respingă? El depășește atitudinile și speculațiile noastre.

Hinduismul face diferența între Brahman Saguna și Brahman Nirguna, între Dumnezeu cu anumite atribute și Dumnezeu așa cum este El, fără atribute.

Imaginea soarelui oglindit de suprafața unui lac este tulburată de valurile lacului. Relația pe care o avem noi cu adevărul despre adevăr este de asemenea deformată. Caută pe Brahman Nirguna, Dumnezeu cum este El în El însuși, pe Cel ce domnește într-o liniște deplină.

El nu este determinat de nimic din ceea ce creaturile Sale ar putea spune sau face. Yajnavalkya din anticul Brhad-Aranyaka-Upanishad Îl numește «Neti, Neti» (nici acesta, nici acela). El se descrie pe Sine în Biblie: «Eu sînt Cel ce sînt» (Exode 3 : 14). El nu este ceea ce oamenii gîndesc că ar fi, sau ceea ce oamenilor le-ar place să fie. Kabbalah Îl numește *Ein*, cel inexistent, în sensul că El nu este niciodată ceea ce ne închipuim noi.

Un discipol l-a întrebat odată pe înțeleptul Bahva: «Cine este Dumnezeu?» Învățătorul a păstrat tăcere. Discipolul și-a repetat întrebarea de cîteva ori fără să obțină vreun răspuns. În cele din urmă, înțeleptul a consimțit să-i răspundă doar atît: «Ți-am tot spus cine este, dar nu vrei să înțelegi. Dumnezeu este tăcere».

El este Creatorul, Susținătorul, dar și Distrugătorul tuturor formelor de creație, în scopul creării altora noi. El îndeplinește planurile Sale, nu dorințele noastre.

Meister Eckhardt spunea: «De cauți ceva pentru tine însuși, nu-l vei găsi pe Dumnezeu niciodată, deoarece tu faci din Dumnezeu o candelă care te ajută să găsești ceea ce cauți. După ce vei găsi, candela va fi aruncată. Unii vor să-l iubească pe Dumnezeu așa cum cineva își iubește vaca pentru laptele, brînză și profitul pe care i-l aduce».

Nu cere nimic de la El, ci stai înaintea Lui și adoră-L în liniște. Nu căuta nici măcar să fii acceptat. Oricine se simte abandonat de El, poate fi sigur că nu este părăsit. Cei ce sînt abandonați nu o știu.

Slujește pe Dumnezeu ca și cînd El te-ar avea numai pe tine!

* * *

Dacă tu negi că Dumnezeu există, ai putea spune oare «eu exist»?

Chiar la întrebarea asta răspunsul nu este simplu. Ea dă de gîndit. Ce înțelegi prin «eu»? Ești tu de sine stătător, neschimbat, avînd o existență ce poate fi afirmată sau negată? Desigur că nu. În fiecare zi, ba chiar în fiecare secundă, tu te schimbi. Tu ești embrionul, pruncul, copilul de școală ce poartă numele tău, soldatul pe cîmpul de luptă, pacientul din spital, soțul și tatăl, bătrînul ce se apropie de mormînt. Într-un fel, tu ești aceeași persoană și totuși o persoană într-o continuă schimbare.

În Biblie este scris: «Dumnezeu a făcut pe om după chipul Său, l-a făcut după chipul lui Dumnezeu» (Geneza 1 : 27). Cuvîntul «chipul» este folosit de două ori în versetul acesta, pentru a scoate în evidență aspectul dual al omului.

Într-un anume sens, «eul» tău din trecut nu mai există astăzi. Cînd spui «eu exist», faci abstracție de numeroasele evenimente care au avut loc în viața ta. În alt sens, eul meu de azi e continuarea a ce a fost ieri.

Dar viitorul tău? Afirmția «eu exist» va rămîne oare adevărată pentru totdeauna? Sau «eu exist» este doar un lucru temporar care va dispăre într-o zi ca un nor trecător?

«Și ce înseamnă cuvîntul «exist» în aceasta propoziție? «A exista» este tot o abstracție, ca și cuvîntul «eu». Nimeni nu există pur și simplu. Cineva lucrează, doarme, mănîncă, rîde, plînge, ba mai mult: trece continuu de la o stare la alta. Pentru oricine, «a exista» înseamnă» a deveni».

Noi gîndim că ne putem descurca ușor cu problema existenței sau inexistenței lui Dumnezeu, cînd de fapt rămîne de văzut dacă pot stabili faptul că eu exist și în ce măsură o astfel de afirmație este adevărată.

Astfel că sîntem siliți să punem întrebarea: «Există cu adevărat obiectele considerate de om ca existente?»

Spinoza a definit adevărul ca fiind corespondența dintre gîndire și obiectul ei. Această definiție este în general acceptată. Dar care obiect a corespuns vreodată gîndirii? Care este asemănarea, ca să nu spunem identitatea, între realitatea numită «apă» și numele ei? În germană i se spune «Wasser», în franceză «eau», în italiană «aqua», în ungurește «víz», în românește «apă», în rusește «voda». Care este similitudinea între realitatea «apă» și senzația pe care o produce — bucurie pentru cel însetat, emoție pentru omul de știință din laborator, încîntare pentru poetul de pe malul rîului, teamă pentru locatarul amenințat cu inundația, alinare pentru cel ce se roagă pentru ploaie? Tot astfel, există o diferență enormă între ceea ce oamenii gîndesc despre Dumnezeu și ceea ce este de fapt Dumnezeu. Credincioșii cheamă pe oameni la realitatea «Dumnezeu», nu numai la un nume.

Au fost scrise mii de cărți care explică cine este Dumnezeu, dar, prin ele, cititorul va ajunge să se fami-

liarizeze numai cu explicația cuvîntului «Dumnezeu», nu cu Dumnezeu Însuși. Pe Dumnezeu Îl cunoși numai prin părtășie personală cu El.

Una din cîntările cele mai îndrăgite de mine este o cîntare norvegiană care, în loc să-L definească pe Dumnezeu, spune simplu:

«Dumnezeu este Dumnezeu, chiar dacă tot pămîntul ar fi pustiit.

Dumnezeu este Dumnezeu, chiar dacă oamenii au gustat moartea.

Dumnezeu este Dumnezeu și nimeni altul nu este Dumnezeu decît Dumnezeu

Cînd cineva devine un discipol al religiei Zen, i se cere să-și petreacă tot timpul meditînd asupra unor întrebări numite «*koan*». Prima întrebare este: «Care-i zgomotul produs cînd aplauzi numai cu o mîină?» Unii se gîndesc la acest lucru luni de zile fără să găsească răspunsul, măcar că e simplu de găsit: «Zgomotul produs cînd aplauzi numai cu o mîină este zgomotul produs cînd aplauzi cu o mîină». Orice alt răspuns, chiar și evidentul «nici un zgomot» este greșit. Un lucru poate fi numai ceea ce este. Dumnezeu este Dumnezeu.

* * *

Ajungînd aici, ai putea fi tentat să pui cartea deoparte, spunînd: «Este o carte de religie. Religia este o ocupație plicticoasă». La care eu aș replica: «Atunci cum este cu tenisul sau fotbalul? Nu te plictisești să tot arunci mingea dintr-o parte în alta, ore întregi?» «Foarte bine», ai putea zice, «recunosc că asta este fără noimă, dar este plăcut, sănătos; este o demonstrare a abilității». Iar eu aș replica iarăși: «Religia ar putea fi și ea folositoare și adevărată, deși nu este distractivă».

Să continuăm să medităm liniștit împreună.

Plato scria: «Șapte ani de cercetare în tăcere îi sînt necesari omului pentru a cunoaște adevărul, însă are nevoie de paisprezece pentru a învăța cum să-l facă cunoscut semenilor săi».

Nu știu de ce Plato a ales cifra paisprezece, sau de ce Alexandru Dumas a hotărît ca eroul romanului său, «*Contele de Monte Cristo*», să stea în închisoare timp de paisprezece ani.

Eu, după ce am împlinit paisprezece ani de închisoare din cei douzeci și cinci la cît fusesem condamnat, am fost eliberat în mod neașteptat. Nu cumva învățasem lecția și acum știam cum să învăț și pe alții adevărul?

* *

*

În închisoare, unde niciodată n-am văzut o pagină tipărită, habar n-am avut de descoperirea unor lucruri ca rishonimul sau quarkul, entități micro-minuscule din care sînt compuse particulele elementare.

Oamenii de știință au numit diferitele feluri de quarkuri, «adevăr», «frumusețe», «farmec». Cine s-ar fi gîndit vreodată că o materie brută ca fierul, plumbul sau nitrogenul, este compusă din entități pentru care chiar și niște oameni de știință reci, n-au putut găsi alte numiri mai potrivite? Dumnezeu este adevărul. Isus a spus: «Eu sînt adevărul». Biblia este deasemenea adevărul și ne vorbește despre frumusețea sfințeniei așa cum este definită de Dumnezeu. Biserica este numită «stîlpul adevărului». Și, printr-o extraordinară coincidență, quarkul, acea infinitezimală parte constituantă a materiei, este numit tot frumusețe și adevăr.

O linie fără sfîrșit conține un număr infinit de puncte; o linie avînd lungimea de un centimetru conține și ea un număr infinit de puncte. Un punct nu are

centru; în cel mai mic punct imaginabil este încă loc pentru un număr infinit de puncte mai mici. Astfel există infinit în Dumnezeu ca și în cea mai minusculă finitate. De la cel mai înalt grad pînă la cel mai obscur, totul este infinit. De la cel mai înalt pînă la cel mai jos nivel, există adevăr, frumusețe și farmec.

După paisprezece ani de închisoare, voi fi oare în stare să fac cunoscut acest adevăr într-o manieră fermecătoare și convingătoare?

Lumea este mult mai complexă decît pare. Realitatea este mult mai subtilă decît sîntem noi înclinați să credem. Cunoștințele noastre sînt mai puțin sigure decît gîndim. O afirmație unanim acceptată poate fi doar în parte adevărată, deoarece adevărul are multe laturi.

Într-un sat plin de orbi a intrat un elefant. Rugați să descrie ce au perceput pipăindu-l, fiecare din ei a dat un alt răspuns. Unul a pipăit piciorul și a spus: «Elefantul este ca un pom». Unul a atins trompa și a zis: «Este ca un șarpe». Altul a apucat coada: «Este o funie». Dar nici unul din ei nu și-a făcut o idee cît de cît corectă de ceea ce este în realitate un elefant.

Numai un suflet perfect poate vedea adevărul întreg și absolut, și aceasta numai cînd cuprinde întregul univers într-un act unic de cunoaștere în afară de timp.

Oare aceasta a vrut Isus să spună cînd a zis: «Fericiți cei cu inima curată, căci ei vor vedea pe Dumnezeu» (Matei 5 : 8), Dumnezeu în care toți își au ființa și mișcarea?

Să vezi pe Dumnezeu? Există Dumnezeu?

Dumnezeu este Dumnezeu. Ceea ce noi înțelegem prin cuvîntul «Dumnezeu» este o persoană atotputernică sau o forță care guvernează universul. El este obiectul gândurilor și sentimentelor noastre pozitive sau negative. Eu sînt subiectul, iar El este obiectul.

Cînd mă gîndesc la El în acest fel, mari contraziceri apar.

Dacă El este atotputernic și în același timp iubitor, de ce nu previne cutremurele, tornadele, războaiele, vărsările de sînge, păcatul? Dacă El are puterea să prevină dezastrul și nu o face, nu are nici o scuză.

O doamnă bolnavă a scris unui misionar o scrisoare în care se plîngea: «Am fost bolnavă tot anul care a trecut. Sînt foarte nefericită și nu subscriu la «să se facă voia Ta». Sînt necăjită și disperată de atîta suferință și de atîtea lucruri rele care se petrec cu mine. Nu-mi trimite, te rog, cuvinte de încurajare. Am să mă lupt cu El, dacă nu cumva doarme și este nevinovat de ceea ce se petrece în lumea pe care a creat-o atît de minunat. Gîndește-te la ultimul război, la lagărele de concentrare, și la ceea ce se petrece astăzi! Nu mai vreau să citesc ziarele sau să ascult radioul. Ție totuși, îți doresc tot binele, idealistule».

Mulți evrei spun: «Am crezut pînă ce milioane dintre noi au fost gazați și arși de Hitler. Acum Dumnezeu să-și aleagă un alt popor».

Dumnezeu nu are nici o scuză. S-ar putea ca El să nu aibă nevoie de nici o scuză. Oare olarul se scuză în fața lutului pentru ceea ce face din el și pentru că va pune în foc pentru a se întări vasul pe care l-a format?

Puterea lui Dumnezeu este de altă natură cu totul diferită.

Energia se prezintă sub multe forme: nucleară, atomică, calorică, electrică, mecanică, spirituală. Dumnezeu este spirit. Puterea Sa trebuie să fie spirituală. Ceea

ce deosebește această energie de celelalte tipuri de energie este faptul că ea nu este coercitivă, nu silește. Ea nu este o cauză obligatorie care *trebuie* să fie urmată de un anumit efect.

S-ar putea ca El să fie atotputernic în a trezi conștiința, a învăța pe alții, a convinge, a pune la dispoziție exemple de viață — puterea utilizată de educatori, păstori și scriitori.

Dumnezeu nu silește pe om să fie bun. Dar El își arată atotputernicia făcându-se un Prunc într-o iesle, un Învățător pribeag ce inspiră dragoste sau ură, un Om crucificat între tâlhari, care îndură totul cu dragoste și, prin supremul Său sacrificiu, are puterea de a atrage oamenii de pe orice meleaguri, la dragoste și bunătațe.

Dumnezeu nu este un fel de Supraom, care apare totdeauna să scoată pe om din încurcătură. Mai degrabă El este o Ființă atotputernică, fericită, calmă, răbdătoare care încearcă să convingă pe oameni să primească, din mâna Sa darnică, aceleași calități pe care El însuși le are.

Cîndva El a rostit un cuvînt și haosul primar a devenit un univers ordonat. El a suflat într-o formă de lut și ea s-a transformat într-un suflet viu. El a comunicat cu cei pe care-i crease și ei au devenit sfinți.

El are puterea să ajungă pînă la inima omului, să-i vorbească, să-l convingă, să-l transforme, să-l facă veșnic fericit.

Fericirea omului nu stă în a fi scăpat de necazurile lui, ci în a deveni un caracter asemănător lui Dumnezeu.

Odată, pe cînd era în Santa Maria, sfîntul Francis de Assisi a chemat pe fratele Leon și i-a spus:

— «Scrie».

El a răspuns:

— «Ascult».

— «Scrie ce este bucuria adevărată».

«Chiar dacă toți teologii din Paris ar veni să se înscrie în ordinul nostru călugăresc, chiar dacă toți episcopii și arhiepiscopii sau chiar regii Franței și ai Angliei ni s-ar alătura, aceasta tot nu ar fi adevărata bucurie.

«Nici măcar faptul că frații se duc și convertesc toți infidelii, și nici dacă cineva primește puterea de a vindeca orice boală, nu reprezintă fericirea adevărată.

«Atunci, ce este bucuria adevărată?»

«Vin din Perugia. Este iarnă. Sînt înghețat. Hainele îmi sînt pline de zăpadă. Mi-e foame. De mult stau la poarta mănăstirii și bat. Apoi se aude un glas: «Cine este»? «Francis», răspund eu. «Pleacă de aici» vine răspunsul, «nu avem nevoie de un netot ca tine». Eu insist: «primiți-mă o noapte măcar.» Însă ei mă gonesc.»

«Îți zic că dacă rămîi calm și nu-ți pierzi răbdarea, ai găsit adevărata bucurie, virtutea adevărată și o reală binefacere pentru suflet».

Dumnezeu nu este o forță în sensul că îl păzește pe om de moarte (deși au existat astfel de cazuri excepționale). La drept vorbind, viața te chinuie ca o scorpie, ca o plagă. Dar în ceasul morții, cînd ea își slăbește strînsoarea, o vedem transformată într-o splendidă față. Toată suferința îndurată devine motiv de bucurie.

Isus, Dumnezeu încarnat, a ales să nu schimbe circumstanțele exterioare, să nu fugă de o moarte dureroasă pe cruce. Acceptîndu-și destinul cu dragoste și iertare, El a demonstrat că nu trebuie să ne temem de moarte. De îndată ce am biruit această frică, viața în sine devine — așa cum a promis El celor ce-l urmează — mai abundentă.

Este o mare pierdere să nu-L cunoști pe Dumnezeu.

Într-un anumit sens, viața este o aventură, deoarece noi, oamenii, nu putem prezice viitorul. Nu știu dacă planurile mele de căsătorie îmi vor aduce fericirea; nici nu știu dacă aș fi mai fericit rămînînd necăsătorit. Nu

știu ce-mi va aduce cariera pe care mi-am ales-o. Nu sînt absolut sigur că hrana pe care tocmai am mîncat-o îmi va face bine. Noi toți luăm hotărîri bazate pe presupuneri.

Să facem același lucru în problema existenței lui Dumnezeu. Să «jucăm totul pe o carte», cum a sugerat Blaise Pascal. El a spus: «Dacă-mi pun credința în Dumnezeu și El nu există, nu pierd altceva decît plăcerile vinovate la care trebuie să renunț și care îmi sînt oricum dăunătoare. Însă dacă El există, am cîștigat o fericire veșnică».

* *

*

Încă din 1912, Lenin scria lui Gorki: «Milioane de acte de violență, de boli și epidemii, sînt mult mai puțin primejdioase decît cea mai vagă idee despre Dumnezeu... Dumnezeu este dușmanul personal al societății comuniste».

El scria deasemenea: «Religia este un fel de vodcă spirituală, în care sclavii capitalului își îneacă trăsăturile lor umane și respectul pentru o viață oarecum înnoibilată».

Sînt unii care decid să gîndească ca el; dar sînt și mulți care aleg să creadă în Dumnezeu.

Pentru tine, existența lui Dumnezeu s-ar putea să fie îndoielnică, însă povestirea evreiască de mai jos există cu siguranță.

Un rabin a pus următoarea întrebare unui om din comunitatea lui:

— «Doi oameni intră într-o casă pe coș. Unul este murdar, celălalt este curat. Care dintre ei se va spăla?»
Evreul răspunse:

— «Cel murdar, bineînțeles».

— «Nu» zise rabinul, «deoarece omul murdar va vedea că celălalt este curat și va presupune că și el este la fel. Omul curat, văzînd cît de murdar este celălalt, va crede că și el este așa și se va duce să se spele.»

— «Să-ți pun a doua întrebare», continuă rabinul. «Doi oameni intră într-o casă pe coș. Unul este murdar, celălalt curat. Care dintre ei se spală?»
Evreul i-a răspuns:

— «Acum știu; cel curat».

— «Nu» spuse rabinul. «Cel curat se uită la mîinile și hainele lui și vede că sînt curate, deci de ce s-ar spăla? Celălalt vede că este murdar și se spală».

Apoi rabinul puse a treia întrebare:

— «Doi oameni intră într-o casă pe coș. Unul este curat, celălalt murdar. Care dintre ei se va spăla?»

Disperat, evreul nostru strigă:

— «Amîndoi!»

— «Greșit» răspunse rabinul. «Dacă doi oameni intră pe coș, cum ar putea unul să rămînă curat? Nu vezi că întrebarea este greșită?» *

Tot astfel, orice întrebări omenești cu privire la Dumnezeu sînt naive. Dacă nu ar exista un Creator inteligent, nu ar exista nici ființe inteligente care să pună întrebări sau să tăgăduiască pe Creatorul inteligent.

Dumnezeu pur și simplu există. Chiar și afirmația că El există este o îngăduință față de lipsa de logică a gîndirii obișnuite.

* *

*

Logicienii au contestat multă vreme faptul că verbul «a exista» poate fi un predicat. Însuși faptul că numești un substantiv, arată că accepți noțiunea existenței lui. Dacă nu, despre ce vorbești? Despre ce afirmi că există

sau nu există? Există azi un rege al Franței? Despre a cui existență întrebi? Noțiunea «regele actual al Franței» există cu siguranță. Singura problemă este dacă noțiunea corespunde sau nu realității.

În ce privește pe Dumnezeu, această problemă nu apare. Noțiunea «Dumnezeu» există cu siguranță; altminteri nu am putea dezbate astăzi existența sau inexistența Lui. Noțiunea «Dumnezeu» se referă la o ființă perfectă, o finalitate dincolo de care nimic nu se mai poate concepe. A exista în mod real, este o parte esențială a perfecțiunii. Odată ce noțiunea «Dumnezeu» există, trebuie să fie un Dumnezeu în realitate.

Anselm de Canterbury a subliniat discrepanța între a avea noțiunea unei Ființe perfecte și a nega existența ei. Oare existența nu aparține perfecțiunii? Poate fi cineva perfect fără să existe?

Sfântul Bonaventura spunea: «Dacă Dumnezeu este Dumnezeu, El există».

* *

*

Eu mi-am propus să scriu despre ateism și despre Dumnezeu. Dacă există Dumnezeu, și eu sînt creația Lui, atunci e îndrăzneală din partea mea să scriu despre El. Se presupune că El e un spirit etern, în timp ce eu sînt carnal. El este cu siguranță veșnic, pe cînd eu sînt muritor.

Dacă nu există Dumnezeu, eu sînt rezultatul întîlnirii întîmplătoare a unor molecule. Ce șansă are rezultatul acestei întîmplări să cunoască adevărul?

Dacă ateismul este adevărat, dacă nu există un Dumnezeu veșnic și nici viață veșnică, dacă noi sîntem agregate de molecule care își datorează ființa mișcării dezordonate a materiei care s-a nimerit să existe, dacă

moartea este sfârșitul celui credincios ca și a celui necredincios, dacă în cele din urmă nu doar întreaga omenire, ci chiar pământul și întregul Univers se deteriorează printr-un proces numit entropie, atunci totul este deșertăciune. Întreaga istorie va lua sfârșit, fără să rămână măcar un suflet pe care să-l intereseze ce s-a întâmplat cu omenirea, în fărâma de timp în care s-a întâmplat să existe.

Dacă Dumnezeu există, nu are nevoie de apărare. Dacă El nu este, pe cine atac? O himeră? Atunci, de ce nu contestăm și alte povești?

Atacînd credința în Dumnezeu, ateismul își face un deserviciu. Un fermier rus a fost întrebat:

— «Crezi în Dumnezeu?»

El a răspuns:

— «Bineînțeles».

— «De ce crezi? L-ai văzut vreodată?»

— «Nu, dar nici n-am văzut vreodată un japonez. Însă sînt convins că există japonezi deoarece armata noastră a luptat împotriva lor. Și cred în existența lui Dumnezeu pentru că guvernul nostru duce o bătălie atît de cumplită împotriva Lui. Purtați oare război împotriva unei ființe care nu există?»

Știu că este un lucru îndrăzneț din partea mea să scriu despre acest subiect. Însă, deși iau condeiul în mîna cu teamă, cred că cei aproape cincizeci de ani de studiu și meditație asupra acestui subiect, mă îndreptățesc să nădăjduiesc că pot aduce o contribuție semnificativă, deși modestă, în acest domeniu.

* * *

*

Cu siguranță că această carte nu este pentru oricine. Stînd în fața uneia din cele mai înalte clădiri din lume,

Empire State Building din New York, un muzician a spus unui prieten:

— «Ce frumos fluieră băiețașul de vizavi».

Tovarășul său a rămas uimit.

— «Cum îl poți auzi în acest vacarm?»

Muzicianul a aruncat o monedă pe pavaj. Imediat s-au adunat câțva oameni. Fiecare aude ceea ce îl pasionează.

Cei interesați în a obține bani, aud clinchetul unei monede. Cei îndrăgostiți de muzică, aud chiar și foșnetul unei frunze clătinată de vînt. Cei însetați după adevăr vor găsi ceva folositor în această carte.

Ceea ce scriu aici este pentru acei care caută un răspuns, care doresc să cunoască, care preferă lumina adevărului, nu întunericul ignoranței.

Unii consideră existența lui Dumnezeu o problemă de etică: avem nevoie de noțiunea de Dumnezeu, altminteri va dispărea tot ce este moral.

Comuniștii unguri au turnat un film numit «Scara spirală». Este povestea unui om căsătorit, avînd doi copii. Fiind un bun comunist și un muncitor bun, el a fost trimis de partid, dintr-un oraș de provincie la Budapesta, pentru a organiza o acțiune culturală.

Datorită lipsei de apartamente în Budapesta, a trebuit să-și lase familia o vreme în orașelul lor. Se poate ghici urmarea. Omul nostru s-a îndrăgostit de secretara lui și și-a abandonat familia.

Într-o seară, pe cînd era cu amanta lui, el o întrebă:
— «Nu ai nici un fel de remușcări că mi-ai distrus familia?»

— «Cînd eram copilă» răspunse ea «am fost învățată să-mi stăpînesc pasiunile, fiindcă este o răsplată în Împărăția Cerurilor pentru cei ce fac așa și o pedeapsă pentru cei ce nu se stăpînesc. Dar acum nu mai cred. Ce motiv aș avea să mă abțin sau să mă îngrijorez de familia ta?»

Dostoievsky a scris mai înainte acest lucru în «*Frații Karamazov*»: «Dacă nu este Dumnezeu, totul este permis».

S-ar părea că, dacă nu există Dumnezeu, ar fi de dorit să inventăm Unul, să credem în El și să-i determinăm și pe alți să creadă pentru ca societatea să poată funcționa și supraviețui.

«Nu așa», spune surprinzător Isus. Dacă nu există Dumnezeu și cer, s-o știe toți. «În casa Tatălui meu sînt multe locașuri. Dacă n-ar fi fost așa, v-aș fi spus» (Ioan 14:1).

Așadar, ce vom conclud? Devreme ce nu există un Stăpîn, nici un Judecător, vom stoarce vieții, cît de repede cu putință, puținele plăceri pe care le are. Însă cum rămîne cu cei cărora viața nu le-a rezervat plăceri?

Este posibil să ajungem la o altă concluzie.

* *

*

În secolul al șaptesprezecelea, cînd ateismul era aproape inexistent în poporul evreu, cineva a spus rabinului său:

— «Eu nu cred în Dumnezeu!»

Rabinul l-a privit și i-a zis:

— «Cît te invidiez! Starea ta sufletească este mult mai bună decît a mea. Eu cînd văd un om sărac, bolnav, sau în necaz, mă mîngîi cu gîndul că Dumnezeu o să-l ajute. Cum tu nu crezi în Dumnezeu, trebuie să-l ajuți

tu. Rămîne ca tu să faci lucrurile pe care Dumnezeu le-ar face dacă er exista. Trăiește astfel și totul va fi în ordine».

Cînd fiul meu, Mihai, avea vreo cinci ani, mi-a spus ceva asemănător. La o adunare de rugăciune, el m-a auzit rugîndu-mă pentru o familie necăjită. Copilul m-a întrerupt: «de ce-i spui lui Dumnezeu despre acest lucru? Bagă-ți mîna în buzunar și dă banii *tăi* acestor săraci».

În anii 1907—1912 exista o fracțiune a Partidului Comunist din Rusia cunoscută sub numele de Bogois-katelstvo sau Bogostroitelstvo (Căutătorii sau creatorii lui Dumnezeu). Printre aderenții ei se numărau oameni renumiți, ca scriitorul Maxim Gorki și Lunatcharsky, care a ajuns apoi ministrul culturii în guvernul sovietic. Raționamentul lor era următorul: De vreme ce nu este Dumnezeu, să facem noi ceea ce Dumnezeu ar face dacă ar exista, să construim un Dumnezeu. Ei gîndeau întocmai ca rabinul.

Lenin a luptat crîncen împotriva acestei fracțiuni. El se temea că cei ce vor urma acest raționament își vor da curînd seama de incapacitatea lor de a fi ca Dumnezeu, și ar putea ajunge la concluzia că trebuie să existe o forță divină care le imprimă această dorință.

Nu e nevoie să fii sigur de existența lui Dumnezeu înainte de a încerca să mergi pe calea Sa. A admite doar ceea ce înțelegi, duce la ignoranța voită.

Procedează ca omul de știință.

Preotul Gregor Mendel a devenit tatăl geneticii, cu o sută de ani înaintea descoperirii genelor și chiar a cromozomilor. Deoarece ideile sale erau considerate prea revoluționare, el nu a trecut nici măcar examenul de învățător. I s-a spus: «Nu te poți aștepta la exactitate cînd te ocupi cu ființe vii. Nu este ca în fizică unde măsurori lungimea sau forța sau viteza. Viața este prea complexă

și misterioasă pentru a fi măsurată cu rigla sau cu ceasul. Nu poți măsura parfumul unei flori».

Dar el știa că lui Dumnezeu îi plac numerele. Se știe că una din cărțile Bibliei se numește «Numeri». Este scris în Biblie că El numără stelele, ultima dintre păsări și chiar perii din capul omului.

Mendel știa, fără vreo dovadă, că trebuie să existe anumite legi ale eredității. Trebuie să fie posibil să prevezi măsura în care calitățile părinților se vor transmite urmașilor lor. Natura nu poate fi nerațională și neinteligibilă.

Bazat pe presupunerile credinței, el a descoperit legile geneticii, fără a avea cunoștința despre gene. Legea separației este valabilă și astăzi. El a numit entitățile necunoscute cu care lucra «factori».

Și tu poți lucra cu «factorul» necunoscut ție, pe care alții îl numesc Dumnezeu. Ia-L ca model și urmează sfatul rabinului.

Cercetează noțiunea «Dumnezeu», chiar dacă nu-L cunoști.

Francis Bacon scria: «Dacă un om va începe cu certitudinii, el va sfârși în îndoială; dar dacă va fi gata să înceapă îndoindu-se, va sfârși în certitudine». De aceea, începe cu îndoieli!

* * *

Avem noțiunea unei Ființe desăvârșit de bună și dreaptă. Unii cred că noțiunea corespunde realității, alții nu.

De ce n-am îndrăzni să încercăm să-L facem să existe?

Nu a existat totdeauna tehnologie, comunicații instantanee în jurul globului, medicina modernă, institu-

ții democratice ori socialiste, sau capital și clasa muncitoare ca forțe gigantice. Nu puteam zbura, sau naviga sub apă. Dar am dorit aceste lucruri și le-am adus la existență.

Există noțiunea ideală a ceea ce ar trebui să fie o persoană spirituală. Să încercăm să devenim ca acest ideal! În alte domenii am transformat visul în realitate. Să facem ce ne-a sfătuit rabinul! Dacă nu există Dumnezeu, să facem ce ar face El dacă ar exista! Ne vom da curînd seama cîtă dreptate a avut Lenin cînd a protestat împotriva acestor încercări. Nu după mult timp, ele ar fi dus la descoperirea sursei lor de inspirație: *Dumnezeul adevărat*.

Ce paradox! Aflăm că religia și ateismul au importante puncte de vedere comune: Dumnezeu la care se închină cei religioși se aseamănă în mod remarcabil cu Dumnezeu pe care Îl negă ateii.

Meister Eckhardt, un mistic medieval, spunea odată: «Un adevărat om sfînt a fost făcut într-atît una cu Dumnezeu, încît el nu gîndește la Dumnezeu, nici nu-L caută în afara lui însuși».

Un gînditor creștin din secolul al doilea, Monoimus, scria: «Renunță la cercetarea lui Dumnezeu, a creației și a altor chestiuni similare! Caută-L, luîndu-te pe tine însuși ca punct de plecare. Află cine este înăuntrul tău, care se face proprietarul a toate spunînd: «Dumnezeul meu, mintea mea, gîndul meu, sufletul meu, trupul meu». Află sursa întristării, a bucuriei, a dragostei, a urii.... Dacă vei cerceta cu atenție aceste lucruri, Îl vei găsi pe El *în tine însuși*».

* * *

*

Einstein spunea: «Realitatea este un singur cîmp electromagnetic». Există o singură realitate. Ceea ce

pare a fi pluralitate sînt deseori aspectele multiple ale aceleiași unice realități. S-a descoperit că Gaurinsakar și muntele Everest erau nume ale aceluiași vîrf al Himalayei văzut din văi diferite.

În templele hinduse poate fi găsită inscripția: «Brahman este unul și nu există al doilea». Aceleași cuvinte sînt cîntate în sinagogile evreiești. «El este unic și nu există un altul».

În acest punct, religia și ateismul se întîlnesc. «Realitatea este unică». Toți iubim acest «unic». Ateii afirmă: «Acesta este materia. În afara ei nu există altceva. Spiritul este un atribut al materiei organizate în creierul omului».

Noi spunem: «Dumnezeu este Cel Unic, și nimic nu există fără El». A existat cu siguranță un sfînt Pavel și el este în slavă pentru că a putut scrie «Eu sînt nimic» (II Corinteni 12:11). Numai nimic are o existență reală alături de El.

Preotul Maximilian Kolbe, care a suferit moarte de martir la Auschwitz în timpul naziștilor, spunea odată: «Aș vrea să mă mistui neobservat fără să las vreo urmă».

Spre deosebire de pietre și spini care rănesc picioarele celor ce cad pe ele, oamenii aleși a lui Dumnezeu sînt ca nisipul care cedează sub pașii lumii și nu rănește pe nimeni. Cînd umblă un copil a lui Dumnezeu, nu lasă nici o urmă de praf după el.

«Cînd Dumnezeu își pune amprenta iubirii Lui pe o inimă omenească, El risipește grămăjoara ființei acesteia în vînturile inexistenței» (Kinvaja Ansari).

Dumnezeu a creat toate lucrurile și toate există prin puterea sa de sine stătătoare. «În El avem viața, mișcarea și ființa» (Fapte 17:28). Numai El există cu adevărat. Limba pe care o vorbesc mă obligă să mă refer la mine ca la «eu», dar numai Dumnezeu are dreptul să

folosească cuvîntul conștiinței de sine. Eu exist numai în El.

Oamenii de știință, religioși și atei, sînt de acord: «Există numai unul singur».

Cine este acest «Unul»?

Unii spun «eu exist» și eul lor este atît de mare încît nu lasă loc pentru existența altuia. Stalin a interzis nu numai existența lui Dumnezeu dar și a tovarășilor lui apropiați. Trotsky, Zinoviev, Iagoda, toți au trebuit să moară, pentru ca acest «eu» să poată rămîne singur.

În același fel, cu două mii de ani în urmă în Palestina, Isus a fost sacrificat egocentrismului oamenilor a căror minte nu s-a putut acomoda cu misiunea și comportarea Domnului.

Este un lucru trist că aceia care cred numai în ei, distrug în ei înșiși orice gînd care nu corespunde fundamentalului lor «eu».

Gîndirea creștină este la antipod: numai Dumnezeu există. Sfîntul Pavel a scris: «Eu trăiesc; totuși nu trăiesc eu, ci Hristos trăiește în mine» (Galateni 2: 20). Sufletul credincios spune despre Mirele ceresc: «Mirele meu este al meu și eu sunt a Lui» (Cîntarea Cîntărilor 2: 16). Cuvîntul ebraic pentru «a Lui» este «*lo*», care deasemenea înseamnă «nu». Acest pasaj s-ar putea traduce și astfel: «Iubitul meu este al meu și eu nu sînt». (În textul scris diferența există, dar limba vorbită a existat înainte de a exista cea scrisă. Rostite, cuvintele «a Lui» și «nu» sînt exprimate prin aceleași sunete).

Așadar noi, creștinii, nu avem nevoie de o existență proprie. La ce i-ar mai folosi cuiva existența proprie cînd a cunoscut pe Dumnezeu?

Am ajuns astfel la un acord: există numai unul singur. Cine sau ce este acest unul? Este materia care, atunci cînd este organizată în formă de creier omenesc, își imaginează un Dumnezeu inexistent, sau este Dum-

nezeu care a creat materia și viața, susținând prin prezența Sa întreaga creație?

Nu este de mirare că unii oameni civilizați se identifică cu materia. Civilizația noastră este superficială. Și oamenii primitivi se identificau cu totemurile lor, care cel puțin erau reale. Dar ce este materia? După ultima viziune a lui Einstein ea este numai o expresie matematică a curburii spațiu-timp.

Cît este de nelogic să te identifici cu o astfel de viziune! Dimpotrivă, noi credincioși, năzuim către unitatea cu Dumnezeu care dă sens și scop vieții noastre.

Ce este mai bine? Cine are dreptate?

* *

*

Odată, o păsărică a văzut o pădure în flăcări. Plină de milă pentru toate sălbăticiunile și frumusețile ce se distrugau, s-a hotărît să stingă focul. Zburînd către un loc îndepărtat, ea și-a umplut ciocul cu apă și s-a întors să stropească, strop cu strop, flăcările ce creșteau. Dar în mai puțin de câteva ore, ea a căzut răpusă de oboseală.

Nici mica turmă a lui Hristos și nici eu nu putem avea iluzia că vom fi în stare să stingem focul ateismului și a falsei religii. Acest foc provine dintr-o sursă prea adîncă.

Nu cred că ateismul înseamnă abandonarea lui Dumnezeu, ci mai degrabă a-I te opune pînă acolo încît să fi abandonat de El. Pentru a aduce ateii la lumină, trebuie să te lupți chiar cu îngerii lui Dumnezeu care le aduc condamnarea.

Scriu numai din pricina mării dureri pe care o am în inimă. Dar de unde ar avea o biată gură elocința necesară pentru a vorbi despre vastitatea mării?

* *

*

Un om din Chu, numit Pienho, a găsit un jad brut în munții Chu. L-a luat acasă și l-a dus împăratului Wu. Împăratul a chemat un giuvaergiu să-l evalueze. «Este o piatră obișnuită» a spus giuvaergiu. Împăratul, crezând că Pienho este un mincinos, a poruncit să i se taie piciorul stîng.

Cînd împăratul Wu a murit și a urmat la tron împăratul Wen, Pienho s-a prezentat iarăși la împărat care a chemat și el un giuvaergiu să-și spună părerea cu privire la jadul găsit. «Este doar o piatră». Împăratul, considerîndu-l și el pe Pienho un mincinos, a poruncit să i se taie piciorul drept.

Regele Wen a murit și Chang a devenit împărat. Pienho, cu jadul în mîini, a cerut să fie dus la poalele munților So și a plîns acolo trei zile și trei nopți pînă ce lacrimile i s-au transformat în picături de sînge.

Auzind aceasta, împăratul a trimis pe slujitorii lui să afle motivul, zicînd: «Sînt mulți oameni nenorociți în lume; pentru ce plîngi cu atîta amar?»

Pienho rîspunse: «Nu mă mîhnește pierderea picioarelor mele, ci faptul că acest jad a fost numit o simplă piatră și pentru că un om drept a fost considerat necinstit. Aceasta mă intristează».

Împăratul a poruncit unui giuvaergiu să șlefuiască piatra și s-a dovedit că era jad. De aceea l-au numit «Jadul lui Pienho».

* *

*

Biblia interzice oamenilor să-L apere pe Dumnezeu. Un anumit om a fost pedepsit cu moartea cînd a încercat să proptească preasfîntul chivot al Legămîntului, un obiect de cult al evreilor, care era în primejdie să cadă (2 Samuel 6:6—7). Apostolul Petru, care și-a scos

sabia să-și apere Stăpînul împotriva oamenilor veniți să-L aresteze, a fost muștrat de Isus: «Pune-ți sabia la locul ei, căci toți cei ce scot sabia, de sabie vor pieri» (Matei 26 : 52).

Noi, creștinii, nu sîntem mînioși că unii oameni sînt atei. Nici faptul că mulți din frații noștri suferă persecuții în țările guvernate de atei nu constituie durerea noastră cea mai adîncă.

Inimile noastre se frîng pentru că giuvaierul credinței este considerat fără valoare. Am dori ca acest giuvaier să fie recunoscut. De aceea scriu aceste rînduri.

În timp ce ateismul este religia recunoscută a comuniștilor, necredința este tot atît de răspîndită și în lumea liberă.

Considerați următoarele statistici: din o sută de copii englezi, numai patruzeci cunosc începutul rugăciunii domnești; șaptesprezece nu cunosc nici măcar atît. Circa 40 nu știu cine a fost Isus; 73 nu știu nimic despre Rusalii. Din 340 de fete dintr-o școală confesională din Nurnberg, 85 cunoșteau semnul lor astrologic, dar numai cinci știau cele zece porunci. În Paris numai 5 % din populație frecventează servicii religioase, iar în Londra doar 3 %.

Ceea ce este îngrozitor nu este simplu fapt că ei nu-L cunosc pe Dumnezeu, ci faptul că acești oameni nu sînt nici măcar interesați să afle dacă El există sau nu. Întrebarea aceasta este dincolo de sfera preocupărilor lor. Rezultatul este că omenirea a devenit primitivă. Otrava groznică a zilelor noastre este indiferența.

În unele părți ale pămîntului sînt triburi sălbatice care nu au noțiunea viitorului îndepărtat. O creștere a apelor nu-i interesează, pînă ce acestea le mătură casele. Și mai puțini sînt interesați de rai sau iad. Zadarnic vorbești unui șoarece despre un tigru. Șoarecele este preocupat numai de existența pisicii.

În lucrurile spirituale, omul modern se aseamănă mult cu un șoarece. Viața nu a fost niciodată atît de încurcată și amenințătoare, dar omul nu-și face timp să se așeze în liniște, să gîndească și să facă față evenimentelor.

Odată, un european a invitat doi șefi de trib africani să călătorească o vreme împreună cu el. La sfîrșitul primei zile, ei i-au spus: «Trupurile noastre au călătorit departe, dar sufletele noastre n-au putut ține pasul. Acum trebuie să așteptăm cîteva zile, ca sufletele să ne ajungă».

În ultimele patru sau cinci decenii, omenirea a avansat extraordinar în știință și tehnică. Au avut loc profunde schimbări economice și politice. Sufletele noastre nu s-au adaptat la aceste circumstanțe noi.

De aceea îți spun cititorule: «Ia loc, stai în liniște și gîndește. Care dintre vechile valori rămîn? Ce se întîmplă cu concepțiile mele? Există lucruri pe care ar trebui să le schimb? Problema existenței lui Dumnezeu este oare importantă pentru mine?»

Pentru unii, viața ideală constă în mîncare, băutură și sex. Alții trec dincolo de simpla satisfacție senzuală; ei nu se bucură numai de aceste lucruri, dar și filozofează cu privire la ele. Aceștia sînt gînditorii materialişti. Unii merg chiar mai departe: ei filozofează despre filozofia materialistă și trăiesc bazați pe presupunerea că realitatea este mai mult decît materie.

Biblia spune că odată, în Gadara, mii de porci posedăți de demoni s-au pus pe fugă, au sărit în mare și s-au înecat. Legenda adaugă: Un singur porc a supraviețuit. El se oprișe o clipă și se întrebă: «Ce mă face să alerg? Ce treabă am eu în mare? Nu cumva am să mă înece?» Porcul acesta și-a salvat viața.

Fac apel la toți atei să se oprească un moment și să se întrebă: «De ce toate aceste împotriviri? Oare nu mă

fur pe mine însumi? N-ar fi mai bine să cercetez liniștit posibilitatea existenței unei alte realități dincolo de materie?»

În orice caz, materialiștii, indiferent de ce cred despre Dumnezeu, ar trebui să se întrebe în ce realități materiale cred într-adevăr.

De exemplu, culoarea nu aparține nici obiectelor nici ochiului celui ce le vede. Culoarea roșie apare când oscilațiile generatoare de roșu reacționează asupra ochiului care sesizează roșu.

Același lucru este adevărat și cu privire la alte proprietăți ale obiectelor materiale. Dacă cineva cercetează atent materia, aceasta i se strecoară printre degete. Trebuie să mergem mai sus decît materia și omul, la Creatorul lor.

Dacă putem percepe sufletul omenesc, cu siguranță că putem sesiza într-o oarecare măsură și ceea ce este deasupra lui. Spiritul uman este dincolo de simplul pipăit, gust, miros sau văz. El este perceput prin acțiunile sale. De vreme ce universul este plin de acțiuni care nu au origine omenească, să ne urcăm, lărgîndu-ne orizontul.

* *

*

Lenin scria odată: «Toate religiile și bisericile actuale, toate organizațiile religioase sînt considerate de marxism organe ale burgheziei reacționare, servind la apărarea exploatării și la anihilarea clasei muncitoare».

După șaptezeci de ani de revoluție comunistă, există încă religii și biserici în Rusia. Pe cine slujesc ele astăzi?

Rusia nu mai poate arăta cu degetul pe reacționari: toți au fost uciși. Se presupune că antisocialismul și exploatarea clasei muncitoare au fost de mult eradicate

de «eliberatorii» și «binefăcătorii» marxiști. De unde își găsește interesul continuu pentru religie? Cine sprijină bisericile și organizațiile religioase în locul «organelor burgheziei exploatare»? Cine este în spatele religiei?

Ar putea oare să fie realitatea numită Dumnezeu?

* * *

*

Ateii spun: «De ce toată această dispută? Dacă Dumnezeu există, El cu siguranță că Se poate revela. Nimeni nu poate pune la îndoială existența unui președinte american, sau unui șef de stat rus pentru că îl poate vedea și auzi la televizor. Dacă Dumnezeu S-ar arăta tot atât de clar ca aceștia, cine ar putea să-i mai nege existența?»

Autorul lucrării de față a petrecut mulți ani în închisorile comuniste. Îmi dau seama că nu pot comunica experiența mea unor oameni ce nu au fost niciodată în închisoare, mai ales în condiții atât de îngrozitoare. Chiar și holocaustul nazist este contestat, în ciuda tuturor dovezilor, pentru că oamenii nu pot suporta povara de a ști că aparțin unei rase atât de criminale.

Lenin a avut dreptate când a spus că dacă ar fi implicate pasiuni adânci sau interese presante, oamenii ar contesta chiar și faptul că doi și cu doi fac patru.

Să fim cinștiți: dacă acceptarea lui Dumnezeu ar presupune renunțarea la felul de viață îndrăgit, mulți ar găsi suficiente scuze pentru a nega realitatea existenței Lui, chiar dacă El ar apare la televizor la fel ca președintele american sau premierul sovietic.

În orice caz, de ce Dumnezeu hotărăște sau nu să Se descopere este o problemă secundară. Marea întrebare este dacă El există sau nu. Noi oamenii și tot ceea ce

este în jurul nostru sîntem compuși din mezoni, electroni și leptoni. Ei constituie existența noastră și a înaintașilor noștri, deși nici unul nu a știut de existența lor. Ignorarea unei realități, nu dovedește inexistența ei.

Există un Dumnezeu sau nu?

Sînt multe de spus în favoarea ideii de a nu dezbate adevărul.

Cînd Newton a publicat noua sa teorie a luminii, toți fizicienii s-au certat cu el. Obosit și hărțuit, Newton a scris lui Leibnitz: «Am fost atît de necăjit de discuțiile ce s-au ridicat din pricina publicării teoriei luminii încît îmi condemn propria imprudență de a renunța la o binecuvîntare cum este liniștea mea, pentru a alerga după o umbră». De atunci, a refuzat să mai participe la vreo polemică.

Dar, pe de altă parte, dacă există Dumnezeu, cu siguranță că El nu ar avea de obiectat împotriva unei discuții între credincioși și atei.

Ateii au abolit pe Dumnezeu, dar pînă acum Dumnezeu a fost mult mai tolerant. Nu numai că a permis ateilor să existe, dar, ca un tată iubitor și indulgent, El a permis ateilor să prezinte dovezi temeinice pentru convingerile lor.

În secolul al treisprezecelea teologul Thomas Aquinas, cunoscînd arsenalul intelectual al ateilor, a prezentat mai întîi în lucrarea sa «Summa theologiae» cele mai bune argumente împotriva postulatelor creștine. Apoi, după ce a «îndeplinit toată dreptatea» față de adversarii săi filozofici, el a expus cele mai convingătoare argumente în favoarea religiei. (Anselm de Canterbury a procedat într-un mod similar.) Din acea zi, fi-

lozofii atei au scris numeroase cărți împotriva religiei, copiind argumentele anti-teiste aduse de Sf. Thomas.

Credincioșii care resping posibilitatea ca atei să aibă argumente valide, ar trebui să nu-și dea în vileag ignoranța. Dumnezeu care a dat leului putere și tigrului și retenie deși știa că ei ar putea să-I mănânce proprii Săi copii, a dat ateiilor motive de îndoială și dovezi destul de bune pentru convingerile lor. Să lăsăm aceste dovezi să existe.

Filozofii jaini din India au câteva dovezi. În cartea lor sfântă, Mahapurana, este scris:

«Dacă Dumnezeu este perfect, El nu umblă după lucrurile spre care ținesc oamenii (dreptate, profit sau plăcere). Deci ce avantaj ar avea creînd Universul? Dacă spui că El a creat nu pentru un scop, ci pentru că este în natura Lui să facă acest lucru, atunci Dumnezeu ar fi anost. Dacă El a creat așa, ca un sport, un astfel de sport este acela al unui copil nesăbuit care aduce neazuri. Dacă a făcut lumea din dragoste pentru ființele vii și din dorința de a fi cu ele, atunci de ce nu a făcut creația cu totul fericită, lipsită de nenorocire? Dumnezeu săvârșește un mare păcat ucigînd copiii pe care El i-a creat. Dacă spui că El omoară numai pentru a distruge ființele rele, de ce le-a mai creat de la bun început?»

Nimeni nu știe de ce lumea a trebuit să apară și de ce universul este format atît din materie cît și din spirit. Atei, ca și credincioși, nu au răspuns la multe întrebări.

Noi nu trebuie să mergem pînă la jainism pentru a vedea că se pun astfel de probleme.

Consiliul al II-lea al Vaticanului a declarat că există și un ateism fără vină care nu exclude mîntuirea.

Creierul nostru este o democrație operativă, de vreme ce nimeni nu ascultă doar o voce. De ce ar exista atunci numai vocea credinței în chestiunile de religie?

Eu însumi am început prin a fi un ateu. Mai târziu am devenit creștin. Ce fel de creștin aș fi dacă nu aș avea înțelegere pentru cei ce au rămas la prima lor dragoste, ateismul, în timp ce eu l-am abandonat?

Dacă există Dumnezeu, imaginația este o parte a creației Sale. Lăsată liberă, fantezia poate concepe ușor o lume evoluată dintr-un vârtej de molecule, care a dat naștere primei maimuțe, apoi omului. Ea poate respinge realitatea numită Dumnezeu.

De asemenea, nu putem condamna ateii, deoarece există necredință și în cei credincioși. Păcatul își întinde rădăcinile în toți oamenii.

Dar așa cum există necredință în credincioși, tot așa există credință în ateii.

Ateii marxști folosesc gândirea dialectică.

O minte obișnuită poate gândi, în cel mai bun caz, în mod logic: «A este A, ceea ce înseamnă că A nu este B. A este fie A, fie un non-A. A treia posibilitate este exclusă». Dialectica afirmă contrariul: «Toate lucrurile sînt o întrepătrundere a contradicțiilor». A trăi înseamnă a muri. A fi un ateu înseamnă a fi atît de preocupat cu Dumnezeu încît trebuie să-I negi chiar și existența, pentru a avea liniște sufletească. Nu există un ateu senin.

Nu umblu de colo pînă colo spunînd: «Nu am un milion de dolari în bancă» pentru că o astfel de negare nu ar servi nimănui. De ce, așadar, ar încerca cineva din greu să convingă toată lumea că nu este Dumnezeu, decît dacă el însuși este neliniștit de posibilitatea existenței Lui?

Pe de altă parte, noi mărturisim că a fi credincios înseamnă a recunoaște înăuntrul omului o astfel de înclinație către necredință încît credința în Dumnezeu trebuie să fie continuu subliniată și întărită.

Engels scria odată că și cel mai conștiincios creștin are în el o sămîntă ce ar putea duce prin dezvoltarea ei la ateism. Aceasta este adevărat dacă acceptăm și contrariul: că fiecare ateu este un credincios potențial.

Ne amintim de observația Sfintului Francis Xavier: «Mulți oameni nu devin creștini, pur și simplu pentru că nu are cine să-i facă creștini». Papa actual adaugă: «Deseori îmi vine în gînd să alerg și să strig pretutindeni, în academiile europene, acelor care au mai multă educație decît milă: «O, cît este de mare numărul sufletelor excluse din cer din vina voastră!».

Mulți oameni devin atei din cauza mulțimii de întrebări fără răspuns.

Omenirea a avansat de la vînătoarea cu arcul și uciderea cu piatra, la anihilarea cu bomba nucleară. Unde este Dumnezeu în această dezvoltare? Sartre pare să aibă dreptate cînd observă că «Istoria progresează fără să aibă habar despre ea însăși, altminteri nu ar fi urmat această rută sîngeroasă».

Biblia spune că Dumnezeu nu suportă nedreptatea. Cum de suportă această lume rea și o lasă să se dezvolte în ticăloșie?

Mai mult, Biblia spune că nici un om nu poate vedea pe Dumnezeu și apoi să trăiască (Exod 33:20). Dar gîndul este completat cîteva versete mai tîrziu, spunînd că noi Îi putem vedea spatele (vers. 43). Pe Dumnezeu Îl putem întrezări doar în evenimentele trecute, în timp ce viitorul rămîne o enigmă. Creștinii sînt convinși că la sfîrșitul istoriei va străluci o lumină care va dezluși tot trecutul. Dar drumul înainte este greu iar răspunsul este departe. Întunericul de astăzi favorizează ateismul nu doar în țările comuniste, ci și în multe părți din lumea vestică.

Dacă Scriptura spune că Dumnezeu a fost acela care a pregătit un pește să-l înghită pe Iona (Iona 1:17), este

oare posibil ca El să fi pregătit această mare de ateism care înghite atîția oameni?

Ateii aud pe credincioși rugîndu-se «Vie împărăția Ta».

Omul de rînd nu poate înțelege ce groaznic trebuie să fie pentru un rege să fie lipsit de împărăție. Cîți oameni se strîng în jurul regilor detronați ai României, Bulgariei, Greciei, Iranului? De ce ne-am mira că Dumnezeu nu are mai mulți aderenți? Este mai degrabă de mirare că El are adepții pe care-I are. El este singurul rege fără împărăție, care este lăudat și adorat de milioane de oameni.

Deoarece El este un împărat fără împărăție, cel puțin fără o împărăție vizibilă în lumea aceasta, perceptibilă de către oricine, s-ar părea că a fi cu Dumnezeu înseamnă a te lipsi de orice bucurie.

În pilda fiului risipitor, Isus vorbește despre un tînăr care a apucat pe căi greșite, apoi s-a reîntors în casa tatălui său. Plin de bucurie, tatăl a poruncit să se pregătească un ospăț și muzică în cinstea fiului. Pe cînd se întorcea de la muncă, fratele cel mare al risipitorului a auzit muzica și s-a mirat de ceea ce se auzea. Rareori era muzică în casa tatălui său.

Muzica este rară și în casa Tatălui nostru. Credincioșii gem sub cruci grele. Putem noi reproșa oamenilor că se feresc de un drum plin de suferință și preferă pe cel cu fericire și bucurie pămîntească? Privighetoarea și ciocîrlia preferă cîntecul.

Ateii nu sînt singurii vinovați de convingerile lor. Oamenii nu se alătură unei credințe. Ei se alătură credinciosului. S-ar putea ca oamenii să refuze credința noastră tocmai pentru că noi nu o trăim (Romani 2:24).

În Biblie scrie că Isus este imaginea vizibilă a lui Dumnezeu (Evrei 1:3); totuși El s-a făcut pe Sine un

om lipsit de importanță (Filipeni 2 : 7). Creștinii se roagă ca Numele Lui să fie sfințit, deși El nu caută reputație. De vreme ce El însuși se umilește, nu este ușor să acuzi pe atei că nu Îl recunosc ca Rege.

Unele din aceste lucruri sînt greu de înțeles. Întreaga realitate este greu de înțeles. Un atom este o enigmă; tot astfel este o floare, un om, un talent. Credincioșii își sacrifică intelectul, timpul, banii, viața, pentru Hristos. În relațiile lor sînt lipsiți de dorințe nesățioase. Ei sînt mulțumiți cu lucrurile pe care le înțeleg (Evrei 13 : 5). Cît despre celelalte, ei sînt gata să accepte misterul.

Ateismul are justificările lui. Dar omul elaborează numeroase metode pentru a face față realității. S-ar putea ca și religia să aibă o justificare. N-ai vrea s-o iei și pe ea în considerare?

Dacă nu, află că noi sîntem gata să recunoaștem curajul tău, în special dacă trăiești într-o comunitate creștină.

Adresîndu-se unui grup de elevi, un episcop a dat următorul exemplu de curaj: «Un băiat curajos este acela care, într-un dormitor comun, în prezența tuturor, îngenunchează și se roagă înainte de a sări în pat». Apoi el a cerut elevilor să dea alte exemple. «Domnu-le», se auzi o voce «iată un exemplu: un episcop plin de curaj este acela care, într-un dormitor plin de episcopi, sare în pat fără să-și spună rugăciunea».

Pe de altă parte, atei ar trebui să recunoască curajul creștinilor.

Un misionar sosit din Uganda a povestit următoarele: Biserica lui avea o zi a dărniceii, dar în loc să-și trimită darurile la vreme pentru a fi decorat lăcașul, ei le-au adus Duminică dimineața. Când serviciul s-a terminat și misionarul stătea privind mulțimea de daruri, i s-a părut că aude un zgomot. Privind pe culoarul dintre bănci, el zări o fetiță.

Misionarul o întrebă:

— «Vrei să vorbești cu mine?»

Foarte timidă, fetița ieși în fața bisericii și spuse:

— «Domnule, vă rog, aș vrea să dau ceva» și, vîrîndu-și mîna în haina sărăcăcioasă, scoase o pungă. O deschise și scoase unul după altul cîteva pumni cu bănuți de argint pînă cînd grămada de pe masă a ajuns să valoreze mai mult decît darurile tuturor celorlalți la un loc.

Misionarul spuse:

— «Nu trebuia să faci acest lucru. Spune-ne de unde ai luat banii și îi vom pune la loc!»

Copilul izbucni în lacrimi:

— «Sînt toți ai mei».

Misionarul a exclamat:

— «Nu pot fi ai tăi. Tu ești prea săracă».

Adevărul ieși la iveală. Fata se vînduse pe sine ca sclavă pentru a da banii bisericii.

A te sacrifica pe tine însuși lui Dumnezeu, a deveni așa cum ar fi Dumnezeu dacă El ar exista — iată ce metodă excelentă pentru a găsi pe Dumnezeu. Este ceea ce a recomandat rabinul. Ai încercat vreodată asta?

* * *

*

Ateismul lasă deschisă o întrebare formulată în anul 675 înaintea regelui Edward de Northumberland care nu se putea decide dacă să accepte sau nu ceea ce predi-

cau primii misionari veniți în Insulele Britanice. Un nobil a spus: «Viața este ca o sală de banchet în care Maiestatea voastră și nobilii stau la masă. Este iarnă și afară e furtună. Dar înăuntru este cald. O vrabie intră printr-o deschizătură, zboară de-a lungul sălii, apoi iese printr-o altă deschizătură. Ca și vrabia, noi știm că viața este suportabilă înăuntru de banchet, dar nu știm ce a fost înainte și ce va fi apoi. Dacă noua învățătură ne poate spune acest lucru, ea ar trebui urmată».

Ca urmare, creștinismul a fost acceptat.

Omul de știință John Haldane a sugerat odată unui prelat creștin că într-un univers conținând milioane de planete a fost inevitabilă apariția întâmplătoare a vieții pe una din ele. «Domnule» răspunse prelatul, «dacă poliția ar găsi un cadavru în mașina dumneavoastră, i-ați putea oare spune: <Sînt milioane de mașini în lume. În mod sigur una din ele trebuie să conțină un cadavru.> Cred că ei ar dori să afle totuși cine l-a pus acolo.»

* *

*

Hitler a pretins că este religios. În «Mein Kampf» el afirmă că este însărcinat să ducă lupta lui Dumnezeu. El spunea: «Eu urmez drumul pe care mi-l dictează Providența.»

Goebbels, ajutorul lui Hitler, era și el sigur de el însuși. El scria în jurnalul său, în 21 iulie 1926, următoarele: «Evreul este cu siguranță anticristul istoriei lumii». El credea că exterminându-i pe evrei, devenea luptătorul lui Dumnezeu.

Hitler nu a fost nici primul nici ultimul care a ucis în numele lui Dumnezeu. Gîndește-te la Aiatolah Komeini din Iran.

În timpul Inchiziției, mulți au suferit moarte de martiri pe rug pentru Dumnezeu. Dar cei ce i-au ars erau tot atât de convinși, ca și martirii, că servesc pe Dumnezeu.

Ceea ce un criminal religios fanatic înțelege prin cuvântul «Dumnezeu», diferă total de simțămintele unui credincios adevărat, iubitor și smerit.

Noțiunea unui Dumnezeu părtinitor este falsă. Nici unei națiuni, clase, partid sau religii nu-i este permis să proclame «Dumnezeu este cu noi», dacă prin aceasta afirmă că El este împotriva tuturor celorlalți. Nu este de mirare că mulți au devenit atei dintr-un sentiment de împotrivire față de această idee falsă.

Biblia vorbește uneori enigmatic, ca și «koans», ghicitori, pe care discipolii lui Zen Buddhism trebuie să le dezlege. De exemplu, apostolul Pavel întreabă: «Dacă Dumnezeu este de partea noastră, cine poate fi împotriva noastră?» (Romani 8:31).

De obicei răspunsul care se dă este «nimeni». Dar întreaga experiență a copiilor lui Dumnezeu contrazice această replică ușoară. Mulți se opun aprig aceluia ce se unesc cu Dumnezeu.

Așadar răspunsul «Nimeni nu poate fi împotriva noastră» este greșit. Întrebarea este greșită și deci nu poate avea un răspuns corect, așa cum nu se poate da un răspuns corect la întrebarea «Care sînt cele două numere pare, care adunate dau ca rezultat cifra 19?» Întrebarea este greșită. Cît despre Dumnezeu, El nu este părtinitor. El nu poate fi de partea «noastră». El nu poate fi un Dumnezeu național, confesional sau rasial.

Dacă ar fi fost posibil pentru o ființă să trăiască pe o particulă negativă din interiorul unui atom, fără îndoială că s-ar gîndi la El ca la un Dumnezeu negativ. S-ar putea ca, într-un anume sens, atei să trăiască într-o

sferă spirituală negativă și să vadă pe Dumnezeu cu semnul minus înaintea numelui Său.

Dumnezeu hrănește atât lupii cât și oile. El face ca soarele său să răsară și peste cel bun și peste cel rău și trimite ploaia peste cel drept cât și peste cel nedrept (Matei 5 : 45). El nu este un Dumnezeu părtinitor și dorește ca și eu să fiu imparțial. În fiecare conflict, El mă învață să mă bucur cu cei biruitori și să plîng cu cei învinși. Apostolul Iacov spune: «Înțelepciunea care vine de sus ... este nepărtinitoare» (Iacov 3 : 17).

Mila lui Dumnezeu nu este limitată de hotarele nici unui grup social. Nu este limitată de hotarele bisericii. Ateul nu este exclus din ea. Cel ce caută adevărul, caută pe Dumnezeu, fie că știe acest lucru, fie că nu.

Ateismul poate fi drumul unui om către Dumnezeu.

Ideile greșite sînt deseori o potecă spre adevăr. Einstein a recunoscut că 99 % din ideile sale au fost false. Căutarea adevărului este ca o cernere. Multe idei trebuie să treacă prin sită pentru ca una corectă să rămînă.

Neosalvarsan, tratamentul medical pentru sifilis, a fost numit medicamentul 606, pentru că s-au făcut 605 experimente fără succes pentru a-l descoperi. Erorile au fost, așadar, drumul care a dus la adevăr. Ateismul poate să fie, deasemenea, pentru mulți oameni o treaptă necesară către adevăr. Fiecare zi calendaristică cuprinde nu numai lumină ci și întuneric. «Dumnezeu a numit lumina Zi și întunericul Noapte. Seara și dimineața au fost prima zi». Dimineața fără noaptea precedentă nu reprezintă o zi.

Noaptea are locul ei în natură și ateismul are locul lui într-o lume de păcat. Mare parte din critica adusă religiei este adevărată. Din păcate, credința nu duce totdeauna la sfințenie. Calitatea credinței în Dumnezeu depinde de concepția pe care o ai despre El.

Noțiunea falsă a unui Dumnezeu părtinitor, exclusiv și distant a fost dezaprobată de mulți, care au decis să respingă un astfel de Dumnezeu. Ei se numesc atei.

* *

*

Nu toate conceptele biblice despre Dumnezeu satisfac pe omul modern. Scriptura conține noțiuni despre Dumnezeu acceptabile numai de o mică parte a societății. De fapt, cu cât studiezi mai profund Biblia, cu atât mai mari devin dificultățile.

Judecătorii lui Isus nu puteau crede mărturiile existente împotriva Lui, pentru că se contraziceau în multe detalii. Cum ne-am putea baza pe mărturiile în favoarea Lui, când ele nu corespund nici măcar în lucrurile esențiale? Nici unul din cronicarii Săi nu a spus întregul adevăr și nimic mai mult.

Sfântul Pavel a mărturisit public că el potrivește adevărul după audiența pe care o are: pentru evrei el este evreu, pentru cei fără lege este ca unul fără lege (1 Cor. 9 : 20, 21). El mărturisește deasemenea că împarte doze diferite de adevăr: lapte spiritual unora, altora hrană tare.

Dacă cineva studiază Scriptura în limbile ei originale, dificultățile cresc. Dumnezeu este numit kadosh-sfânt. Dar în ebraică, cuvântul înseamnă și «pervers». Dumnezeu și-a rezervat denumiri ambigue. El ar putea avea un scop bun: acela de a arăta că El, în compasiunea Sa, se identifică cu cei răi dintre oameni pentru ca aceștia să aibă acces la El. Dar aceasta nu face ca un ateu să-L accepte cu ușurință.

Ce ar putea face un iubitor al păcii cu un alt nume al Său: «Domnul oștirilor»? În ebraică scrie literal «Dumnezeu-armate».

via Ce ar putea face un iubitor al virtuții cu faptul că Biblia laudă oameni ca David și Iehu, care au fost departe de a fi modele de moralitate?

În Vechiul Testament, care era întreaga Biblie a evreilor de pe timpul lui Hristos, sînt multe lucruri greu de înțeles. De ce erau necesare sacrificiile animale? De ce a hotărît Dumnezeu să-i îmbrace pe Adam și Eva în haine de piele după cădere? De ce sacrificiul unui miel nevinovat adus de Abel a fost acceptat de Dumnezeu, iar oferta lui Cain din roadele pămîntului a fost respinsă?

Multe secole mai târziu, cînd sclavii evrei urmau să părăsească Egiptul, de ce a fost necesar să stropească cu sînge de miel pragul de sus și ușorii ușii pentru a fi salvați?

Mai mult, este scris că Dumnezeu a trimis secetă și foamete pe pămînt. Cu o anumită ocazie, El a trimis un înger al morții să distrugă într-o singură noapte o armată siriană de 185.000 de oameni. Cînd israeliții au intrat în țara Canaan sub conducerea lui Iosua, ales de Dumnezeu ca succesori ai lui Moise, li s-a poruncit să omoare nu numai bărbați ci și femei și copii. Cînd am citit fiului meu la vîrsta de șase ani cartea lui Iosua, el a spus: «Dumnezeu a poruncit aceste lucruri înainte de a deveni creștin»...

Am putea zîmbi la explicația copilului, dar era o vreme cînd I se atribuia lui Dumnezeu cruzime, în contrast cu Hristos care ne-a descoperit dragostea Sa. De ce această diferență?

Pentru a complica lucrurile și mai mult, biserica a introdus în arsenalul ei despre adevăr tot felul de obiecte de cult și datini păgîne, așa cum însuși cardinalul Newman mărturisește: «Folosirea de temple dedicate unor sfinți anume și ornate de sărbători cu crengi de copaci; tămîie, făclii și lumînări; ofrande și daruri pentru

însănătoșire; apă sfințită; sărbători și soroace, folosirea calendarelor bisericești, procesiuni, binecuvîntarea câmpiilor, veșmintele sacerdotale, tonsura, inelul căsătoriei, întoarcerea către răsărit, iar mai târziu icoane, cîntările bisericești, toate acestea sînt de origine păgînă și sfințite prin adoptarea lor în biserică».

Recunoaștem că nu este ușor pentru un ateu să vină la Dumnezeu. Putem avea înțelegere față de el.

El nu este singurul care își pune întrebări dificile cu privire la Dumnezeu. Credincioșii, chiar și sfinții, L-au pus sub semnul îndoielii mult mai mult decît au făcut-o vreodată ateii. Sf. Tereza de Avila, una din învățătoarele devotate a bisericii creștine, constatînd numeroasele necazuri care copleșesc pe cel credincios, a spus în rugăciune: «O, Domnul meu, cît este de adevărat să se spună că de-ndată ce un om îți face un serviciu, Tu îl răsplătești cu un mare necaz». Iov și David s-au plîns lui Dumnezeu de nedreptăți similare.

Creștinii își dau bine seama că nu pot pretinde că au toate răspunsurile și toată lumina. Ei recunosc existența unei zone crepusculare, unde nu-i nici lumină nici întineric. Cînd Isus spune «plin de lumină», El înțelege prin aceasta «lumina strălucitoare a unei lumînări» (Luca 11 : 33), nu reflectoare puternice sau raze laser.

Creștinismul este sub o tensiune continuă, produsă de problemele nerezolvate. Fiecare creștin este un purtător de cruce. Dacă nu are altă cruce, el suferă întrebări chinuitoare care-l ard pînă la ultima suflare. La cele mai grele, el nici nu caută răspuns acum, știind că răspunsul este dincolo de lumea aceasta.

* *

*

Caiafa, marele preot, judecătorul lui Isus, încurcat de mărturiile care se contraziceau unele pe altele, a

avut înțelepciunea să-L întrebe direct pe Isus. Aceasta este singura soluție și la problemele noastre. Isus este viu și poate fi întrebat. Pune-i Lui direct întrebările tale.

Eu am făcut chiar acest lucru și am primit un răspuns uimitor: «Este evident că Dumnezeu nu există. Cum ar putea un Dumnezeu atotiubitor și atotputernic să poruncească sau chiar să permită lagărele de exterminare ale Auschwitzului și ale Gulagului? Dar oamenii ajung la adevăr numai abandonînd ceea ce este evident. Este evident că soarele se învîrte în jurul pămîntului. Întreaga experiență a omenirii confirmă «faptul». Totuși am descoperit adevărul numai îndoindu-ne de ceea ce era evident. Este evident și faptul că trăim într-o lume materială. Adevărul este că noi trăim într-un spațiu gol în care particulele elementare se învîrt la distanțe atît de mari unele de altele, încît, raportat la dimensiunile lor, depărtarea este ca de la pămînt la soare. Ar putea fi evident, așadar, că Dumnezeu nu există, dar încearcă să cauți adevărul dincolo de ceea ce pare evident».

* *

*

De acum, ar trebui să fie evident că am menționat numeroase argumente pe care ateii nu le-ar fi adus niciodată. Am făcut-o dintr-o dragoste supraabundentă pentru ei. Adevărul este că cei mai mulți ateii nu au nici o dovadă.

Jonathan Swift scria: «Este inutil să încerci a schimba convingerile unui om, cînd el încă nu și le-a format». De aceea nu voi răspunde tuturor argumentelor de mai sus.

Se pare că unii oameni se întîmplă să fie ateii cum alții se întîmplă să fie credincioși. De fapt, deseori nu ateii Îl

resping pe Dumnezeu, ci ei se simt respinși de Dumnezeu. Apoi, ei raționalizează experiența lor tragică. Sînt ca vulpea din fabula lui La Fontaine care, uitîndu-se la strugurii pe care nu-i putea ajunge, raționaliza: «Bineînțeles că sînt acri. Nu-i doresc». Mulți neagă pe Dumnezeu pentru că nu pot ajunge la El.

Așa că voi spune simplu: «Dumnezeu există». Trebuie să repetăm aceasta din cauza sărăciei limbii omenești, dîndu-ne seama în același timp, că a spune «Dumnezeu există» înseamnă a folosi o tautologie.

Simone Well, o scriitoare profundă evreo-creștină spunea: «Dacă pe o insulă complet separată de restul lumii ar trăi numai orbi, lumina ar fi pentru ei ceea ce este supranaturalul pentru noi. Am putea presupune că lumina n-ar însemna nimic pentru ei. În cărțile lor de fizică n-ar exista teoria luminii și această fizică ar putea să le explice lumea îndeajuns. Constatînd că lumina nu lovește, nu arde, nu poate fi mîncată, ei vor ajunge la concluzia că pur și simplu lumina nu există».

Dar fie că orbii o sesizează sau nu, numai luminii i se datorează faptul că plantele și copacii cresc spre cer în ciuda legii gravitației. Fără lumină noi n-am avea ce mîncă.

Într-un cinematograf, poți vedea pe ecran tot felul de întîmplări, ore la rînd. Dacă lumina se întrerupe brusc, întîmplările nu mai sînt. Deși s-ar putea ca lumina să nu aibă nici o legătură cu acțiunea filmului, fără lumină nu există acțiune.

Orbul are patru simțuri în loc de cinci ca restul oamenilor. Nu cumva ateilor le lipsește un simț pe care îl au credincioșii? Pentru orb, lumina aparține lumii metafizice. Pentru ateu, credința în Dumnezeu, este un mit deși pentru credincios este tot atît de naturală ca toate celelalte simțuri.

↳ Credincioșii nu-L consideră pe Dumnezeu un fel de agent de asigurări, care le oferă garanții împotriva neajunsurilor vieții. Mai degrabă, El le oferă șansa de a-L imita în dragoste și sacrificiu de sine. Dumnezeu nu este scut împotriva oricărui rău și nici cineva care rezolvă toate problemele. Fiind Dragostea și Adevărul, El cheamă oamenii la marea aventură de a atinge înălțimile și de a ridica și pe alții acolo. Religia te cheamă la luptă și sacrificiu. Religia care nu primește tragicul, nu este religie.

* *

↳ Unii oameni sînt atei din cauza că mulți creștini nu și-au trăit religia în mod corespunzător.

↳ Noi nu-l disprețuim pe ateu, în special cîta vreme el s-ar putea doar numi așa fără convingere. Cineva s-ar putea considera ateu în timp ce, de fapt, îl afirmă pe Dumnezeu prin felul categoric în care se înclină în fața cerințelor moralității sau de exemplu, prin dragostea și abnegația pentru cel sărac, în contrast cu unii credincioși care neagă pe Dumnezeu prin felul lor de viață.

* *

↳ Toate acestea fiind spuse, noi cerem ateilor să pună deoparte eurile lor mici, dacă doresc să înțeleagă adevărul. «Ego» nu are nici un rol în căutarea adevărului.

↳ Ce agent patogen (dacă ar fi capabil să gîndească) s-ar alia cu Pasteur? Mai degrabă l-ar privi ca pe Hitler. Însă dacă același agent ar înțelege că utilizarea lui în experimentele pe animale și că distrugerea lui a fost necesară pentru a îmbunătăți o lume nebănuită de el, s-ar putea ca să-și accepte soarta.

-b Nu cumva suferințele noastre ne sînt date de Dumnezeu ca un sacrificiu esențial pentru o cauză superioară? Ba chiar mai mult, poate că suferința noastră temporară în această biată lume ne face în stare să înțelegem toată bucuria și folosul acestui sacrificiu într-o existență cerească, din care am devenit astfel parte integrantă?

87 Pot înțelege un astfel de Dumnezeu și-L pot adora nu numai în lucrarea Sa creatoare ci și în cea de distrugere. Noi Îl adorăm ca pe Cel ce omoară și învie (1 Samuel 2 : 6), care distruge și construiește în procesul ridicării împărăției Sale veșnice, glorioase, la care noi, credincioșii ce suferim astăzi, vom fi într-o zi părtași.

88 Este amuzant și acceptabil ca un copil să întrebe, atunci cînd este îndemnat să mănînce morcovi și mazăre pentru vitaminele necesare: «De ce nu a pus Dumnezeu vitamine în bomboane și înghețată?» Un copil poate fi scuzat că nu înțelege. Dar un adult ar trebui să nu confunde ceea ce este bine cu ceea ce este doar plăcut.

Cînd cineva admite numai existența acestei vieți, apar concepte greșite. Este ca și cum unul din milioanele de nenorociți din Bangla-Dej ar susține: «Numai o viață de foamete există. Nu poate fi o viață mai bună». În pîntecele mamei, un embrion ar ajunge la aceeași concluzie: «Locul acesta întunecos reprezintă întreaga existență. Nu există nimic în afară de acest înveliș umed».

Noi disperăm cînd limităm existența noastră la închisoarea îngustă percepută de simțuri și înțeleasă numai prin rațiune. Cu vremea, nu numai că ajungem să ne îndoim de posibilitatea unei alte vieți, dar încetăm chiar să o dorim, așa cum un om în greva foamei pierde senzația de foame după cinci sau șase zile.

O poveste indiană ne vorbește despre un sclav credincios. El a primit în dar de la un înger un inel care asigura viața veșnică. Dar viața unui sclav este atât de grea încît omul nu a vrut să o vadă prelungită, așa că a oferit regelui inelul. Dar grijurile guvernării unui imperiu sînt atât de grele încît nici regele nu a putut suporta gîndul unei vieți veșnice, așa că a dat inelul în dar soției sale. Dar ea era nefericită. Ea iubea un ofițer cu care nu s-a putat căsători, astfel că i-a dat lui inelul. Viața ofițerului era neîmplinită. Ca să obțină tot felul de avantaje, el trebuia să pretindă că o iubea pe regină, cînd de fapt el iubea o altă femeie. Așa că a dat inelul unui sclav, chiar sclavului ales la început de înger.

În această povestioară de ironie și frustrare, fiecare personaj a avut o imagine falsă despre viață. Datorită faptului că fiecare era prins într-o țesătură de nefericire, ei credeau — ca și Budha — că viața nu poate fi decît nefericită și că starea ideală este de a înceta să exiști — Nirvana.

Noi avem asigurarea că există o altă viață, deoarece este un Dumnezeu care o poate da, chiar dacă noi nu-L putem vedea.

* *

*

Creștinii știu că Dumnezeu rămîne ascuns chiar și după ce S-a revelat în Biblie. Cuvîntul «revelație» are în latină două înțelesuri: a dezvălui și a reînvălui. Creștinii sezisează slava de dincolo de vâl.

Lacheii sînt îmbrăcați adeseori mai bine decît prinții. Pentru cei mai mulți oameni, un lucru tangibil este mult mai atractiv decît un Dumnezeu nevăzut. Așa a apărut idolatria. Însă noi nu vrem să fim seduși de simpla realitate, indiferent cît de palpabilă sau frumoasă ar fi. Noi

căutăm pe Cel nevăzut care a îmbrăcat ceea ce se vede cu atîta splendoare.

Sîntem fericiți cu puținul pe care îl putem ști despre El, chiar dacă ajungem să-i dăm dreptate sfîntului Bonaventura, care spunea: «Quod de Deo scire possimus, quid non fit, non quid fit». «Putem ști despre Dumnezeu numai ceea ce nu este, nu ceea ce El este».

Și alți gînditori au ajuns la aceeași concluzie. Nicholas de Cusa spunea: «Intelectul știe că este ignorant în ceea ce Te privește, pentru că știe că Tu nu poți fi cunoscut, decît dacă necunoscutul ar putea fi cunoscut, invizibilul privit și inaccesibilul atins». Și iarăși: «Dacă cineva ar putea prezenta un concept prin care Tu să poți fi înțeles, știu că acest concept nu este o imagine a Ta, pentru că orice concept ia sfîrșit în fața zidurilor Paradisului... Și dacă cineva ar dori să vorbească despre Tine astfel încît să Te putem înțelege cu totul, știu că acest om este încă departe de Tine, deoarece Tu ești cu totul deasupra tuturor conceptelor pe care omul le-ar putea făuri».

Goethe spunea: «Cel mai înalt nu poate fi exprimat».

Teerstegan a scris: «Un Dumnezeu care este înțeles nu este Dumnezeu. Nu poți să dai explicații despre El atît de plauzibile încît să înlături misterul care-L învăluie».

Pascal scria: «O, de-ar înțelege atei religia împotriva căreia luptă, înainte de a o combate. Religia noastră nu pretinde să aibă o imagine clară despre Dumnezeu, de a-L vedea fără nici un vâl. Noi afirmăm contrariul, că omul este în întuneric și departe de Dumnezeu și că El este ascuns cunoașterii noastre. Chiar și numele lui Dumnezeu din Scriptură Îl ascunde. Noi cunoaștem doar în parte (1 Timotei 6:16). Obscuritatea în care

ateii se descoperă pe ei înșiși confirmă o afirmație a bisericii».

Augustin, pe cînd se plimba de-a lungul țărmului mării meditînd asupra mării sale lucrări privitoare la Trinitate, a devenit oarecum nerăbdător pentru că nu putea obține un concept clar. La un moment dat, a observat un copil plîngînd cu amar și, uitîndu-și supărarea, se opri să-l întrebe ce a pățit. Copilul răspunse: «Nu pot să golesc oceanul în această gaură pe care am săpat-o în nisip».

Sfîntul găsise răspunsul: «Cum poate omul spera să cuprindă natura Dumnezeuului infinit, cu mintea sa mărginită?»

Renumitul teolog german Bultmann scria: «Omul care dorește să creadă în Dumnezeu ca Dumnezeu al său, trebuie să-și dea seama că nu are în mîna sa nimic pe care să-și bazeze credința».

Creștinismul afirmă că Dumnezeu este dincolo de percepțiile noastre limitate. Cei ce se plîng că nu-L pot ține în mîinile lor întăresc doctrina noastră. Așadar este tot atît de stupid să negi existența Lui cum ar fi să te îndoiești că ai creier numai pentru că nu-L poți ține în mînă.

Deși nici un om nu a văzut pe Dumnezeu, toate lucrurile sînt în El și pentru El. Ne dăm seama că El nu se potrivește tuturor categoriilor noastre logice, ceea ce explică de ce ateismul est atît de răspîndit. Dar faptul că o Ființă nu acționează potrivit raționamentului nostru nu dovedește că este inexistentă. Sfîntul Pavel scrie cu îndrăzneală despre nebunia lui Dumnezeu (I Corinteni 1:25), dar știe că El este și Îl iubește așa cum este.

El este totdeauna prezent, chiar dacă mulți dintre copiii Lui mor în dureri. Și credincioșii Îi sînt loiali chiar dacă se simt părăsiți de El. Iov spune: «Chiar dacă El mă omoară, totuși eu mă voi încrede în El. Știu că Răs-

cumpărătorul meu este viu». El știe că este mai bine să aibă de a face cu un Dumnezeu iubit decît cu unul pe care nu-l iubești. Chiar și o ființă umană răspunde mai bine la iubire. Dar diferența e că Dumnezeu este chiar dragoste.

Așadar, credincioșii Îl iubesc nu pentru ceea ce pot obține de la El, succes, daruri sau sănătate. Ei Îl iubesc pentru ceea ce este El.

În filmul «Dumnezeu este un Monstru» Ingrid Bergman spunea: «Am căutat un Dumnezeu care mă iubește. Numai cînd m-am văzut în aceeași situație cu Cel ce a spus pe cruce: «Dumnezeul meu, Dumnezeul meu pentru ce m-ai părăsit», am știut că Dumnezeu există».

Dumnezeu a arătat prin Hristos că este dragoste, că se sacrifică pe Sine și că este nepărtinitor. Călea spre a-L recunoaște nu este prin a încerca — adeseori în zadar — să obții ceva de la El, ci prin a renunța la orice altceva.

Problema originii universului are numai patru soluții posibile:

1. Soluția budistă care afirmă că universul este o iluzie. Însă aceasta nu răspunde la întrebările: «Cine a creat iluzia? Cum a ajuns să existe? Cum se face că există o minte care să întrețină această iluzie și — încă mai minunat — o minte suficient de strălucită ca să descopere că universul este iluzoriu?»

2. Noțiunea că universul a apărut spontan, din nimic. Dar un nimic care generează o lume nu mai este nimic.

3. Universul a existat din totdeauna. Dar aceasta ar contrazice legea a doua a termodinamicii. Un astfel de

univers s-ar fi consumat din cauza creșterii entropiei, și totul ar fi ajuns la aceeași temperatură joasă, deoarece raportul dintre energia inutilizabilă și cea disponibilă este în continuă creștere.

4. Universul a fost creat. Există Dumnezeu și, la dorința Sa, din El a explodat ceea ce astronomilor le place să numească Big-Bang, prin care au venit la existență materia, energia, spațiul, timpul și chiar legile fizicii.

Știm astăzi că universul nu a existat întotdeauna. Se recunoaște că el are un început și că va avea un sfârșit. Cum a ajuns așadar să existe?

Poate exista o harfă fără un creator? Și mai puțin poate exista o pasăre care ciripește.

Oamenii de știință acceptă astăzi probabilitatea că vor reuși în curînd să sintetizeze un virus. Ei cred că vor crea astfel viața numai din particule fără viață. Dar afirmația nu este adevărată. Pentru a sintetiza viața, ei au nevoie de obiecte materiale, de cunoașterea fizicii și a chimiei și de creativitatea oamenilor. Fără aceasta din urmă, nu s-ar putea realiza nimic.

Cărămizile nu constituie o casă. Mai întîi este nevoie de un arhitect și un plan.

Materia obișnuită conține un amestec echilibrat de protoni și electroni ce se atrag și se resping. Aceste particule se echilibrează atît de perfect încît noi nu putem sesiza forțele extraordinare ce interacționează.

Profesorul R. Feynmann de la Institutul de Tehnologie din California scria: «Dacă ai sta la o distanță de o palmă de cineva și fiecare ați avea 1 % mai mulți electroni decît protoni, forța de respingere ar fi atît de mare, încît ar fi suficientă pentru a ridica o greutate egală cu cea a pămîntului».

Cine a echilibrat aceste particule atît de perfect?

Și cum s-ar putea explica ceea ce se petrece în viață fără cel puțin a postula un Dumnezeu?

Darwinismul nu poate explica evoluția. Ce foloase evoluționiste reies dintr-o muzică splendidă? Ființele pot trăi și fără ea. Cum atunci s-au întâmplat să existe canarul, ciocîrlia, privighetoarea? În natură, ca și în viața omului, se observă că energia se consumă pentru ceea ce nu este necesar supraviețuirii biologice.

După teoria lui Darwin, apariția vorbirii în specia umană se datorează unor mutații întâmplătoare în gene. Dar pentru ca un om să vorbească, trebuie să aibe loc, simultan, mari schimbări în creier, gât, maxilare, gură, limbă. Care este probabilitatea unei astfel de coincidențe întâmplătoare?

George Gallup, întemeietorul celei mai renumite agenții de sondare a opiniei publice americane, scria că ar putea dovedi statistic existența lui Dumnezeu. Gîndiți-vă, de exemplu, la corpul omenesc, cu kilometri de vase sanguine! Poate cineva pretinde că sistemul de șosele a Statelor Unite a apărut spontan? Totuși aceste vase de sînge cu funcțiile lor precise sînt mult mai sofisticate. Să pretinzi că această rețea a trupului — ca să nu menționăm alte sisteme ale sale — a apărut la întâmplare, este o monstruozitate statistică.

Ce bogăție se află în întreaga creație! Un ulm produce 295.362 quintilioane, 11.136 cvatrilioane, 1.584.000.000 semințe ceea ce înseamnă 6 sextilioane în a patra generație, suficient pentru a umple sistemul solar cu ulmi.

Un cod produce 9.384.000 ouă. Este rezultatul poruncii lui Dumnezeu: «Să mișune apele de viețuitoare» (Geneza 1 : 20).

Natura ne revelează un Dumnezeu tot atît de minunat ca Acela de pe paginile Bibliei.

Materia, forțele și legile cerului sînt ca cele de pe planeta noastră. Experiențe făcute pe pămînt au dus la obținerea de informații despre stele. Dumnezeu

a creat un univers pe care noi sîntem capabili să-l înțelegem.

Einstein spunea: «Lucrul cel mai de neînțeles despre univers este faptul că îl putem înțelege».

În discursul ținut cu ocazia acceptării premiului Nobel în 1969, Max Delbruck spunea: «Adevărul, copii, este că noi participăm la un teatru de păpuși. Cel mai important lucru într-o astfel de piesă este să ținem cont de ideea autorului».

Pascal a remarcat corect în «Cugetările» sale: «Natura are unele realizări desăvîrșite prin care arată că ea este imaginea lui Dumnezeu și unele defecte prin care arată că este doar imaginea Sa... Pretutindeni natura ne descoperă un Dumnezeu pierdut».

Așadar, să-L căutăm pe marele Dumnezeu pe care L-am pierdut, Cel ce a făcut universul din nimic. Este semnificativ faptul că universul vorbește nu numai despre Creator dar și despre nimicul din care a fost făcut.

Într-o linguriță de apă sînt aproximativ tot atîtea molecule de apă cîte lingurițe de apă sînt în Atlantic. Nici un computer construit de om nu ar putea calcula cît de multe sînt.

Pe de altă parte, dacă am putea topii împreună atîția atomi de fier cîți locuitori sînt în SUA — cca. 200 milioane — am obține un lanț care nu ar depăși doi centimetri. Dacă nu vă vine să credeți, gîndiți-vă la faptul că atomul se poate diviza mai departe și că e compus în cea mai mare măsură dintr-un spațiu gol, exact ca și moleculele care sînt făcute din atomi.

Dar noi abia am deschis ușa către complexitate.

Pe la mijlocul secolului nostru, atomul era considerat a fi ca un sistem solar, avînd în mijloc un nucleu format din protoni și neutroni, cu electronii rotindu-se ca planetele în jurul acestui «soare» nuclear.

Protonii, neutronii și electronii în diverse combinații, după elementul pe care îl constituiau, explicau întregul mister al materiei. Atomul, care în grecește înseamnă indivizibil, a fost divizat. Se părea că aici am epuizat cercetările noastre. Cei trei constituenți ai atomului erau elementari și indivizibili.

Zece ani după aceea, aproximativ 100 de alte particule elementare au fost descoperite, o veritabilă grădină zoologică de particule.

În vremea aceea, doi oameni de știință, Gell-Mann și Zweig de la Institutul de Tehnologie din California au observat că toate aceste elemente aveau câteva trăsături comune, care ar putea fi explicate cel mai bine presupunând că entitățile care poartă încă numele de particule elementare, nu sînt elementare de loc. Ele își datorează diversitatea combinațiilor diferite a cinci elemente mai mici, numite «quarks». În prezent, acestea sînt presupuse a fi ultimii constituenți ai materiei. Fiecăreia i s-a dat un nume, dar nu mai sînt mezoni sau leptoni, așa cum s-a petrecut cu particulele «elementare». Astfel de nume au apărut îndacvate acestor noi descoperiri.

Numele date acestor «quarks» de oamenii de știință, reci, calmi, sînt cel puțin extraordinare: farmec, adevăr, frumusețe, culoare, gust.

Ca și înghețata, acești «quarks» au trei arome diferite.

Există și anti-quarks, așa cum pentru fiecare particulă elementară există anti-particule. Unde este Dumnezeu, este și diavolul; n-ar fi putut să fie Hristos fără un anti-Crist. Pentru un cunoscător al fizicii aceasta ar fi de la sine înțeles.

Gell-Mann și Zweig ajunseseră să cunoască multe lucruri despre quark înainte de a ști dacă el exista cu adevărat. Postularea existenței lui fost foarte folo-

sitoare operațiilor matematice, așa cum ipoteza «Dumnezeu» explică multe lucruri în univers. De ce n-am porni atunci cu o ipoteză? Acești doi oameni de știință s-au folosit de «quark» cu mult înainte de a ști dacă ei erau numai funcții matematice sau entități reale.

Astăzi există dovezi de netăgăduit despre existența lor.

Poți avea certitudine și cu privire la existența lui Dumnezeu.

Au fost descoperiți «quasars» și «pulsars» în spațiul extraterestru și este auzit zgomotul de fond al universului, zgomotul Big-Bang-ului Creației.

Haidem acum să stabilim o analogie. Există mulți necredincioși, mulți «a-tei» (în greacă «făra Dumnezeu») în lume. Dar pînă în 1960 fiecare era «a-quasarian» și «a-pulsarian». Aceste entități au existat cu siguranță, deși nimeni nu știa despre ele ori credeau în ele. Apoi, cînd au fost descoperite, n-au mai existat necredincioși.

Tu Îl poți descoperi pe Dumnezeu.

Laplace — care era un creștin sincer — spunea: «Nu am nevoie de ipoteza Dumnezeu» pentru a explica universul așa cum era cunoscut pe vremuri. Dar astăzi, el a devenit mult mai complicat: atomi «indivizibili» sînt formați din particule elementare, iar aceste particule «indivizibile» sînt constituite din farmec, frumusețe și adevăr. Următoarea întrebare pentru știință — nu pentru teologie — este să spună ce este adevărul, frumusețea sau farmecul. Cercetătorii s-ar putea uita în Biblie și descoperi că ele sînt nume vechi ale lui Hristos.

Epoca noastră nu mai este ca a lui Laplace. Noi avem nevoie de ipoteza Dumnezeu.

* * *

Doar un mic pas desparte complexitatea naturii de aparența ei inteligentă. Maeterlinck scria în lucrarea lui «Inteligența florilor»: «Cînd vom reuși să construim o parașută atît de trainică, delicată și sigură ca aceea a pădăiei? ... Diferitele etape prin care trec florile la concepție, etc., urmează exact drumul invențiilor și îmbunătățirilor făcute de noi: Un mecanism încurcat este înlocuit de unul mai simplu. S-ar părea într-adevăr că florilor le vin idei cum ne vin nouă... Florile trec prin același întuneric, se izbesc de aceleași obstacole. Ele par să posede răbdarea noastră, perseverența, dragostea noastră de sine, aceeași inteligență, aproape aceleași speranțe și idealuri. Ele luptă, ca și noi, împotriva unui mediu indiferent care sfirșește prin a le ajuta».

Dumnezeu ne-a pus la dispoziție o lume nefinisată, ca să putem lua parte la bucuria creației. El a făcut rîurile: noi trebuie să facem poduri. El ne-a dat pădurile, materiile prime, produsele nefinisate, tot felul de posibilități de a îmbunătăți ceea ce am primit. Dar omul poate numai să rearanjeze. El nu crează.

Există o singură alegere reală lăsată omului înțelept. Fie că trăim într-un univers născut mort, ratat și absurd, în care eforturile oamenilor sînt înăbușite și se dovedesc zadarnice și fără scop, în care chiar și eforturile ateilor vor fi uitate cînd universul va pieri, fie într-un univers care provine dintr-un Dumnezeu înțelept și se îndreaptă către o împărăție a păcii, dragostei și seninătății.

În fața unei astfel de alegeri, numai un nebun poate spune: «Nu există Dumnezeu».

Alfonso de Liguori scria în lucrarea sa «Dialog între un preot creștin și un credincios»:

«Oamenii, animalele, marea, munții, plantele, și alte lucruri asemănătoare sînt cu siguranță creații făcute în timp, care și-au luat existența din Primul Principiu;

pentru că, neexistînd din totdeauna, ele nu și-au putut da lor înșile ființa pe care nu o aveau. Un lucru inexistent nu poate face nimic. Așadar, ele trebuie să-și fi primit existența dintr-o altă sursă. Și această sursă trebuie să-și aibă existența din sine, într-un trecut fără început. Altminteri, dacă ar fi fost produsă de altceva, n-ar purta răspunderea tuturor, așa cum ar face-o dacă ar fi Primul Principiu, sau Creatorul, ci ar fi o creatură ca toate celelalte. N-ar putea fi un astfel de Principiu dacă i-ar lipsi un trecut fără început. Pentru că dacă nu a existat, n-ar fi putut să-și dea Sine existența.»

«Acest Prim Principiu este ceea ce noi numim Dumnezeu; și El, ca Unul care își primește existența din sine însuși, are toate perfecțiunile care pot fi posedate. Într-adevăr presupunîndu-L ca nedepinzînd de nimeni, nu există nimeni altul care ar putea împărtăși perfecțiunile pe care El le poate avea (sau care să poată lua rolul Lui; pentru că rolul Său este să dea fiecaruia rolul lui și calitățile lui corespunzătoare). În concluzie, El este un Dumnezeu de o infinită înțelepciune, care cunoaște trecutul, prezentul și viitorul, lucrurile care vor fi și lucrurile care sînt posibile; de asemenea, El este un Dumnezeu cu o infinită bunătate, fiind astfel de o infinită sfințenie și dreptate...».

«Dacă această lume a provenit numai din materie, și dacă această lume a apărut datorită forțelor ce aparțin acestei materii, lipsită de orice judecată, atunci ar trebui să spunem că totul a avut loc și continuă să aibe loc din întîmplare. Dar noi vedem în lume o ordine care n-ar putea da la iveală o asemenea frumusețe și stabilitate, nici nu s-ar putea menține astfel fără o Minte de o infinită înțelepciune. Noi vedem soarele urmîndu-și constant drumul, în fiecare zi și în fiecare an. Vedem animalele care reproduc totdeauna altele de același fel. Vedem pomii, care poartă totdeauna aceleași fructe și

totdeauna în același anotimp. Am putea vreodată crede că întâmplarea, care n-are judecată, să fi modelat această lume și să fi menținut în ea o astfel de ordine stabilă? Pentru că menținerea ei avea și are și ea continuu nevoie de o mare inteligență».

«Cei ce neagă pe Dumnezeu ar putea răspunde că toată această ordine este opera caracteristicilor intime ale acestei lumi.

«Răspunsul este că fie că natura nu are minte — și repet că o natură fără minte nu ar fi putut produce nicio dată această lume, a cărei modelare necesită inteligența cea mai deplină — fie că natura (despre care ei vorbesc) are o minte perfectă; și eu spun că o astfel de Natură este chiar Dumnezeu care a creat lumea și pe care-L adorăm».

* *

*

Liguori spunea în continuare: «La ce ne gândim când folosim numele de Dumnezeu? Ne închipuim o Ființă de o perfecțiune absolută. Nu ne putem imagina nimic mai bun. Dacă Dumnezeu este supremul Domn al tuturor, El trebuie să aibă o înțelepciune fără hotare, o putere nesfârșită, și toate celelalte perfecțiuni, iar toate acestea trebuie să fie infinite.

Dacă vrem să presupunem că sînt mulți dumnezei, acești dumnezei ori nu sînt egali și fiecare este independent ori unul din ei este suprem, independent, perfect, și ceilalți depind de El și sînt în consecință mai puțin perfecți. Dacă presupunem că toți sînt egali și independenți, trebuie să spunem că nici unul din ei nu este Dumnezeu adevărat; pentru că nici unul din ei nu ar fi absolut perfect, cum trebuie să fie Dumnezeu. Pentru că, în primul rînd, așa cum am spus, a fi Dumnezeu înseamnă a te ridica la cel mai înalt nivel de perfec-

țiune... Dacă Dumnezeu este acest vîrf, El trebuie să fie numai Unul, fără să aibă egal. Alminteri, dacă vrem să admitem două Ființe Supreme, atunci nici una nu ar fi supremă, și deci nici una nu ar fi Dumnezeu... De aceea Tertullian a spus «Dacă Dumnezeu nu este Unul singur, Dumnezeu nu există. Pentru ca El să fie Dumnezeu adevărat, trebuie să nu mai existe nici un altul absolut măreț; deoarece dacă ar fi, acela ar fi egal cu El și dacă cineva ar fi egal cu El, Dumnezeu nu ar mai fi suprem» (Contra Marcionem, L. 1, c. 3).

«De altfel dacă ar fi mai mult de un Dumnezeu (suprem), nici unul nu ar putea fi atotputernic, pentru că dacă unul ar vrea singur să facă ceva, nestingherit, ceilalți ar putea sau nu să-l împiedice. Dacă ar putea să-l împiedice, El nu ar mai fi cel mai puternic».

«Mai mult, nici unul din ei nu ar fi cu totul înțelept și atotștiutor cunoscînd toate lucrurile; pentru că dacă nici unul din ei nu ar putea avea un secret, nu ar fi atotputernic. Pe de altă parte dacă ar putea ascunde ceva, ceilalți nu ar fi atotștiutori».

«În plus, adevărul că un singur Dumnezeu conduce lumea, poate fi observat aici jos, văzînd o astfel de armonie constantă și uniformă. Aceasta ne dă posibilitatea să ne dăm seama că există un singur Conducător care susține toate».

* * *

Feuerbach, unul din învățătorii lui Marx, a afirmat că Luther a fost acela care l-a dus la uimitoarea înțelegere că omul îl creează pe Dumnezeu după cum și-l dorește, nu că Dumnezeu creează pe om după asemănarea Sa. Feuerbach spunea deseori în glumă: «Eu sînt al doilea Luther».

Justificarea lui se găsea în afirmația lui Luther: «Credința este creatorul divinității». Dar el a neglijat să citeze întreaga observație a lui Luther: «Credința este creatorul divinității nu în persoană, ci pe pământ».

Oglindirea soarelui într-un loc dovedește existența soarelui. În mod asemănător, oglindirea lui Dumnezeu într-o inimă omenească sinceră, dovedește existența lui Dumnezeu. Omul, prin sistemul său de gânduri și sentimente, creează pe Dumnezeu în interiorul său, așa cum un anumit aranjament al moleculelor de la suprafața lacului creează în apă un soare perfect vizibil. Dar aceasta nu dovedește — așa cum presupune Feuerbach — inexistența lui Dumnezeu.

Dumnezeu real este cel ce a inspirat cele mai mari opere de artă și literatură. Ce ar fi fost Dante, Michelangelo, Raphael și Bach dacă nu ar fi fost un Dumnezeu să inspire marile lor realizări și să binecuvinteze lucrările dedicate gloriei Numelui Său?

Lenin spunea: «Nu poți fi comunist fără să-ți însușești toate bogățiile pe care le-a elaborat omenirea». Dar el nu a inclus și bogățiile religioase.

Un ideal nu este altceva decât cea mai adâncă presimțire a realității viitoare. Și idealul religiei, unirea cu Dumnezeu nevăzut este anticiparea unei realități spirituale. Lodge argumenta: «Gândurile noastre cele mai înalte sînt probabil cele mai aproape de realitate. Ele trebuie să fie trepte spre adevăr, altfel nu ne-ar fi venit și nu ar fi fost recunoscute ca cele mai înalte».

Putem avea încredere în economia Naturii. Ea nu-și risipește materialul. Nu a dat nici boului pe cîmp nici peștelui mari speranțe dincolo de posibilități. De ce ar fi revărsat asupra omului o comoară de speranțe fără hotare, de aspirații spirituale, de credință? De ce s-ar fi gândit o ființă limitată, care trăiește în timp și spațiu, să inventeze o ființă veșnică?

De ce ar inventa mintea unor păcătoși o religie care cere omului să nu păcătuiască?

Credința nu ar putea exista fără un Dumnezeu care să o dăruiască. Existența credinței într-un Dumnezeu misterios este ea însăși un mister, un miracol, deoarece sînt atît de multe lucruri care par să o contrazică.

Creștinii au cîntat de secole: «El (Isus) Își va conduce oastea din victorie spre victorie», deși biserica a suferit și continuă să sufere înfrîngerii groaznice. Ei cred ceva ce apare absurd rațiunii, ceea ce înseamnă că însăși credința este o realitate, un mijloc de cunoaștere deosebit de gîndire.

Credința este ea însăși o «substanță». Ca atare nu are nevoie de nici o dovadă. Credința este dovada existenței lui Dumnezeu. Nu există alt mod de a explica de ce oamenii care trăiesc într-o lume rea cred într-un Dumnezeu bun.

Credința nu are nevoie de o cunoștință garantată, cum n-are nevoie nici dragostea. Un Romeo nu are nevoie de nici o dovadă că Julieta împlinește ce-i lipsește lui. Julieta însăși constituie dovada.

Vederea cu ochiul liber fiind limitată, știința a căutat noi modalități. Vederea a fost extinsă prin lentile, raze X, microscopie electronice, tomografia computerizată. Trăim în mijlocul unei explozii de echipamente înțelese numai de tehnicieni. Prin ele vedem realități ce există dincolo de limita de percepere a ochiului. Credința este și ea un mijloc de a vedea mai mult decît poate distinge ochiul omenesc. Prin credință putem privi lumea lui Dumnezeu.

Ca și dragostea, credința nu are nevoie de o formulare științifică. Este oare negată știința dacă cel ce se îndrăgostește nu măsoară și cîntărește mai întîi ființa

iubită și nu se interesează de grupa sanguină, metabolismul de bază, balanța hormonală sau bacteriile din intestinul celei iubite? Asta s-o facă știința medicală! Dragostea doar slujește și își dăruie viața celui iubit.

De aceea în creștinism, teologia științifică n-are rost.

Crede în Dumnezeu, nepermițînd logicii și științei să pună întrebări savante! Nu vei regreta niciodată.

Pe cînd eram într-o închisoare, un ofițer înarmat cu un baston de cauciuc m-a amenințat:

— «Să nu cumva să îndrăznești să mai vorbești despre Dumnezeu în celulă, că o pățești. Ce dovadă ai că Dumnezeu există?» Am răspuns:

— «Este greu să aduci o dovadă unui om cu bîta în mîină. Bîta poate sparge capul ce conține dovezile. Însă dați-mi voie să vă pun o întrebare: Am cunoscut personal nenumărați atei care în ceasul morții au regretat că nu au crezut și s-au pocăit. În ultima clipă, ei au strigat: <Isus> sau <Maica Domnului>. Vă puteți imagina un credincios murind cu regretul că a crezut și implorînd: <Darwin!... Marx!... Voltaire!... Veniți și eliberați-mă de credință?>»

Omul este condus de propriile lui gînduri. Dar în care din acestea te poți încrede? Ca orice altceva, gîndirea trece prin susuri și josuri. Uneori sîntem pe culmi, alteori în adîncuri. Putem avea încredere în gîndire doar atunci cînd se află în plin apogeu. Asta se întîmplă în <situații limită>, cum le numește filozoful german Jaspers, cînd sufletul este extaziat la vederea frumuseții sau este în căutare presantă a unei soluții în momente de mare pericol, ca acela cînd trece într-o lume necunoscută.

În astfel de momente nu există atei. Omul este cuprins de teamă cînd i se apropie ceasul morții. Se află la poarta marelui mister. Credincioșii nu părăsesc credin-

ța într-un astfel de moment, dar ateii renunță deseori la necredința lor, pentru că normal este să crezi.

În ziua aceea am scăpat nebătut.

* *

*

Cred că Dumnezeu există și că este vrednic de încredere.

Iată un argument în favoarea acestei afirmații: Biblia declară despre sine că este o carte inspirată de Dumnezeu. Însă acest Dumnezeu este foarte straniu. El a inspirat pe autorii biblici să includă capitole pline de cîrtiri împotriva Lui, ca și cum ar invita pe oameni să-și ușureze sufletul dînd frîu liber tuturor nemulțumirilor lor. Citește numai Iov 16 : 11 — 14, Psalmul 88, Plîngerile lui Ieremia 3 și alte asemenea părți din Scriptură! Abia dacă găsești un cuvînt în apărarea lui Dumnezeu în aceste pasaje.

Gîndiți-vă la cuvintele prorocului Ieremia:

«Eu sînt omul care a văzut suferința sub nuiaua urgiei Lui.

El m-a dus, m-a mînat în întuneric, și nu în lumină.

Numai împotriva mea Își întinde și Își întoarce mîna, toată ziua.

Mi-a prăpădit carnea și pielea și mi-a zdrobit oasele.

A făcut zid împrejurul meu și m-a înconjurat cu otravă și durere.

Mă așează în întuneric, ca pe cei morți pentru totdeauna.

M-a înconjurat cu un zid, ca să nu ies; m-a pus în lanțuri grele.

Să tot strig și să tot cer ajutor, căci El tot nu-mi primește rugăciunea.

Mi-a astupat calea cu pietre cioplite, și mi-a strîmbat cărările.

Mă pîndește ca un urs și ca un leu într-un loc ascuns,
Mi-a abătut cărările și apoi s-a aruncat pe mine și
m-a pustiit.

Și-a încordat arcul și m-a făcut ținta săgeții Lui.

În rărunchi mi-a înfipt săgețile din tolba Lui.

Am ajuns de rîsul poporului meu și toată ziua sînt
pus în cîntece de batjocură de ei.

M-a săturat de amărăciune, m-a îmbătat cu pelin.

Mi-a sfărîmat dinții cu pietre, m-a acoperit cu cenușă
(Plîngerile 3 : 1 - 16)».

Iată cum se plînge un profet al lui Dumnezeu! El face
propagandă împotriva Dumnezeului său și în schimb
Dumnezeu îl face renumit în întreaga lume.

Un Dumnezeu care permite unui profet să-L descrie
în cartea Lui sfîntă ca pe unul care «pîndește ca un urs și
ca un leu într-un loc ascuns» este cu siguranță demn de
încredere. El nu va ascunde adevărul.

* *

*

Dacă vrei să știi ceva mai mult despre Dumnezeu, as-
cultă acea voce interioară numită conștiință. Conștiința
este una din dovezile existenței lui Dumnezeu.

Ateii, ca și credincioșii, cunosc durerea de a fi comis
greșeli. Înaintea cui se acuză? Față de cine se recunosc
vinovați? Ei au momentele lor de mîngîiere cînd se simt
iertăți. Cine iartă?

Un ciocănit la ușă noaptea implică prezența cuiva
afară, în întuneric. Conștiința dovedește existența lui
Dumnezeu.

* *

*

Noi credem în miracole. Întocmai cum legile natu-
rii sînt reflexii ale gîndirii obișnuite a lui Dumnezeu,

miracolele reprezintă materializarea intențiilor Lui neobișnuite. Nu oricine a văzut miracole, dar toți am văzut coincidențe stranii. Ei bine, coincidențele sînt mici miracole în care Dumnezeu rămîne anonim.

Einstein a vizitat odată pe tatăl renumitului violonist Yehudi Menuhin, pe atunci un copil de șapte ani. Într-o discuție cu tatăl, Einstein a contestat existența lui Dumnezeu.

Copilul a intervenit: «D-le Einstein, eu vă voi dovedi existența Lui».

Marele om de știință privi amuzat la băiat: «Bine, te ascult».

Yehudi și-a luat vioara și a cîntat în felul său unic, maestru. Cînd a terminat, Einstein a spus: «Există Dumnezeu. Dacă nu, cum ar putea copilul acesta să cînte astfel?»

Cît despre cei ce nu recunosc miracolele, ar trebui să le fie suficiente fenomenele naturii, complexitatea minții și sufletului lor ca să se plece înaintea lui Dumnezeu.

* * *

*

Dar să fie atenți să se plece înaintea singurului Dumnezeu adevărat.

Unele religii au concepții foarte stranii despre Dumnezeu.

Rig Veda, cartea fundamentală a religiei hinduse, conține următoarea ambiguitate: «El, care este conducătorul suprem al acestei lumi și locuiește în locurile prea înalte, numai El știe de unde provine această creație, dacă Dumnezeu a făcut-o sau nu; și poate nici chiar El nu știe».

În textele egiptene săpate în interiorul unor racle (2280—2250 î. H.), Dumnezeu spune despre Sine:

«Eu sînt Creatorul Meu Însuși, adică m-am creat în concordanță cu dorința mea și în înțelegere cu inima mea».

Cartea budistă Digha Neikaya afirmă că Brahma își închipuie că este Creatorul lumii, precum cocoșul ar putea crede că soarele răsare datorită cîntecului său, cînd de fapt lumea a apărut prin lucrarea unor legi naturale.

Textele gnostice din secolele al treilea și al patrulea contestă că Dumnezeu este bun și că El cunoaște totul.

Ceea ce ne deranjează la multe din religiile din trecut și de astăzi este faptul că un Dumnezeu atotputernic și bun permite suferința.

Dar noi considerăm normal să nu fim ca pietrele, grîul, păsările, animalele sau îngerii. Tot astfel, există ființe care nu sînt umane, așa cum cerul nu este pămîntesc. Considerăm normal să trăim pe socoteala plantelor, florilor, animalelor. Noi ducem felul de viață care ne place, chiar dacă aceasta întristează îngerii și pe Dumnezeu. Apoi avem pretenția ca nimeni să nu se atingă de noi.

Fiecare ființă din lume este atît pradă cît și prădător. Omul este cel mai mare prădător dintre toți și nu simte nici o remușcare. Cu ce drept pretinde el să nu devină prada unor bacterii ucigătoare sau să nu fie rănit de un animal pe care încearcă să-l împuște?

Lupul care-mi mănîncă oile este rău și merită să fie distrus. Însă dacă lupul nu mănîncă oile, o voi face eu și chiar voi mulțumi lui Dumnezeu pentru asta.

Trebuie să eradicăm ideea unui Dumnezeu croit după nevoile și plăcerile noastre. Cînd Moise a întrebat «Care este numele Tău?», Dumnezeu a răspuns: «Numele Meu este EU SÎNT CEL CE SÎNT».

El nu este ceea ce noi am vrea să fie, ori ceea ce ne închipuim că este. El este ceea ce este. El nu a ales

ce să fie. El nu poate fi altceva decît ceea ce este. Spre deosebire de om, El nu este într-o continuă ceartă cu Sine însuși. Cu bucurie, cu înțelepciune și înțelegere, El este ceea ce este.

Totuși, Atotputernicul are limitele Lui. Biblia spune că El nu poate să mintă. Mulțumim lui Dumnezeu pentru această îngrădire a lui Dumnezeu! Sînt multe alte lucruri pe care El nu le poate face. El nu se poate sinucide. El nu poate opri manifestarea atributelor Sale: dragostea, puterea, dreptatea, mila. Fără ele, El ar fi un Dumnezeu în care n-ai putea avea încredere, care s-ar putea răzgîndi din orice capriciu. El are anumite obligații, dar El dorește aceste obligații.

Dumnezeu, care nu poate minți și muri, dorește să fie ceea ce este.

Este mai ușor să iubești anumiți oameni decît pe Dumnezeu. Poți găsi o scuză unui om care face ceva rău. Ce scuză poți găsi lui Dumnezeu dacă îți dă o soartă nefericită? El nu are nevoie de nici o scuză, deoarece El este ceea ce este fără să fi ales să fie așa.

În cele din urmă, credinciosul va descoperi că ceea ce El este, satisface orice nevoie umană, acum și întotdeauna. Trebuie doar, ca în loc de a încerca să-L faci pe El să corespundă așteptărilor umane, să te conformezi caracterului și planurilor Lui. El știe mai bine decît creaturile sale ce au nevoie cu adevărat.

Iar El ne dă aceeași libertate pe care o are El. «Așa cum este El, așa sîntem și noi în lumea aceasta» (Ioan 4: 17). Noi ne putem trezi avînd chipul Său (Psalmul 17: 15). Putem spune ca Pavel: «Prin harul lui Dumnezeu sînt ceea ce sînt». «Omul duhovnicesc... nu este judecat de nici un om» (1 Corinteni 2: 15). Fiecare din noi poate deveni copilul lui Dumnezeu, avînd unele din prerogativele Sale.

Știință și Religie

Se spune că știința contrazice religia. Curios lucru, Albert Einstein, cel mai mare om de știință al acestui secol, al cărui nume îl poartă universul, nu știe nimic despre această contradicție.

Deși el nu a fost un specialist în domeniul religiei, pentru noi este important să știm că el a crezut în Dumnezeu. El spune: «Individul simte deșertăciunea dorințelor și scopurilor omenești precum și maiestatea și frumusețea ordinii care se vede în natură și în lumea gândirii».

El a cerut ca știința și arta să trezească și să mențină vii aceste simțăminte în inima omului. El scria: «Religia cosmică este impulsul cel mai nobil pentru cercetarea științifică... Sentimentul cel mai frumos și mai adânc pe care-l posedă omul este cel al misterului. Cel ce nu l-a cunoscut îmi pare mort sau cel puțin orb... Recunoașterea existenței a ceea ce este pentru noi impenetrabil — a manifestărilor celei mai profunde rațiuni și celei mai strălucitoare frumuseți — față de care rațiunea noastră se poate prezenta numai în cea mai primitivă formă, această cunoaștere și simțire este adevăratul sentiment religios... Este sigur că o convingere despre rațiunea și inteligibilitatea lumii, asemănătoare sentimentului religios stă la baza oricărei lucrări științifice superioare... Religia constă într-o admirație umilă a spiritului infinit superior ce se revelează pe sine în puținul pe care-l putem cunoaște din realitate, folosind-ne de rațiunea noastră slabă și trecătoare».

Omul de știință rus Tsiolkovskii, considerat a fi inițiatorul comunicațiilor cosmice, scria: «rațiunea supremă care a guvernat, guvernează și va governa în univers, nu permite nimic imperfect».

Știința nu îndrăznește să contrazică religia deoarece ea știe cât de puțin cunoaște.

Newton scria: «Nu știu cum sînt văzut de lume, dar eu mă văd un copil ce se joacă pe plajă găsinde din cînd cîte o pietricică netedă sau o scoică frumoasă, în timp ce marea ocean al adevărului stă înaintea mea cu totul necunoscut».

A spune că știința contrazice religia este ca și cum ai spune că un copil de trei ani ce se joacă pe plajă o contrazice.

Unde sînd de fapt afirmațiile antireligioase ale științei? Cearta noastră nu este cu știința, ci cu unii oameni de știință. Nu trebuie să cauți prea mult ca să descoperi că în cele mai multe ramuri ale științei sînt tot atîtea teorii cîți academicieni.

Lord Kelvin, președintele Academiei britanice, declara: «construcția unor mașini zburătoare mai grele decît aerul este imposibilă». Tot el a scris cu mare siguranță că «radioul nu are nici un viitor» și «razele X se vor dovedi a fi o farsă».

Sir Richard Wooley, fostul Astronom Regal al Angliei, declara în 1956 că «așa zisele călătorii spațiale sînt doar vorbe de clacă».

A greși este o caracteristică omenească veche. «Nu mi voi irosi timpul cercetînd vreo idee nouă cu privire la mașinile de război, pentru că tot ce se putea inventa în acest domeniu a fost inventat și nu mai sînt speranțe de alte îmbunătățiri», scria Sextus Julius Frontinus, inginerul împăratului Vespasian din primul secol. Nici Winston Churchill nu a prevăzut viitorul mai corect. În 1939 el declara: «Energia atomică ar putea fi tot atît de bună ca explozivele noastre de astăzi, dar e puțin probabil că va fi mult mai periculoasă».

Criticii de artă nu s-au dovedit mai buni decît maeștrii războiului. Jol Hunt scria la începutul secolului XIX: «Rembrandt nu poate fi comparat cu extraordinarul, talentatul nostru artist, Mr. Rippingdale». În do-

meniul finanțelor, directorul Fondului Monetar Internațional, pronostica în 1959 că «după toate aparențele, inflația mondială a luat sfârșit».

În ciuda acestor afirmații, nici o persoană inteligentă nu ar trage concluzia că știința și arta ar trebui abandonate.

Oamenii de știință sînt doar niște minuscule ființe pe o fărîmă de praf dintr-un univers în care există quasari de mii de ori mai mari decît Pămîntul. Cît despre religia revelată de Creatorul oamenilor de știință și quasariilor, ea rămîne nevătămată, indiferent de cîți au atacat-o de-a lungul secolelor.

Unde, așadar, este știința pură, nereligioasă? Einstein scria în «Lumea, așa cum o văd eu»: «Avem mari dificultăți în a ne explica nouă înșine lumea experienței noastre fără ochelarii vechii interpretări (adică concepția mistico-religioasă). O dificultate în plus este faptul că vocabularul este silit să lucreze cu cuvinte inseparabile legate de aceste concepte primitive (adică religioase)».

Știința însăși este atît de legată de perspectiva religioasă, încît a spune că știința contrazice religia, este ca și cînd ai spune că religia contrazice religia.

Este interesant că Newton și Baronul de Marchestown, fondatorul logaritmilor, au publicat comentarii la cartea biblică a Apocalipsei.

Religia poate fi foarte liniștită în raporturile ei cu știința. Cînd Einstein a vizitat pe cardinalul Faulhaber, l-a întrebat: «Ce ați face dacă matematica ar dovedi credința dumneavoastră ca fiind falsă?» Cardinalul a replicat: «Aș aștepta ziua cînd matematicienii ar descoperi erorile din calculele lor».

Dar să presupunem că știința ar contrazice religia, ar fi oare inconsecvent să le acceptăm pe amîndouă? Dar de

ce trebuie să fim consecvenți? Știința, ea însăși a încetat a fi consecventă; ea ne învață inconsecvența.

Werner Heisenberg scrie în «Pași peste frontieră»: «Se poate spune că în istoria gândirii umane am asistat la cele mai fructuoase evoluții atunci când se întâlneau două moduri de gândire diferite. Aceste feluri diferite de gândire pot proveni din straturi diferite ale culturii umane, din perioade diferite ori din tradiții religioase deosebite. Numai dacă se întâlnesc cu adevărat, dacă intră în contact una cu alta cel puțin atît cît să se influențeze reciproc, numai atunci putem spera să asistăm la evenimente noi și interesante».

Atomul este considerat atît particulă cît și undă, depinzînd de necesități. Nimeni n-a putut vedea sau localiza vreun atom. El poate fi comparat cu un punct, care este o entitate fără dimensiuni.

Un om de știință își clădește viața pe două nivele. În laboratorul său, lumea pe care o studiază este un vîrtej de atomi, protoni, electroni, neutroni. Soția sa este și ea un agregat de astfel de lucruri, care evident că nu inspiră dragoste. Totuși, întors acasă, el uită știința, și soția lui devine un partener drag.

Tot așa, un om de știință nu trebuie să fie științific în viața lui spirituală. În laborator el poate cerceta componența materiei, iar în biserică se poate închina spiritului dragostei care guvernează universul.

Știința a abandonat obligația de a fi consecventă. Să facem la fel și în alte sfere! O inimă poate uni ideea unui Dumnezeu asemănător omului, venerat în religia practică, cu înaltele concepții metafizice despre un Dumnezeu insondabil. Se pot deasemeni contopi în noi atitudini morale contradictorii dar toate inspirate de dragoste.

Adevărul stă pe un scaun cu patru picioare, dintre care unul este știința. Celelalte sînt rațiunea, credința și

intuiția. Deasemenea, adevărul folosește ca resurse imaginația și analiza.

Pentru acest motiv, noi nu ne tulburăm prea mult dacă la un moment dat unele ramuri ale științei par să contrazică religia. Știința va crește în cunoaștere.

În antichitate și în evul mediu, oamenii nu au cunoscut ceea ce știu astăzi despre umanitate și cosmos. Ei nu cunoșteau lacătul, dar aveau cheia, care este Dumnezeu. Acum mulți cunosc bine lacătul, dar au pierdut cheia. Soluția optimă este unitatea dintre religie și știință. Trebuie să avem atât cheia cât și lacătul.

Adevărul este că pe măsură ce știința avansează, ea descoperă ce a fost spus cu mii de ani în urmă în Biblie. Să dăm doar un exemplu: Evanghelistul Ioan a prezis în Apocalipsa, capitolul 21, că un oraș numit Ierusalimul ceresc, de aproximativ 2500 km înălțime, lățime și lungime, va coborî pe pământ din spațiul extraterestru. De aproape tot atîția ani, știința a negat o astfel de posibilitate. Acum lansăm de pe mica noastră planetă laboratoare spațiale și vorbim în mod serios despre orașe spațiale. Cartea scrisă de un pescar necultivat cu două mii de ani în urmă, era știință tocmai pentru că a fost religioasă.

Ce este Dumnezeu?

Să presupunem că Dumnezeu există. Ei bine, cine este El? Ce este? Ce ne imaginăm cînd spunem «Dumnezeu?»

La aceste întrebări există un singur răspuns: Dumnezeu este Dumnezeu. Orice enumerare a calităților lui Dumnezeu este doar o enumerare a calităților Lui și nu Dumnezeu. Numele «Dumnezeu» nu este Dumnezeu, așa cum eu nu sînt numele meu sau orice altă denumire. Numai Dumnezeu este Dumnezeu.

De vreme ce Dumnezeu depășește orice, toate afirmațiile despre El în cuvinte aplicabile în alte domenii,

capătă un sens diferit. Ceea ce un prizonier și un milionar numesc o mîncare bună, sînt două lucruri complet diferite. Un om primitiv nu consideră o simfonie de Beethoven ca fiind o muzică bună.

Cum este Dumnezeu? În Biblie scrie că «El avea înfățișarea unei pietre de iaspis și de sardiu» (Apocalipsa 4:3). Dacă te întrebi de ce a fost descris ca o piatră, răspunsul corect este că dacă ar fi fost folosită orice altă asemănare, s-ar fi pus aceeași întrebare. În Biblie, Dumnezeu este numit «om», «războinic», «soț». El este asemănat cu un «leu care răcnește» și așa mai departe, pentru a ne arăta că Dumnezeu poate fi asemănat cu orice.

În «Exodus Rabah», se spune că cineva a întrebat pe rabinul Joshua ben Perachiah de ce Dumnezeu a hotărît să vorbească cu Moise dintr-un tufiș de spini. El a răspuns: «Se pot pune întrebări interminabile cu privire la orice face Dumnezeu; totuși n-am să te las fără răspuns. Dumnezeu a ales tufișul cel mic și sărăcăcios pentru a te învăța că nu există nici un loc pe pămînt unde Dumnezeu să nu fie prezent, chiar și într-un tufiș de spini».

Conform Bibliei, Dumnezeu poate fi prezent în diferite stări. El poate fi treaz, poate să se ridice, să se întoarcă în înălțimi (de unde?), să cînte, să strige, să binecuvinteze, să blesteme. «Dumnezeul nostru este în ceruri» spune psalmistul. «El face orice dorește» (Psalmul 115:3).

Nu putem exprima în cuvinte exact ceea ce este El, deoarece El este în centru, pe cînd existența noastră este periferică. Centrul unui cerc nu poate fi desenat, pentru că centrul real este centrul punctului desenat.

În Biblie este scris că omul nu trebuia să mănînce fructul pomului din mijlocul grădinii Paradisului. Însă cum poți planta un pom «în mijloc»? Mijlocul

este întotdeauna în centrul celui mai mic loc în care cineva ar putea planta un pom. Noi toți trăim în afara centrului.

Thomas Aquinas, în cartea sa «Afirmatii», a fost primul care a folosit expresia «atributele lui Dumnezeu». Dumnezeu este numit bun, puternic, drept și așa mai departe. Toate aceste însușiri atribuite lui Dumnezeu semnifică unul și același lucru, dar sub diferite forme, astfel încât rațiunea noastră limitată să-L poată înțelege în diferite feluri.

Luther a încercat să răspundă la întrebarea «Ce înseamnă a avea un Dumnezeu?» sau «Ce este Dumnezeu?» astfel: «Un Dumnezeu este Cel de la care aștepți și obții orice bun și în care cauți refugiu în orice nevoie. A avea un Dumnezeu înseamnă nimic mai mult decât a crede și a te încrede în El din inimă. Numai felul în care mă încred și cred în inima mea arată că eu am un Dumnezeu sau un idol. Dacă încrederea și credința ta sînt sincere și drepte, tu ai pe Dumnezeul adevărat. În același fel, dacă încrederea ta e falsă și nedreaptă, adevăratul Dumnezeu nu este acolo, pentru că cei doi, Dumnezeu și credința, merg mîna în mîna. Cel de care îți alipești inima și în care te încrezi este adevăratul tău Dumnezeu».

Aceasta nu este o definiție, pentru că noi Îl cunoaștem prea puțin pe Dumnezeu pentru a-L defini. Sîntem satisfăcuți cu puținul pe care-l știm. Luther scria: «Cel ce crede că Dumnezeu este mînios, are un Dumnezeu mînios; cel ce crede că Dumnezeu este iubitor, acela are un Dumnezeu iubitor. Omul are ceea ce crede că are».

Nu L-am văzut pe Dumnezeu, dar vedem frumusețea și înțelepciunea creației Sale, calități pe care nu le-ar fi putut dărui dacă nu ar fi fost parte din El Însuși.

31 Dacă omul poate să se comporte în diferite feluri, Dumnezeu poate și mai mult. El te poate duce la lumină sau te poate lăsa în întuneric (Plîngeri 3 : 2).

41 Fără să cugetăm prea mult la Dumnezeu, noi simțăm aceste cîteva lucruri prin credința simplă și sîntem satisfăcuți. Dece am medita despre Dumnezeu? Ce ar putea un protozoar să mediteze despre om? Dacă ar avea cel puțin o minte micuță, el ar putea ști că percepțiile sale despre om nu pot fi decît false.

51 Cînd fiul meu avea cinci ani, m-a întrebat odată: «Ce să fac? Sînt plictisit!» I-am răspuns: «Gîndește-te la Dumnezeu». El a spus: «De ce m-aș gîndi eu la Dumnezeu cu mintea mea mică? Lasă-L pe El cu mintea Sa mare să se gîndească la mine».

61 Noi sîntem satisfăcuți cu oricît de puțin am primi prin credință.

71 Biblia spune că pentru Dumnezeu, o zi este ca o mie de ani și o mie de ani sînt ca o zi, deoarece El trăiește în afara timpului. Într-o zi, timpul nu va mai exista nici pentru noi. Vom fi cu El și atunci vom cunoaște.

81 Pînă atunci, să nu-L plictisim cu întrebări, în special cu veșnicele noastre «dece» și «pentru care motiv». De vreme ce lumea lui Dumnezeu este în afara timpului, ea nu se împarte neapărat în cauză și efect. Întrebarea «dece» aparține unui alt domeniu și de aceea nu are răspuns.

91 În loc să ne angajăm în toate aceste speculații, noi simplu credem. Dumnezeu S-a revelat pe Sine ca fiind dragoste. El S-a revelat și ca judecător al tuturor, e adevărat, ceea ce dovedește că păcătoșii au de ce să se teamă. Dar una din calitățile lui Dumnezeu revelate în Biblie (ex. Iona 4 : 2), este cea că se căiește de rău. Așadar, păcătoșii care se întorc la El, pot fi plini de încredere, știind că amenințările Sale cu pedeapsa nu sînt absolute.

○ În loc să răscolim adâncimi pe care nu le putem înțelege, ar trebui să încercăm să facem cinste lui Dumnezeu. Dacă cineva dorește să știe cum este Dumnezeu, ar trebui să poată descoperi acest lucru uitându-se la un credincios. Caută ființa care se aseamănă cel mai mult cu Dumnezeu, omul care trăiește așa cum ar trăi Dumnezeu dacă ar fi pe pământ și vei ști ceva cu privire la El.

○ Mulți au căutat pe Dumnezeu în ceruri. Erau sortiți eșecului. Cum ai putea avea succes când cauți pe cineva, al cărui nume, trăsături și locuință sînt necunoscute? Dumnezeu se prezintă sub multe forme și nume, ca unul care nu dorește să fie descoperit. Nimeni nu L-a văzut vreodată. Nu avem nici fotografia, nici amprentele Lui. Fostul Său templu din Ierusalim nu mai există; nici biserica primară în care toți credincioșii erau o inimă și un suflet.

Nu există nici cea mai mică posibilitate să găsești un astfel de Dumnezeu.

○ Dar El ne găsește pe noi și ne cheamă să fim născuți din nou și să începem o viață nouă, așa cum ar trăi-o Dumnezeu dacă ar fi pe pământ.

Un copil a desenat odată pe Dumnezeu. El a fost muștrat: «Renunță la încercarea asta prostească, Dumnezeu este de neconceput». El a răspuns simplu: «Cînd am să termin desenul, va fi cunoscut».

○ Dumnezeu invizibil devine vizibil în aceia care, prin credință, sînt schimbați din slavă în slavă după chipul Lui (2 Corinteni 3:18).

○ Asemănarea noastră cu Dumnezeu constă în faptul că și noi sîntem creatori. Fiecare își crează propria ambianță, lumea în care trăiește, exact așa cum viermele de mătase își țese coconul. Omul este creatorul lumii lui, bună sau rea. Omul plin de credință, construiește cea mai bună lume, un paradis.

Într-o lume ca aceasta, cu frumusețile și plăcerile ei, un om poate ajunge la stări amețitoare de bucurie. Creația lui Dumnezeu este delectabilă și cu atât mai mult este Dumnezeu care dă farmec întregii creații. Și dacă viața creată este bună, cu atât mai mult este Creatorul ei, Cel ce a dat omului puterea de a crea. Și dacă mîntuirea este bună, cu atât mai mult este Dătătorul ei.

Așadar, noi iubim pe acel atotsatisfăcător Bun, în care este cuprins tot ce este minunat. De aceea El este numit în ebraică *El-Şadai*, Dumnezeu suficient. Oare ce nu va da El iubiților Lui?

Trăind cu El, ne bucurăm de orice bucurie a lui Dumnezeu și a creaturilor Lui. Orice bucurie care nu izvorăște din Dumnezeu nu este deplină.

* *

*

Este necesar să ai pe Dumnezeul real, pe Dumnezeul care este ceea ce este, nu ceea ce natura noastră capricioasă ar vrea să fie în momente de nechibzuință.

În China sînt triburi care pun televizorul în fața stațiilor zeilor ca să-i distreze, dar care își aruncă zeii cît colo dacă nu le îndeplinesc toate dorințele. Dumnezeul cel adevărat trăiește în înălțimi de neatins și a-L privi în toată splendoarea Lui reprezintă o bucurie de nedescris.

Dumnezeul Bibliei este descris ca avînd aripi, ceea ce înseamnă că are un țel spre care zboară. El are un plan de îndeplinit. O viață trăită fără rost nu-L poate reprezenta. Dar cel al cărui țel este să devină sfînt va descoperi că viața lui vorbește oamenilor despre planurile lui Dumnezeu.

Trebuie să avem un țel și merită să-l avem pe cel mai înalt. Fiind creștini, și așteptînd a doua venire a lui Isus, noi avem promisiunea că atunci «cînd se va arăta El, vom fi ca El» (1 Ioan 3 : 2). Avînd o astfel de promisiune, ar fi stupid să accepti mai puțin, fie că ar fi vorba să devii un sfînt, geniu sau înger.

Mulți învățători renumiți ai creștinătății, ca Origen, Atanasie, Grigore de Nazyanz și alții, vorbesc despre Theopoesis — transformarea omului în Dumnezeu prin Hristos. Hristos, veșnicul Fiu al lui Dumnezeu, a ajuns la apogeu prin întruparea Sa ca om. Întruparea aceasta nu a fost un eveniment istoric limitat, ci prin ea El a stabilit o legătură permanentă cu omenirea. La rîndul nostru, putem stabili o legătură permanentă cu El prin pocăință, credință, botez și sfînta cină.

Chiar dacă această afirmație nu ar fi un adevăr sigur, ci doar o vagă posibilitate, tot ar merita s-o primim. Da că am juca la loterie și lozul ar costa o viață pămîntească plină de necazuri și poveri, dar ar oferi șansa de a cîștiga viața veșnică în Paradis, această șansă ar merita orice investiție. Dar noi avem siguranța pe care o dă credința.

Diamantele și alte pietre prețioase sînt ținute în seifuri și sînt expuse numai în ocazii rare și cu mare grijă. Sînt ele mai puțin reale pentru că sînt atît de bine păzite? Și credința are misterele ei. Lacătul care-i asigură securitatea, se găsește în cuvintele lui Isus: «Să nu dați cîinilor lucrurile sfînte și să nu aruncați mărgăritarele voastre înaintea porcilor, ca nu cumva să le calce în picioare și să se întoarcă să vă rupă» (Matei 7 : 6).

Chiar și în această carte se poate să fi comis păcatul de a fi mers prea departe. Dar dragostea pentru atei și dorința ca ei să fie mîntuiți, m-au determinat să fac ce nu-i permis, să vorbesc despre ce nu se poate descrie și să explic ce nu poate fi explicat. V-am spus deja despre

un anume Uzia, care a murit pentru că a dorit să sprijine cu mâinile sale chivotul sacru care nu trebuia atins.

Dumnezeu nu are nevoie de apărare. Însă zelul meu și nerăbdarea mea de a vă vedea de partea lui Dumnezeu, mă îndeamnă să scriu aceste rînduri.

Dumnezeu este o Treime

Fiind întrebat cu privire la ce făcea Dumnezeu înainte de creație, Luther a răspuns sec: «Dumnezeu stătea într-un pom și tăia nuiele cu care să-i bată pe cei ce pun întrebări stupide».

Desigur că nu vorbea serios. Singurul lucru pe care-l știm despre Dumnezeu înainte de creație ne-a fost revelat de El Însuși: faptul că El avea un Fiu pe care-L iubea și pe care L-a îmbrăcat cu slavă (Ion 17:5), și că Duhul Sfânt purcede din amîndoi. Aceasta este Treimea.

Și alte sisteme de gândire, anterioare creștinismului, L-au cunoscut pe Dumnezeu ca Trinitate. Hinduismul Îl cunoscuse ca Brahma, Vișnu și Șiva, Creator, Susținător și Distrugător. Aristotel scria: «Treimea conține un început, un cuprins și un sfîrșit și este un mijloc potrivit de exprimare a ideii de complex. Ea ne furnizează și o lege cu privire la relațiile în spațiu».

Dumnezeu este supremul bine. Însuși numele «Dumnezeu» evocă o ființă a cărei măreție este inegabilă și inimaginabilă. De vreme ce El este bun, El trebuie să-și exprime dragostea. Nimeni nu-și dovedește dragostea iubindu-se doar pe sine. Dacă Dumnezeu iubește, atunci trebuie să fi existat dintotdeauna cel ce iubește, cel iubit și dragostea: a existat o trinitate înainte de creație.

O ființă poate nutri acea dragoste supremă doar pentru un egal. Un om nu poate iubi o pisică în același mod cum iubește un prieten. Persoana iubită în Trini-

tate trebuie să fie egală cu tatăl. Dumnezeu n-ar fi perfect dacă nu ar împărtăși cu altul întreaga Sa slavă.

Dar există ceva mai mare și mai încântător decât dragostea pentru o altă persoană; anume de a împărtăși această dragoste cu un altul, astfel ca fiecare să fie părtaș la dragostea pe care o dă și la dragostea pe care o primește. Și iarăși, cei doi ar trebui să împartă întreaga lor slavă cu al treilea. Și cei trei trebuie să fie egali. Dulceața de a iubi și de a fi iubit trebuie împărtășită de cei doi cu a treia persoană, care dă în schimb toată dragostea ei. Trebuie să ai trei pentru a cuprinde și a da dragostea perfectă. Acesta este unica noțiune dreaptă cu privire la Dumnezeu.

Dumnezeu trebuie să fie o trinitate.

O noțiune este o imagine a unui obiect. Când Tatăl se gîndește la natura Sa divină, El gîndește perfect. Această idee a Sa — Logosul, cum este numit în grecește «Cuvîntul» — exprimă complet natura lui Dumnezeu. Tatăl și Fiul se iubesc în chip perfect. Sf. Bernard de Clairvaux spunea că Duhul Sfînt este sărutarea dintre Cei Doi.

Asta-i tot ce putem spune despre Dumnezeu. Noi nu cunoaștem structura unui atom. Cum am ști atunci detalii despre Trinitate?

Dumnezeu este Unul — spune Biblia evreiască. Unul este Dumnezeu, spune originalul grec al Noului Testament. Dumnezeu este un unicat.

Totuși singularitatea nu exclude trinitatea. Nu este adevărat că unul nu poate fi egal cu trei.

De exemplu, există spori de ciuperci și micro-organisme care, deplasate de puteri nevăzute, se adună alcătuiind un amestec de multe celule diferite care acționează ca un singur organism.

*

*

*

- Comuniunea perfectă despre care vorbim nu exclude existența unor tensiuni între Persoanele Trinității. Dacă nu ar fi nici o tensiune, de ce ar fi nevoie de dragoste? Dragostea topește deosebiri. Dacă nu ar fi diferențe, de ce ar fi importantă ideea că persoanele Trinității sînt una? Unitatea trebuie stabilită numai acolo unde există individualitate.

În grădina Ghetsemane Isus, Fiul lui Dumnezeu, l-a rugat pe Tatăl să îndepărteze cupa amară a morții de la El. Însă Tatăl nu a satisfăcut dorința Fiului Său. Profetul Isaia scria că I-a făcut plăcere Tatălui să-și zdrobească Fiul (Isaia 53: 10). Isus a explicat ucenicilor că Duhul Sfînt va putea coborî la ei numai după ce El va pleca de pe pămînt, ca și cînd cei doi n-ar putea sta împreună pe planeta noastră.

Crucificarea Fiului lui Dumnezeu pe pămîntul Tatălui Său a fost cel mai dramatic eveniment din istorie. În agonie, Isus a strigat pe cruce: «Dumnezeul meu, Dumnezeul meu, pentru ce m-ai părăsit?» Însă dragostea și unitatea dintre cei doi a fost ridicată la noi înălțimi tocmai în această situație limită; ca dovadă cuvintele lui Isus care au urmat «Tată, în mâinile Tale îmi încredințez duhul».

Tatăl, Fiul și Duhul Sfînt sînt deopotrivă dar nu identici. Există o diferență între o persoană plină de Dumnezeu, o persoană plină de Hristos și o persoană plină de Duhul Sfînt.

O persoană plină de Dumnezeu îmbrățișează întregul univers. Într-o persoană plină de Hristos, se manifestă nu numai Dumnezeu, ci Dumnezeu plus omul. În timp ce Dumnezeu este unitatea pură, Hristos este mijlocitorul între două părți, Dumnezeu și om. Angelus Silesius scria: «Dumnezeu fără om nu este unul». Persoana plină de Hristos are limitările ei istorice. Ea se

mărginește la un episod din existența pământului: viața lui Hristos.

După înviere, Isus a întrebat pe doi ucenici ce mergeau către Emaus: «Ce s-a întâmplat în Ierusalim în ultimile zile?» Se întâmplaseră o mulțime de lucruri. Bătuseră vânturi, natura fusese zguduită, avusese loc un cutremur de pământ, un întuneric neobișnuit acoperise țara. S-au născut copii, au murit oameni, bărbații au lucrat, femeile au pregătit mâncarea. Ierusalimul se umpluse de vizitatori.

Dar acești ucenici erau plini de Hristos. Așa că, întrebați ce s-a petrecut la Ierusalim, ei au povestit doar ce s-a petrecut cu Isus.

Hristos este o ființă constituită din mulți indivizi. Biblia spune că fiecare credincios este un membru al trupului Său.

Cel ce este plin de Duhul Sfânt este absorbit numai de lucrurile Duhului. Biblia ne spune că un astfel de om umblă în lumină și scoate la iveală roadele Duhului: dragostea, bucuria, pacea, îndelunga răbdare, bunătatea, blîndețea, credincioșia. «Împotriva acestor lucruri nu există lege» (Efeseni 5 : 8, 9; Galateni 5 : 22, 23).

Dumnezeu a făcut pe om după chipul Său... l-a făcut bărbat și femeie (Geneza 1 : 27). El este sursa a tot ce este mai înalt și mai bun în femeie cît și în bărbat. Caracteristicile fiecăruia își au rădăcina în Dumnezeu.

În epistola lui Iacov (1 : 18) cuvîntul grec «apagneuseu» — a naste — Îl implică pe Dumnezeu, deși în această limbă termenul este strict legat de cuvîntul «mamă». Aici avem o expresie cu caracter feminin referitoare la Dumnezeu. El este un Tată, dar nu numai un tată. În cuvinte de neuitat, profetul Isaia Îl compară pe Dumnezeu cu o mamă: «Poate o femeie să uite

copilul pe care-l alăptează și să n-aibă milă de rodul pîntecelui ei? Dar chiar dacă ea l-ar uita, totuși Eu nu te voi uita cu nici un chip» (49 : 15).

Avantajele credinței

Credința în Dumnezeu schimbă complet atitudinea omului, atît față de viață cît și față de moarte.

În Grecia antică, spartanii zugrumau copiii slabi. Nietzsche, care a devenit filozoful preferat al lui Hitler și Mussolini, s-a pronunțat împotriva spitalelor și orfelinelor. Hegel a spus că omul are dreptul incontestabil de a pune capăt tuturor suferințelor prin moarte.

Dacă s-ar putea dovedi că universul este fără Dumnezeu, Nietzsche și Hegel ar avea dreptate. În tinerețe am fost sigur că nu există Dumnezeu, dar asta m-a întristat. Aș fi vrut ca Dumnezeu să fi existat. Îmi părea rău că nu există. Motivul, pe care aveam să-l descopăr mai târziu, este că omul care știe că Dumnezeu există se simte adăpostit, protejat. În Biblie, numele muntelui sfînt al lui Dumnezeu, Sion, înseamnă «adăpost».

Ateii sînt lipsiți de tot ajutorul măreț și supranatural care vine numai prin credința în El. Credința, fără de care este imposibil să-I fim plăcuți lui Dumnezeu și să ne bucurăm de părtășie cu copii Săi, marchează începutul mîntuirii omului.

Credința în Dumnezeu aduce iertare.

În conformitate cu legea lui Dumnezeu, un adult care moare fără să fi crezut nu poate fi mîntuit, ci se autocondamnă la focul veșnic din iad. Pe de altă parte, prin credința în Dumnezeu, el se bucură de pace sufletească și găsește răspuns la multe din întrebările cu privire la viață și la ce se află dincolo de ea.

Odată ce a experimentat credința într-un Dumnezeu bun, disperarea lui dispare. De fapt deznădejdea este

un păcat, deoarece creștinul învață să accepte toate lucrurile prin care-l trece viața, știind că în spatele întunericului se află Dumnezeu, veghind asupra tuturor.

Credința în acest Dumnezeu bun îl împinge pe om să-L laude neconținut și nemulțumirea cu privire la nedreptățile vieții dispare ca roua dimineții. Necazurile sînt îngăduite de înțelepciunea unui tată binevoitor, pe care nu-L înțelegem în prezent. Asta-i tot.

Prin credința în Dumnezeu, omul cel mai simplu, disprețuit de semenii lui, știe că este respectat de cea mai înaltă Ființă din univers și își poate menține astfel respectul de sine.

Crezînd în Dumnezeu, știm că aproapele nostru este creația Lui în aceeași măsură ca și noi. De aceea semenul nostru are dreptul la dragoste și respect. Nimeni nu ne poate convinge că «toți oamenii provin din maimuțe; așadar, să ne iubim unii pe alții». Stalin, un admirator al lui Darwin, a tras următoarea concluzie logică din cartea acestuia: «Omul este rezultatul luptei crîncene pentru supraviețuire împotriva altor specii. În această luptă, cei fără milă supraviețuiesc. Așa că voi fi fără milă».

Numai credința într-un Dumnezeu al dragostei, Creatorul nostru comun, ne poate determina să ne iubim unii pe alții.

Credința în acest Dumnezeu te face virtuos.

Se spune că o femeie păcătoasă și-a pus în gînd să-l ispitească pe Sf. Efremie. Sezisînd intenția ei rea, el i-a spus: «Vino cu mine». Curînd au ajuns într-un loc plin de lume, și el i-a spus: «Acum dezbracă-te». Ea a răspuns: «Nu pot. Mi-e rușine de oameni». «Dacă ne rușinăm de oameni, cu atît mai mult ar trebui să ne fie rușine de Dumnezeu care vede chiar și lucrurile ascunse în întuneric» — îi răspunse Efremie. Se spune că de

atunci femeia a renunțat la planurile ei rele și și-a schimbat viața.

De obicei, se presupune că oamenii care încetează să creadă în Dumnezeu, nu mai cred în nimic. Vai, e mai rău decît atît: cînd încetează să creadă în Dumnezeu, ei încep să creadă orice. Ei cred în monștrii. Gîndiți-vă numai la monștri atei moderni!

Revoluția Franceză a înlocuit ideea unui Dumnezeu sfînt cu ideea de omenire sfîntă. Alții au înlăturat ideea de Dumnezeu și au divinizat clasa muncitoare. Oricine nu iubește pe Dumnezeu adevărat, sfîrșește prin a-și distruge dumnezeul fals. Revoluționarii francezi au omorît oameni cu grămada. Cei ce au divinizat proletariatul au ucis muncitori în masă.

Relația noastră cu Dumnezeu

Dumnezeu există și eu sînt parte din viața Lui. Separat de Dumnezeu, omul nu are nici un rost, exact cum un rinichi scos afară din trup nu mai este bun decît ca hrană pentru cîini.

Într-un anumit sens, Dumnezeu se multiplică în copiii Lui. Omenirea nu s-ar fi putut bucura de frumusețea celebrei «Mona Lisa» a lui Leonardo da Vinci, dacă originalul n-ar fi fost reprodus în numeroase copii. Nici Biblia nu ar fi avut vreo influență fără milioanele de copii, traduceri și tipăriri.

În același fel, Dumnezeu se revelează prin copiii Lui răspîndiți pe toată fața pămîntului. Noi purtăm numele Tatălui. Noi putem să-i facem numele de rușine sau să-l oglindim strălucirea.

Așadar, creștinii au o chemare înaltă. Însă Dumnezeu știe că sîntem slabi și nu ne cere imposibilul. Ni se cere doar puținul pe care-l putem face și să ne rugăm pentru ceea ce nu putem. Slava sa poate străluci chiar și în slăbiciunile noastre.

Viața creștină este o viață de ascultare. De vreme ce cunoaștem atît de puțin, să dăm slavă lui Dumnezeu pentru clipele plăcute cît și pentru toate împrejurările potrivnice. Ceea ce-mi produce o neplăcere, s-ar putea să-l placă Lui. Răstignirea este unul din cele mai groaznice lucruri care i s-ar putea întîmpla unui om însă lui Dumnezeu i-a plăcut să-L zdrobească pe Isus într-un astfel de mod (Isaia 53 : 10). El știa ce va urma după crucificare: o înviere glorioasă și salvarea omenirii.

Deci noi nu disperăm chiar în mijlocul cutremurelor sau cînd mii de oameni sînt masacrați în jurul nostru. Credincioșii au putut fi liniștiți chiar și în lagăre de exterminare ca cel de la Auschwitz. Metodele lui Dumnezeu sînt ciudate și pline de mister, dar noi știm că El poate scrie drept pe linii strîmbe.

Preocuparea noastră principală este de a căuta fața Lui. Gîndește-te că ai înaintea ta cea mai perfectă, cea mai iubitoare și cea mai dreaptă ființă. Apoi, ia aminte la expresia plină de iubire de pe fața Lui în timp ce stă și te ascultă.

Dacă uneori fața Lui este tristă, nu te grăbi să presupui că tu L-ai întristat. El ar putea fi mîhnit din pricina unor lucruri ce s-au întîmplat în alte sfere ale stăpînirii Sale, nu pentru că legătura ta cu El a fost tulburată.

Nu te apuca să te joci de-a ghicitul. Este important să nu ne lăsăm înșelați în a crede că presiunea lumii este vocea lui Dumnezeu.

În loc să ghicești sau să interpretezi tristețea lui Dumnezeu, grăbește-te să-i aduci mîngîiere. Un bun creștin este acela care, chiar cînd trece prin văi întune-coase, îl face pe Dumnezeu să se bucure și să cînte (Țefania 3 : 17).

* *

*

☉ Dumnezeu este dragoste. Dacă ar cunoaște o soluție imediată a problemelor tale, le-ar rezolva. Dacă ar exista un cuvânt care te-ar putea ajuta imediat, l-ar rosti cu siguranță. Dacă nu ai nici o rezolvare și nu poți găsi cuvântul potrivit, află că nu a sosit încă vremea pentru soluționare. Dumnezeu nu face ca un embrion de trei luni să devină peste noapte un nou născut sănătos.

☉ Așadar, pînă la împlinirea vremii hotărîte de Dumnezeu, să fim răbdători, să așteptăm cu credință și să fim o bucurie pentru Dumnezeu.

☉ Cel credincios și Dumnezeu se aseamănă cu două spirite care trăiesc în același trup. Este ceva asemănător cu fecioara Maria ce-L purta pe Isus în pîntecele ei. Ca orice femeie însărcinată, ea trebuia să evite tristețea și necazurile, pentru că astfel de dispoziții puteau avea un efect dăunător asupra psihicului copilului.

☉ Să ne purtăm delicat cu Dumnezeu. Deseori El ne pare paradoxal. Cel credincios se încrede în El chiar dacă-i se pare că Dumnezeu îl conduce într-o direcție greșită. După care criterii poate fi El judecat? El este Dumnezeu, nu om.

☉ Generația de astăzi admiră pictorii moderniști sau cîntăreții «rock» care îl descriu pe om așa cum ar fi arătat dacă ar fi fost creat de diavol. Este mult mai bine să lauzi pe Dumnezeu. Aducînd laude lui Dumnezeu, devenim capabili să-i apreciem pe oameni. Acesta este cel mai bun lubrifiant pentru relațiile dintre oameni.

☉ Cînd Dumnezeu face să strălucească fața Lui peste tine, este o mîngîiere să știi că adeseori te privește cu admirație.

☉ În ebraică, cuvîntul «față» este totdeauna la plural — «panim», adică «fețe». Chiar și păgînii au avut destulă intuiție să-i reprezinte pe zeii din templele lor ca avînd multe fețe. Dacă uneori se pare că Dumnezeu te privește supărat, nu dispera! Află că El are și o față iubitoare,

care nu se vede acum. Laudă-L și fă-L să și-o întoarcă spre tine și să cînte!

Isus, Fiul Lui Dumnezeu, pentru a ne scăpa din păcatele noastre, și-a dat trupul să fie frînt pentru noi. De-a lungul istoriei, mii de creștini și-au dat trupul să fie frînt pentru a arăta semenilor lor că dragostea este cea mai bună interpretare a misterului și tăcerii lui Dumnezeu și că merită să te încrezi în El.

Pe parcursul comuniunii noastre cu Dumnezeu, auzim de la El ecoul rugăciunilor noastre.

Noi spunem: «Sfințească-se numele Tău». Iar El doarește ca noi să fim sfinți pentru ca să poată sfinți numele noastre. Noi Îl rugăm: «Vie împărăția Ta». El ne răspunde că împărăția cerurilor este a noastră. Noi ne rugăm: «Facă-se voia Ta precum în cer așa și pe pămînt». El face ca voia noastră să se împlinească. Noi îi cerem pîinea zilnică. El ne cere pîinea sacrificiilor noastre. Noi ne rugăm: «Nu ne duce pe noi în ispită». El ne cere să nu-L ispitim. Noi spunem: «Mîntuiește-ne de cel rău». Dar îngerii strigă: «Mîntuirea este a Dumnezeului nostru, care stă pe scaunul Lui de domnie» (Apocalipsa 7: 10). El vrea ca noi să înlăturăm lucrurile care-I stau împotrivă.

Așadar, să facem ca legătura noastră cu El să fie una de dragoste. Dumnezeu a apărut lui Avram și i-a spus: «Eu sînt scutul tău și răsplata ta cea foarte mare», la care Avram a răspuns: «Doamne, Dumnezeule, ce-mi vei da?» (Geneza 15: 1,2). Să nu reducem relația noastră cu Dumnezeu la un nivel comercial.

Dumnezeu este vrednic de dragoste. Sf. Bernard de Clairvaux spunea: «Măsura dragostei față de Dumnezeu este o iubire fără măsură».

Noi am fost creați pentru plăcerea Lui (Apocalipsa 4 : 11). Deci să-i facem plăcere!

* *

*

Nimeni nu-L iubește cu adevărat pe Dumnezeu dacă iubește lucrurile interzise de El.

Nimeni nu-L iubește pe Dumnezeu dacă nu-L protejează de contactul cu oamenii. Dacă ai avea o boală contagioasă urâtă, l-ai păzi pe cel drag de legătura cu tine. De vreme ce orice legătură a lui Dumnezeu cu un păcătos Îl pătează, adevăratul credincios are grijă să nu-L obosească prea mult cu prezența lui. Noi Îl iubim din toată inima. De aceea să nu-L deranjăm fără măsură.

Mireasa iubitoare din Cîntarea lui Solomon spune Mirelui ei ceresc: Fii «ca o căprioară sau ca puiul de cerb pe munții plini de miroznie!» (Cîntarea Cîntărilor 8 : 14). Ea nu-L roagă să stea cu ea și s-o mîngîie neconținut.

Pe de altă parte, trebuie să avem momente intime cu El și timp pentru discuții sincere.

Dumnezeu este atotștiutor, ceea ce înseamnă că El cunoaște tot ce aparține domeniului cunoașterii. El vede tot ce aparține domeniului vizibilului. El aude tot ce poate fi auzit. Dar surprizele? Ar fi El perfect dacă nu s-ar putea bucura de surprize și dacă nu ar fi situații urgente care i-ar cere să ia noi măsuri?

Lucrurile pot fi observate într-un fel sau altul și lanțul causal în care sînt implicate ar putea fi cunoscut, însă nu toate lucrurile au o cauză. Heisenberg a introdus în fizică noțiunea de indeterminism. Isus spunea despre oponentii Săi: «Mă urăsc fără pricină» (Ioan 15 : 25).

Sînt anumite lucruri pe care trebuie să le spunem noi lui Dumnezeu. Chiar dacă cunoaște totul. El este

bucuros să afle opiniile mele într-o privință sau alta. El de asemenea dorește ca oamenii s-ajungă să stea pe același tron cu El, în locul de unde crează și conduce galaxiile (Apocalipsa 3:21).

Viața cu Dumnezeu reprezintă o prietenie strânsă cu cea mai înaltă Ființă.

Expunere sistematică a dovezilor existenței lui Dumnezeu

Chiar și unii teologi au încredințarea stranie că abia dacă există vreo dovadă a credinței. Ei sînt cu totul ignorați în ce privește dovezile existenței lui Dumnezeu.

A venit vremea să afirmăm sistematic aceste dovezii. Unele vor fi dezvoltate, altele vor fi doar enumerate.

1. Argumentul cosmologic sau argumentul de la cauză la efect.

Orice clădire este dovada existenței unui maestru constructor sau a unui arhitect. Chiar dacă nu l-ai văzut, existența clădirii este o dovadă suficientă că el există.

Noi toți trăim într-o casă enormă, numită Cosmos. Efectul numit «lume» este dovada existenței unei cauze indispensabile, a unui Arhitect Înțelept.

Astăzi, folosind ceasurile atomice, putem observa chiar și schimbările cele mai mici în rotirea pămîntului. S-a determinat că această mișcare se încetinește. Cei ce au introdus teoria «Big-Bang» — marea explozie — a originii pămîntului au notat că lungimea zilei crește cu 0,002 secunde la fiecare secol, ceea ce înseamnă că ziua se mărește cu o secundă la fiecare 50.000 ani. Numărînd înapoi spre ziua de lungime zero, ei pretind că au descoperit vîrsta pămîntului — patru miliarde și jumătate de ani.

Însă mult înainte a avut loc primul «Big Bang», care a dus la existența universului. Nu a fost o explozie în sensul obișnuit al cuvîntului, nu a fost o expansiune a materiei într-un spațiu existent. Spațiul și timpul sînt atribute ale materiei. La prima explozie, timpul, spațiul, materia cu toate legile și forțele ei, au apărut simultan. Minte omenească nu poate imagina ceea ce s-a întîmplat; limba nu poate descrie.

Totuși, dacă acceptăm teoria aceasta, trebuie să fi fost Cineva care să fi produs primul «Big Bang». Întrebarea «Ce făcea Dumnezeu înainte de a crea universul?», este falsă și nu are deci nici un răspuns. Nu există un «înainte». Timpul a apărut odată cu materia. Există dintotdeauna Dumnezeu Cel Veșnic, fără timp și spațiu.

Să privim miracolele creației Sale. Vom analiza unul dintre cele mai mici: soarele nostru minuscul.

Dacă degajarea energiei sale s-ar mări cu cîteva procente, temperatura de pe pămînt ar crește, topind ghețurile, ridicînd nivelul mării și inundînd uscatul. Viața umană ar înceta. Pe de altă parte, dacă soarele ar degaja cu cîteva grade mai puțină căldură, continentele s-ar transforma în ghețari și omenirea ar îngheța.

Cine a făcut ca soarele să aibă temperatura cea mai potrivită? A fost numai o întîmplare?

Oare la întîmplare s-au strîns cărămizile și au alcătuit casa în care locuiești? S-a nimerit doar că roțițele, pîrghiile și șuruburile să se adune și să formeze un ceas? Absurd, vei spune. A existat o inteligență în spatele ceasului și a casei.

Inteligența care dirijează soarele este Dumnezeu.

Dacă energia intelectuală și banii risipiți pentru răspîndirea ateismului ar fi fost folosiți pentru cercetări științifice, lumina și căldura solară ar fi putut rezolva multe probleme presante ale lumii.

o Energia luminii solare, cea mai prețioasă resursă a tot ce e viu, este lăsată să se piardă aproape nefolosită. Fotosinteza plantelor captează numai o zecime dintr-un procent din energia disponibilă; restul se pierde. Să exprimăm acest lucru în termeni financiari: se consumă energie solară în valoare de 175.000 de lei pentru a produce plante în valoare de 1,50 lei. Energia anuală folosită de omenire este egală cu energia solară care scaldă pământul timp de o oră. Dumnezeu a lăsat mari bogății pe pământ, însă trebuie să-I folosim darurile cu înțelepciune.

Să privim un alt miracol al lui Dumnezeu: apa. Ea are una din cele mai simple molecule, formată dintrun atom de oxigen și doi de hidrogen. Greutatea sa moleculară este 18. Pentru comparație, o moleculă de insulină conține 777 de atomi și are greutatea moleculară de 5733.

Mintea care a făcut apa atît de simplă, trebuie să fie incredibil de ascuțită. Această simplitate permite apei să treacă liber prin membranele celulelor vii, proces imposibil pentru moleculele mai mari.

Apa are proprietăți dizolvante uimitoare. Substanțele pot intra și ieși din celulele vii numai dizolvate în apă. Astfel, aceste celule obțin hrana pentru menținerea vieții și elimină produsele de dezasimilație.

Pentru a fi de cel mai mare folos omenirii, apa nu are un gust prea bun ca să producă o atracție anormală și nici gust rău ca să fie respinsă. Cei doi compuși care se aseamănă cel mai mult cu apa în structura moleculară, hidrogenul sulfurat (H_2S) și amoniacul (NH_3) sînt amîndouă gaze caustice, imposibile la gust și miros, toxice pentru celulele vii. (Rezumat din «Semnele Timpurilor», Noiembrie 1980).

o Priviți apoi miracolul cu adevărat măreț: omul. Cele șaiszeci de trilioane de celule ale corpului omenesc cola-

borează în a-l face o personalitate unică. Nu există doi indivizi identici. Chiar amprentele sînt unice. Dacă vârful unui deget este rănit, amprenta se va reface după vechiul ei model.

Gîndiți-vă la plămîinii cu milioanele lor de săculețe elastice! Sau gîndiți-vă la capacitatea osului de a se reface după o lovitură!

Femurul se aseamănă cu un cilindru gol. De ce? Inginerii știu astăzi că această configurație este cea mai eficientă pentru a furniza rezistența maximă cu minimum de material.

La femeie, articulațiile pelvisului se slăbesc înainte de sfîrșitul sarcinii pentru a face nașterea mai ușoară. Ce minte a prevăzut acest lucru?

Oasele unui bărbat voinic cîntăresc aproximativ 72 de kilograme, îndeplinind perfect nevoile structurale ale corpului uman. Bare de oțel avînd aceleași dimensiuni cîntăresc de douăzeci de ori mai mult.

Cum se face că mulțimea de celule vii numită «ochi» poate vedea la fel de bine ca cel mai scump aparat foto? Este aparatul de fotografiat rezultatul întîmplător al unui proces evolutiv — sau orice astfel de aparat este proiectul unei ființe inteligente?

Cine a creat memoria, care poate evoca la comandă amintiri înmagazinate în milioanele de celule care alcătuiesc computerul personal al omului? Cine a făcut fan-tezia, puterea care poate da bucurie în circumstanțele cele mai potrivnice, și care poate chiar să-și imagineze o lume fără Dumnezeu, dacă omul se simte înclinat s-o facă?

Două treimi din corpul omenesc sînt compuși din apă. El conține 2.000.000 de glande sudoripare care elimină produsele toxice și prin eliberarea apei, răcoresc corpul.

12 Gîndește-te la miracolul de a putea citi. Ochii captează cîteva litere deodată și nu numai atît. Ei sesizează cuvîntul în bloc, scurtează drumul, umplu intervalele. Ochii pot analiza 20 de litere deodată. Un cititor exercitat are nevoie de patru sutimi dintr-o secundă pentru fiecare literă. Cercetătorul dr. Raymond Briggs spune: «Dacă ne-am baza pe modelele computerizate am deduce că ochiul nu poate citi».

13 Dar ce să spunem despre alte particularități ale anatomiei umane? Ce s-ar fi întîmplat dacă nasul era îndreptat în sus și nu în jos? Te-ar fi înecat o simplă ploaie. Înghițirea presupune o coordonare uimitoare între esofag și trahee, care totuși nu cere nici un efort sau concentrare. Te-ai putea minuna la nesfîrșit, analizînd structura și funcțiile corpului omenesc.

14 Nimeni nu crede că ar putea exista un ceas fără să fi fost un ceasornicar, dar timpul — ca să nu mai spunem universul — furnizează infinit mai multe indicații cu privire la un creator inteligent.

Cine a hotărît existența microorganismelor care produc antibiotice, vitamine, vaccinuri și hormoni? Astfel de organisme produc în mod curent alcool etilic, acid citric și aminoacizi. Ele de asemenea produc insulină, interferon și hormoni pentru dezvoltare și extrag metale din minereuri brute, în special uraniu și cupru.

15 Dacă am învăța să punem microorganismele la lucru, am scăpa de lupta pe viață și pe moarte pentru petrol. Numai un creator înțelept ne-a putut furniza o astfel de armată de muncitori care să lucreze gratis pentru noi.

16 Cine a făcut ca furnicile care au găsit hrana să lase în urmă un miros pentru celelalte furnici?

17 Există 50.000 de feluri de păienjeni, unii mari încît pot să mănînce un șoarece, alții mici încît abia îi poți vedea cu ochiul liber. Unii pot țese un fir cu un diametru

de două milionimi de centimetru. Cine i-a învățat să-și țese pînza din fire extraordinar de elastice și rezistente, în comparație cu care chiar și oțelul este slab?

«Scientific American» a raportat că păienjenii păstrați de la naștere în cutii mici, au fost capabili să țese pînza perfect cînd au fost transferați în medii mai largi. Faptul că în tot acest timp au fost hrăniți de îngrijitorul lor și nu au avut nevoie să țese pînza, nu le-a afectat abilitatea de a o face. Păienjenii luați în sateliți sînt capabili să-și țese pînza într-un mediu unde forța gravitațională e nulă, fiind lipsiți de informațiile furnizate de ea. Capacitatea lor de a țese este programată. Cine este programatorul?

Adevărul este că cei mai mulți păienjeni nu țes pînze, ceea ce înseamnă că nu au nevoie să o facă. Deci nu lupta pentru existență, într-un proces evolutiv de milioane de ani, a dezvoltat capacitatea păianjenului de a țese pînza. Mai mult, cum au putut păianjenii să prindă insecte în pînze care la început nu erau încă bune ci aveau nevoie de milioane de ani de evoluție?

William Gertsch, autorul lucrării «păienjenii americani,» scria: «Păianjenul <Sferă> este o creație extraordinară, unică, o incredibilă creație proiectată de artiștii talentați».

Dacă nu există nici o minte în spatele universului, cum se face că atmosfera este potrivată exact pentru aparatul nostru respirator și potrivită perfect pentru a păzi pămîntul să fie ars ziua și înghețat noaptea; că temperatura rămîne tocmai bună pentru a menține viața; că există un strat de ozon, care este tocmai ce trebuie pentru a filtra radiațiile dăunătoare din spațiul cosmic?

Cum se explică faptul că în jurul nostru există exact cantitatea necesară de oxigen și amestecul potrivit de gaze necesar respirației? John Meldau, în cartea «De ce credem în creație și nu în evoluție», a amintit tragedia

a sute de prunci care au orbit în incubatoare înainte de a se fi descoperit că de vină era cantitatea prea mare de oxigen. Omul a făcut această greșeală, nu Dumnezeu. El ne dă cantitatea exactă de oxigen necesară sănătății și supraviețuirii noastre.

Înclinația pământului este de 23.5 grade, exact cît trebuie pentru a preveni o alternare între îngheț și inundații, între căldura toridă și răcire pînă la îngheț.

Viața umană n-ar fi posibilă pe Mercur, unde se menține o temperatură 770 F pe o față, în timp ce pe cealaltă se apropie de zero. O jumătate este îndreptată tot timpul spre soare, iar cealaltă este întunecată și rece. Pământul, dimpotrivă, este la o distanță perfectă de soare pentru a primi lumină, căldură și energia necesară vieții. Toate aceste fapte ne dovedesc prevederea și geniul lui Dumnezeu.

Amprenta degetului este uneori suficientă poliției pentru a găsi un suspect. Dar întregul univers, cu toate minunățiile lui, nu furnizează destule indicii ca atei să descopere pe Cel ce și-a semnat lucrarea cu amprenta înțelepciunii Sale? Un astfel de om este surd și orb. Și așa cum un surd nu-i bun de muzică iar un orb nu poate fi critic de artă, tot așa nu este treaba ateilor să vorbească despre lucruri care le sînt ascunse.

Și acum auziți ce spunea Darwin, marele favorit al ateilor, despre ateism: «Imposibilitatea de a gândi că acest univers minunat a apărut la întîmplare îmi pare argumentul cel mai important în favoarea existenței lui Dumnezeu».

Odată, un ateu a afirmat că universul a apărut ca rezultat al unor forțe întîmplătoare. Cineva l-a auzit și i-a răspuns fără meajamente:

— «Asta-i curată prostie.»

Ateul s-a simțit jignit:

— «Ar trebui să-ți aduci aminte că vorbești cu un doctor în fizică.»

— «Nu contează! Doctoratele se dau la nimereală,» a răspuns celălalt.

— «Dar am lucrat ani întregi la teza mea de doctorat!»

— «Dacă crezi că mintea ta a fost necesară pentru teza aceea, cu cât mai multă inteligență a fost necesară pentru crearea universului!»

Cea mai spectaculoasă dovadă a existenței lui Dumnezeu este universul însuși.

2. Argumentul din existența noțiunii de Dumnezeu în mintea noastră.

Filozoful englez Roger Bacon spunea odată: «Nu există nimic în intelectul nostru care nu a trecut mai întâi prin simțurile noastre». Nu avem în minte nici un concept care să nu fie o reflexie corectă sau deformată a realității.

Un sălbatic din junglă nu se poate gândi la «televizor» pentru că această realitate nu există în lumea lui.

Marea majoritate a omenirii din toate timpurile a crezut într-un fel sau altul în Dumnezeu. Chiar dacă indivizii, luați separat, nu au crezut în El pe tot parcursul vieții, au fost anumite momente din viața lor când au crezut.

Dacă omenirea nu ar fi avut experiența lui Dumnezeu, dacă Dumnezeu nu ar fi fost niciodată perceput, noțiunea «Dumnezeu» nu ar fi pătruns în mintea omului și nu s-ar fi ancorat acolo cu atîta putere.

3. Argumentul teleologic (de la cuvîntul grec «telos», care înseamnă «scop»)

Toate lucrurile în această lume tind spre un scop.

↳ Ovulul fertilizat din uterul unei femei ia de la mamă hrana necesară pentru a deveni un embrion și apoi o ființă umană. Embrionul de gen feminin dezvoltă încă din pînțelele mamei glande mamare care îi vor fi necesare doar cînd va deveni mamă, douăzeci sau treizeci de ani mai tîrziu. Sămînța unei plante își trage din pămînt cantitatea necesară de apă, fosfați, nitrați, și tot ceea ce-i este necesar pentru a deveni o floare.

↳ Soarele și toți sateliții săi se duc țintă către un anumit punct în spațiu ca și cînd ar avea o întîlnire acolo.

↳ Cum poți explica faptul că în regiunile secetoase unde oamenii sînt nevoiți să folosească drept mijloc de transport animale care să poată trăi săptămîni întregi fără apă, există într-adevăr un astfel de animal numit cămilă? Cum se face că albinele sînt esențiale în procesul de polenizare? Floarea și albina s-au dezvoltat simultan dintr-o pură întîmplare?

Numai ființele inteligente pot tinde către un țel. Nici soarele, nici ovulul, nici semințele florilor, nici cămila, nu-și pot hotărî funcția. Trebuie să existe o altă Ființă care a predestinat scopul lor. Această Ființă este Dumnezeu.

4. Argumentul istoric

↳ Dacă cei mai mulți oameni din toate epocile — inclusiv cele mai strălucite minți — au crezut în Dumnezeu și dacă credința într-un lucru de o asemenea importanță este numai o decepție, atunci nu poți avea nici cea mai mică încredere în minte și deci ea este absolut incapabilă să susțină ateismul.

Așa cum au dovedit lucrările arheologice, există dovezi ale religiei din timpurile cele mai vechi. Ea a existat în toate civilizațiile care au dispărut. În istorie există o selecție naturală a ideilor. Ceea ce este nepotrivit este înlăturat. Persistența noțiunii de Dumnezeu, în ciuda

unor milenii de schimbări sociale, dovedește valoarea ei. Schiller spunea atît de bine: «Istoria lumii este judecătorul lumii».

5. Argumentul moral

Sînt suficiente motive pentru existența ticăloșiei și a răului în lume. Viața învață pe om să fie rău și îl duce pe drumuri imorale. Un om trebuie să fie lup față de altul ca să supraviețuiască. S-ar părea că singurul care reușește în viață este cel care calcă peste ceilalți.

Dar cum se explică faptul că dragostea, blîndețea și celelalte virtuți au supraviețuit? Ele nu-și au izvorul în experiența umană. Cum de există o conștiință care te reține de la comiterea faptelor rele sau cel puțin te muștră după ce le-ai făcut? Conștiința iluminată poate fi numai vocea unei alte ființe în noi, vocea ființei pe care o numim Dumnezeu.

6. Argumentul din mișcare

Mișcarea nu este posibilă fără un motor sau un impuls. «Perpetuum mobile» este imposibil, așa cum au descoperit atîția care au încercat să-l creeze. Dar universul fără Dumnezeu ar fi un «perpetuum mobile». În universul nostru totul este în continuă mișcare, de la cea mai elementară particulă pînă la imensele galaxii. Trebuie să existe un factor care a pornit mișcarea și care o menține constantă. Cel care supraveghează totul, care guvernează particulele și planetele, care face ca totul să se miște, se numește Dumnezeu.

7. Argumentul din profeții

Nimeni nu poate spune cu certitudine ce se va întîmpla cu el însuși nici măcar peste zece minute, dar există o carte, Biblia, care conține profeții despre evenimente

ce s-au întîmplat la sute și chiar mii de ani după ce au fost prezise.

Recentele descoperiri a numeroase manuscrise biblice vechi, de la Wadi-El-Qumran, au dovedit din nou autenticitatea profețiilor, multe din ele fiind deja împlinite, în timp ce multe se împlinesc sub ochii noștri. Numai presupunînd existența unui stăpîn al Universului care cunoaște dinainte istoria omenirii, putem explica existența profețiilor în Biblie.

Există unele preziceri și în scrieri nebiblice, însă Biblia este unică în prezentarea detaliată și pe termen lung a unor profeții dintre care cele mai multe s-au și împlinit. Cele mai importante dintre ele sînt profețiile cu privire la nașterea și misiunea lui Hristos.

Profețiile care s-au împlinit sînt o dovadă a existenței unui Dumnezeu atotștiutor.

8. Argumentul din gîndire, la cel mai înalt nivel al ei

Mintea, care ghidează pe om, nu funcționează totdeauna optim. Sînt rare momentele cînd funcționează la maximum de eficiență. De obicei, acestea sînt momente de mare emoție sau mare pericol. Atunci se concentrează toate puterile minții. Sînt alte momente cînd mintea hoinărește, deviază sau stagnează.

În vreme de mare necaz omul este de obicei credincios. Aceasta se vede cel mai bine cînd el este în fața unui pericol de moarte sau se află pe patul morții.

Se cunosc nenumărate cazuri cînd muribunzii necredincioși au regretat în ultimele lor clipe necredința lor, dar cu greu ai găsi un om care, după ce a fost credincios toată viața, să regrete pe patul morții că a crezut și să se decică de credință. Aceasta este aproape o imposibilitate psihologică.

Dacă după construcția unui pod trece o căruță peste el, aceasta nu constituie o dovadă suficientă că podul

este bun. Trebuie să treacă peste el un tren. Dovada că ai o convingere bună, este că ea rezistă nu numai cînd viața îți zîmbește ci și cînd treci prin crize sufletești grele, cînd ești în pericol sau cînd te pîndește moartea. În astfel de momente, oamenii sînt de obicei credincioși.

Aceasta este deseori adevărat și cînd cineva se bucură de experiențe minunate. După o călătorie pe mare, Engels, unul din marii gînditori ateï, scria: «Noi trăim în Divinitate. Vezi cel mai bine acest lucru cînd ești pe mare».

9. Argumentul din existența funcției credinței

Nici omul și animalele nu ar avea nevoie de urechi dacă nu ar exista sunete. Nu am avea nevoie de ochi dacă nu ar exista lumină sau culoare. Plămîinii n-ar avea nici un rost dacă n-ar exista aer de respirat. Organul presupune funcția. Existența unui organ de simț este o dovadă a existenței realității percepută de acel organ.

Omul este înzestrat cu capacitatea de a crede în realități metafizice. Credința nu s-ar fi menținut și dezvoltat dacă nu ar fi existat o realitate pe care s-o perceapă.

10. Argumentul din erorile minții omenești

Trebuie să fim atenți la propria noastră gîndire. Putem privi multe lucruri dar nu vedem ochiul cu care privim. Putem verifica orice idee cu excepția ideii cu care analizăm.

Cînd cineva încetează o clipă să se mai gîndească la evenimente, oamenii și lucruri, și începe să se gîndească la gîndire, descoperă curînd că este într-o fundătură mintală și că mintea omenească are defecte vizibile.

Condițiile meteorologice pot afecta procesul gîndirii, capacitatea noastră de a rezolva probleme și de a exercita o muncă intelectuală, și chiar memoria noastră.

50 În laboratoarele Forțelor Aeriene Americane, s-a testat memoria unor persoane după ce au fost expuse, timp de o oră la diferite temperaturi. S-a stabilit că memoria scade cu cât temperatura crește. Cea mai mare scădere în capacitatea de a ține minte a apărut între 32 și 35 de grade.

18 O creștere bruscă a temperaturii stimulează acțiuni și gânduri agresive în oameni care ar fi incapabile de așa ceva la temperaturi normale. Este știut faptul că lunile de vară sînt o perioadă cînd se petrec cel mai mare număr de acte criminale. Există mai multe gânduri criminale, deci și fapte criminale, cînd temperatura se ridică brusc. Între lunile August și Octombrie sînt și cele mai multe sinucideri și tentative de sinucidere, fapt atribuit temperaturii ridicate, scăderii apetitului și nivelului zahărului în sînge.

La temperaturi de peste 35 grade, oamenii au tendința de a face mai multe erori. National Science Foundation (S.U.A.) a dovedit că muncitorii din industrie lucrează mult mai ineficient cînt este foarte cald.

18 Cercetări recente dovedesc că și culorile afectează gîndirea noastră. Avem gînduri fericite cînd ne aflăm într-o poiană sau într-o cameră zugrăvită în albastru deschis, galben sau portocaliu. Atitudinile noastre sînt mai prietenoase în astfel de medii. În camere urîte gîndim urît. Culorile închise, posomorîte, neîntreprute de accente vesele, pot fi foarte deprimante. Un pod negru peste Tamisa a fost faimos pentru numeroasele tentative de sinucidere ce au avut loc depe el. Cînd podul a fost vopsit în verde, încercările au scăzut cu mai mult de o treime.

7- Gîndurile de sinucidere depind deseori de culoarea pe care o privește cel deprimat. Conform studiilor recente, s-a constatat că, în timp ce roșul stimulează —

fiind o culoare de atac pentru artist — o cameră roz poate împlânzi o persoană violentă.

Marxiștii reprezintă o foarte bună dovadă că mediul social, în special condițiile economice, determină gândurile oamenilor. Când revoluționarii au venit la putere, s-au schimbat complet. În timp ce înainte au sprijinit și organizat greve, după câștigarea puterii ei au împușcat pe muncitori greviști.

Există erori de natură psihologică chiar și printre oamenii de știință. Deseori în observațiile lor, ei aleg mai degrabă acele experiențe și date care par să confirme, decît cele care contrazic presupunerile lor.

Modul nostru de a gândi este deseori primitiv. Noi gândim foarte mult în analogii. Nimic de obiectat, dacă ne dăm seama că, așa cum spune un proverb francez «Comparaison n'est pas raison» — a compara nu înseamnă a dovedi!

Kekule a descoperit formula chimică a benzenului, pe care a desenat-o sub forma unui inel, după ce a observat niște maimuțe care se îmbrățișau formînd un cerc închis.

Mendeleev, un pasionat jucător de șah, a exprimat periodicitatea elementelor sub forma unui tabel asemănător cu tabla de șah.

Se poate observa avantajul dar și riscul aplicării analogiei în religie. Din cauza aceasta tindem să-L descriem pe Dumnezeu antropomorfic (sub forma unui om). Dumnezeu l-a făcut pe om după chipul Său, ceea ce ne încurajează să gândim despre El în acest fel, dar trebuie să fim foarte atenți. Antropomorfismul ne poate duce pe căi absolut greșite.

Pentru a ne gândi la Dumnezeu și a-L reprezenta, avem nevoie de un fel de imagine mintală. «Fără formă» este și ea o imagine mintală. Multe argumente antireligioase ale ateilor ar dispărea dacă am înceta să atri-

buim lui Dumnezeu sentimente omenești și dacă am înceta să definim în termeni umani ce poate și ce face El. El este infinit; noi sîntem limitați. Dar «infinit» este și el un concept omenesc, născut din nevoia de a găsi opusul limitării noastre.

Nu este nimic rău în a folosi analogii cînd vrem să înțelegem ceva despre Dumnezeu, dacă recunoaștem că El este dincolo de imaginile noastre și este deasupra oricărui nume pe care I l-am putea da. Dionisie Aeropagitul spunea: Dumnezeu este nimic în sensul că El nu este nimic din ceea ce ne imaginăm noi. În Biblie Dumnezeu spune: «Eu sînt Cel ce sînt».

Odată ce te folosești de analogii, antropomorfisme sau antropopatisme (atribuirea unor pasiuni omenești lui Dumnezeu), riscul unor interpretări greșite devine foarte real. De aceea Meister Eckhardt, unul din marii scriitori creștini medievali, spunea pe drept cuvînt: «Numai o mîină care șterge, poate scrie ceva adevărat». Credincioșii nu afirmă doar faptul că Dumnezeu există, dar ei și neagă multe lucruri spuse despre El, știind că ateismul este uneori negarea unui Dumnezeu care nu există de fapt. Creștinii se pot alătura ateilor în lupta împotriva unor forme false ale credinței.

Totuși, pentru că sîntem oameni, nu putem renunța la toate descrierile antropomorfe ale lui Dumnezeu.

Cartea evreiască Genesis Rabba relatează următorul incident: un eretic l-a întrebat odată pe Rabbi Meir cum se face că Dumnezeu, pe care Ieremia Îl descrie ca umplînd cerurile și pămîntul (Ieremia 23 : 24), a putut vorbi cu Moise din spațiul strîmt dintre cei doi îngeri ai chinotului legămîntului (Exod 25 9 22). Rabinul a răspuns: «Adu-mi o oglindă convexă», și apoi i-a cerut ereticului să se privească în ea. Cînd s-a privit, omul s-a văzut pe sine mărit. Apoi rabinul a folosit o oglindă concavă și ereticul s-a văzut micșorat.

Rabinul i-a explicat: «Dacă tu, care ești carne și sînge te poți mări sau micșora, cu cît mai mult Cel ale cărui mîini au creat această lume. Dacă dorește, El poate umple cerul și pămîntul; dacă vrea, el poate intra într-un spațiu foarte restrîns».

Nu este greșit să folosim o imagine filozofică sau antropomorfică atunci cînd vorbim de Dumnezeu, cîtă vreme ne aducem aminte că El nu este ceea ce gîndim noi că este. El este ceea ce este El.

În gîndirea noastră de toate zilele, tindem deseori să folosim imagini antropomorfe. Vorbim astăzi despre memoria metalelor cristalizate. Oamenii de știință neau furnizat o imagine a atomului similară cu configurația sistemului solar, știind că atomul nu poate fi desenat. Așadar, adevărurile obiective nu sînt despărțite de emoțiile, imaginația și perspectiva umană.

Sînt mulți factori determinanți, independenți de adevăr în gîndirea noastră, cum ar fi interesul, utilitatea, egoismul, dorința după frumos.

Cunoscînd aceste lucruri, ne putem da seama că ateismul ar putea fi rezultatul unor circumstanțe urîte din viața gînditorului ateu. Nu te poți încrede într-o minte condiționată astfel; ea nu poate determina corect dacă există Dumnezeu sau nu.

De aceea gînditorul creștin Nicolas de Cuse a plasat «docta ignorantia», «ignoranța recunoscută» ca început al înțelepciunii. Cu alte cuvinte, inteligența izolată — rațiunea — este cea mai de jos dintre posibilitățile de a cunoaște și nu este capabilă să priceapă realitatea. Cunoașterea propriei neputințe este cea mai înaltă cunoștință la care se poate ajunge: aceasta este «docta ignorantia».

Trebuie să găsim o minte mai bună decît a noastră în care să ne încredem.

În istoria vieții lui Isus, putem vedea clar cât de puțină încredere inspiră mintea omenească.

Iosif, mirele fecioarei Maria, când a descoperit că ea era însărcinată, a presupus greșit că a păcătuit. Marii preoți ai iudeilor, oamenii cei mai cufundați în religie, nu L-au recunoscut pe Isus ci L-au condamnat la moarte ca hulitor. Pilat a confirmat această sentință, lăsînd ca mintea sa să fie întunecată de frică. Națiunea lui Isus L-a respins pe Cel ce era gloria ei. Iuda a preferat treizeci de arginți prieteniei Fiului lui Dumnezeu. Petru a urmărit propria lui siguranță în loc să rămînă loial Stăpînului său. În momentul arestării Lui, aproape toți apostolii L-au părăsit și au fugit. Nici unul nu a crezut în învierea Lui chiar când L-au văzut cu proprii lor ochi.

Religia creștină ne învață în primul rînd să nu ne încredem în propria noastră minte și, mai important, să acceptăm gîndurile lui Dumnezeu care este independent de circumstanțele exterioare și nu este sub nici o influență pămîntească. El este singurul care poate cuprinde adevărul ultim, pentru că El este autorul lui. Așadar adevărul poate fi găsit doar în religie; El poate fi cunoscut în întregime numai în Dumnezeu. În măsura în care ne îndepărtăm de Dumnezeu, adevărul se depărtează de noi.

Așa cum am spus, noțiunea «Dumnezeu» nu ar fi pătruns în mintea noastră și nici nu s-ar fi ancorat cu o astfel de putere dacă omenirea nu ar fi avut experiența lui Dumnezeu.

Există însă mulți factori care ar putea întuneca sau falsifica această noțiune. Nu ne putem baza doar pe mintea noastră în ceea ce privește religia sau ateismul. Fără o revelație de sus, sîntem condamnați la eroare în gîndire. Ateismul nu are nici un fel de revelații din sfere înalte și este deci nevrednic de încredere. Religia are, și ea afirmă că Dumnezeu există.

11. Argumentul din contingență

Totul în lume este schimbător și trecător. Nimic nu este stabil. Atît omul cît și materia sînt ținta acțiunii zilnice a vremii — a precipitațiilor, umidității, temperaturii. Legea entropiei afirmă că totul tinde spre dezorganizare și dezintegrare. Schimbare și decădere vedem pretutindeni în jurul nostru. Tot ce există astăzi, dispăre mîine, începînd cu subparticulele din atom și terminînd cu cosmosul. Legea aceasta se menține și în domeniul spiritual.

Tot ceea ce este schimbător și trecător este relativ. Ceva ce astăzi este aici și mîine nu mai este, ar fi putut foarte bine să nu fi fost astăzi aici. Faptul că astăzi apare și mîine dispăre ne arată ca nu există prin sine însuși. Un astfel de lucru este contingent. El poate fi și poate tot așa bine să nu fie.

În consecință, el trebuie să aibă o cauză. Însă această cauză este determinată de o alta. Acest lanț al cauzei și efectului trebuie să aibă început și sfîrșit, pentru că dacă totul este relativ, ar putea foarte bine să nu existe. Cum și de ce a început acest lanț?

Lumea contingenței presupune existența unei Ființe care există neapărat, care nu putea să nu fie, și care nu are o cauză în afară de Sine. El este intrinsec, fără să depindă de ceva și fără să poată fi altfel.

Această ființă care există neapărat se numește Dumnezeu.

12. Argumentul din legile naturii

În natură, în societate, în suflet, în spirit, în trupul nostru, totul funcționează în conformitate cu anumite legi naturale, sociologice, psihologice, fiziologice. Este de neconceput ca legile să fi existat fără un legiuitor și fără o autoritate care să supravegheze respectarea ace-

stor legi. Dumnezeu este legiuitorul ale cărui legi noi le descoperim prin știință.

Vorbim despre legi chimice, fizice și biologice. Trebuie să fim conștienți că fizica și chimia nu sînt doar fizică și chimie. Este necesară mintea omului pentru a le descoperi.

Cînd lui Fleming i s-a mulțumit pentru penicilină, el a spus: «Mă întreb pentru ce atîta recunoștință. Nu eu am făcut penicilina; natura o face. Eu doar am descoperit-o».

Într-adevăr, realitățile naturii există, așteptînd ca omul, împins de veșnica dorința de a cunoaște mai mult, să le descopere. Deoarece sînt guvernate de legi, aceste realități bine orînduite pot fi descoperite. Chimia și fizica se schimbă pe măsură ce oamenii de știință ajustează descoperirile lor la realitățile existente. Ordinea naturii rămîne aceeași.

Dar fizica și chimia sînt mai mult decît o redactare a unor realități obiective. În ele există un spirit. Ele sînt inspirate de Duhul care mai întîi a stabilit legile lor.

13. Argumentul excepțiilor de la legile naturii

Dacă consideri că legile aparțin naturii și nu sînt stabilite de o ființă inteligentă, cum se explică faptul că există excepții de la aceste legi?

Un mecanism nu poate face excepții; el lucrează stereotip. Dar în natură există excepții.

Toate corpurile se contractă la rece. Numai apa face excepție. Apa se dilată la rece. De aceea gheața este mai ușoară decît apa și plutește formînd o crustă care ferește lacurile de frigul din afară. De aceea peștii pot supraviețui în timpul iernii. Cine a făcut ca apa să fie o excepție?

Toate combinațiile cu hidrogen sînt otrăvitoare, cu o excepție: apa. Fără această excepție, viața nu ar fi fost posibilă. Cine este autorul?

Cine a hotărît ca femeia să rămînă însărcinată numai în urma unor raporturi sexuale și totuși, Maria, mama lui Isus, deși fecioară să conceapă și să poarte un prunc?

Excepțiile de la legile naturii sînt o dovadă a existenței lui Dumnezeu.

14. Argumentul miracolelor

Există un argument foarte apropiat de cel anterior: existența miracolelor.

Biblia enumeră multe miracole. Unul din cele mai remarcabile este existența statului Israel, a poporului ales a lui Dumnezeu.

Cu excepția Bibliei, cele mai vechi referințe despre Israel se găsesc pe stela Meneptah. Acesta a fost succesorul faraonului Ramses II. Stela descrie realizările sale militare, printre care se laudă cu faptul că «sămînța Israelului nu mai există».

De 3300 de ani lumea a repetat aceeași afirmație: «Israelul este distrus; el a încetat să mai existe» sau «a fost asimilat». Pe arcul de triumf al lui Titus, construit la Roma în urma distrugerii statului evreu, în anul 71 e.n., există o inscripție: «S-a sfîrșit cu Iudeea». Astăzi, evreii din Roma se plimbă în jurul arcului. Cît despre Imperiul Roman, ei bine, s-a sfîrșit cu el.

Istoria bisericii este deasemenea plină de miracole, care nu s-ar fi putut întîmpla dacă n-ar fi fost Dumnezeu. Am să vă povestesc numai unul:

Arhiepiscopul Andrei Uhtomski din Ufa a fost condamnat la moarte și împușcat în închisoarea Yaroslavl. Înainte de a fi împușcat, arhiepiscopul a cerut permisiunea să se roage. Executorii sentinței au acordat condamnatului cîteva minute. Pe cînd era îngenunchiat, un nor l-a acoperit și a dispărut. Cei ce trebuiau să execute sentința au rămas încremeniți. Archiepiscopul nu putea să evadeze — și totuși nu era acolo!

După o oră, ierarhul a apărut în același loc, îngenunchiat în rugăciune fierbinte, pe când norul luminos se risipea. Asasinii, ușurați că victima se afla în fața lor, s-au grăbit să-l împuște.

Mulți oameni își pot reaminti miracole din propria lor viață, evenimente ce n-ar fi putut avea loc fără intervenția lui Dumnezeu.

Cîteodată le numim coincidențe, dar ele nu sînt altceva decît minuni mai mici în care Dumnezeu vrea să rămîna anonim. Scriitorul francez comunist Anatole France spunea: «Coincidența este un pseudonim folosit de oameni cînd nu vor să-L numească pe Dumnezeu».

Este straniu că ateilor le este greu să creadă în miracolele lui Dumnezeu. Ce ușor trebuie să fi fost pentru Dumnezeu, care a creat Marea Roșie, s-o despartă așa încît poporul Său să treacă prin mijlocul ei ca pe uscat!

Mulți atei cred în lucruri mult mai greu de acceptat. Sub conducerea Comitetului Central, comuniștii sovietici au crezut la un moment dat că Stalin era în același timp cel mai mare politician, cel mai mare strateg, cel mai mare lingvist, cel mai mare om de știință și cel mai mare filozof. Ei au crezut că acest om simplu, condamnat în trecut pentru hoție, era infailibil. După moartea sa, în urma unei singure cuvîntări a lui Hrusciiov, ei au crezut că același om fusese cel mai mare criminal din istorie.

În urma unui mesaj a lui Hrusciiov în 1959, comuniștii sovietici au crezut că în cinci ani Rusia sovietică va ajunge și va depăși nivelul de trai material din Statele Unite. În 1986, în timp ce scriu aceste rînduri, Rusia comunistă poate trăi numai importînd grîu din țările capitaliste și în primul rînd din Statele Unite.

Ateii sovietici au acceptat pasiv și într-o manieră servilă toate basmele despre frăția pe care o va crea comu-

nismul printre națiuni. Ei ar fi trebuit să citească presa comunistă chineză, iugoslavă și rusă pentru a vedea cum acești tovarăși se urăsc unii pe alții.

Comuniștii cred necondiționat orice proclamă conducătorul suprem din momentul respectiv.

Biblia ne cere să ne exercităm aptitudinile critice. Citim în ea: «Preaiubiților, să nu dați crezare oricărui duh; ci să cercetați duhurile, dacă sînt de la Dumnezeu», «Cît despre pooroci să vorbească doi sau trei și ceilalți să judece».

Credința creștină apelează foarte mult la rațiune. De exemplu este scris: «Veniți să ne judecăm, zice Domnul» (Isaia 1 : 18). Una din doctrinele principale ale lui Martin Luther a fost dreptul la interpretarea personală a Scripturii. El a fost cel ce a dat un nou impuls libertății de gîndire în lume.

Se spune că miracolele contrazic legile naturii, dar oamenii uită că ei înșiși, deși posedă puteri limitate, calcă permanent legile naturii. Cînd te scoli dimineața și te îmbraci, învingi legea naturală a gravitației. Cînd conduci mașina, te opui legii inerției. Cînd desfaci un atom, calci legea coeziunii. Dacă omul poate călca aceste legi, cît este de logic să crezi că ființe mai avansate — îngerii, ca să nu mai vorbim de Dumnezeu — pot face lucruri care ne sînt imposibile nouă, exact așa cum experiențele unui om de știință par minuni în ochii unor necunosători.

John Stuart Mill spunea că «un miracol nu este o contrazicere a legii cauzalității, ci este un efect nou produs de apariția unei noi cauze». Această cauză este Dumnezeu.

15. Argumentul din expansiunea Universului

Deplasarea către infraroșu a imaginii spectroscopice pe care o primim din galaxii îndepărtate, dovedește că

universul este în continuă expansiune. Astronomii compară uneori universul cu un balon, jucăria unui copil, pe care sînt desenate stele. Pe măsură ce balonul este umflat, stelele și distanțele dintre ele se măresc. Cunoscînd viteza acestei expansiuni, astronomii pot calcula care erau aceste distanțe acum un miliard sau chiar cinci miliarde de ani. Privind în urmă în acest fel, ei pot ajunge la origine, cînd balonul nu era umflat, momentul creării universului, sau ceea ce este numit de oamenii de știință de astăzi «Marea explozie», așa cum am descris anterior.

Expansiunea universului este o dovadă a existenței unui Dumnezeu care i-a determinat începuturile.

16. Argumentul din legea a doua a termodinamicii

Potrivit acestei legi, într-un sistem închis, lucrurile pot evolua numai de la ordine la dezordine, haos, anarhie. Dacă universul nostru ar fi existat din veșnicie, astăzi ar trebui să fie un haos. Ordinea nu ar mai putea exista datorită procesului ireversibil al entropiei.

Universul este ordonat deoarece el provine dintr-un Dumnezeu al ordinii.

17. Dovada din existența genelor

Această dovadă este de fapt o extindere a argumentului legii a doua a termodinamicii, dar are o valoare aparte.

În orice ființă există un cod genetic, care-i determină dezvoltarea ulterioară. Acest cod este o combinație a unor aminoacizi care, potrivit legii termodinamicii, pot evolua numai de la ordine spre haos, ca întreaga materie. Cine susține ordinea din codul genetic?

Fiecare spermatozoid și ovul uman conține informații care, scrise pe hîrtie, ar umple 1000 de volume a cîte 500 de pagini. Totul este programat: culoarea ochilor și

a părului, trăsăturile feței, înălțimea, bolile dar și talentele ereditare, toate detaliile fizice cât și principalele trăsături psihice. Nici un om de știință ajutat de toată tehnica modernă nu ar putea condensa toată această informație într-un spațiu atît de minuscul, informație care să determine caracteristicile viitoare ale embrionului.

Cînd celulele sînt divizate, toate informațiile sînt copiate instantaneu. În cele din urmă se obțin miliarde de copii. Nici o mașină de multiplicat nu ar putea realiza așa ceva.

Acest proces are loc și în celulele animalelor și plantelor. Miliarde de informații cuprinse în gene spun crinilor, lalelelor, trandafirilor ce culoare, parfum și eleganță a petalelor vor avea și cum trebuie să transmită aceste lucruri urmașilor.

O astfel de ordine nu poate proveni din dezordine. Aminoacizii sînt lipsiți de inteligență și informații și deci nu pot comunica genelor cum să dezvolte inteligența în oameni. Moleculele de acizi nu au instincte. Cum ar putea atunci să comunice genelor cum să producă instinctul din animale?

Genele sînt în mod incontestabil dovada unui Creator inteligent.

18. Argumentul din existența elementelor radioactive

Prin pierderea unor electroni, elementele radioactive trec din stadiu în stadiu pînă cînd se degradează cu totul, plumbul fiind produsul final. Aceasta se numește filiere radioactivă.

Oamenii de știință știu astăzi în cît timp se transformă un element radioactiv în altul, pînă cînd în final să devină plumb.

Dacă universul a existat veșnic, în loc să fi fost creat, sau dacă el a existat de miliarde și miliarde de ani, toate

elementele radioactive ar fi devenit de mult plumb. Cum se face totuși că ele există încă? Prezența lor în univers dovedește că acesta nu există din veșnicie și că el are un început, dovedește că noi trăim într-un univers creat și există așadar un Creator.

19. Argumentul provenit din existența găurilor negre

În anii '50 astronomii au descoperit pulsarii sau stelele neutronice. Aceștia sînt numiți și «piticii albi» și sînt constituiți din materie neimaginabil de condensată. Propria lor gravitate acționează asupra materiei, făcînd-o să se condenseze. Această comprimare are ca rezultat o creștere a gravității. Avem de a face cu o reacție în lanț. Gravitatea produce o densitate mărită, creșterea densității mărește forța gravitațională și așa mai departe. Steaua devine tot mai densă. Tendința unor astfel de stele este să ajungă la o densitate infinită și la o reducere extraordinară a dimensiunii.

Aceste stele nu se mărginesc să devieze lumina, așa cum fac celelalte stele. O înghit. În această fază, sînt numite găuri negre. Ele devin nevăzute pentru totdeauna, deasemenea totul în orizontul lor. Noi vedem un obiect deoarece emană sau reflectă lumina. Găurile negre, înghițind orice rază de lumină, formează o materie invizibilă. Un semn de întrebare pentru atei care cred numai ceea ce pot vedea!

Există trei zone. La o anumită depărtare de găurile negre, lumina se află în siguranță. Ea nu poate fi înghițită de această stea ciudată, ci este deviată așa cum este deviată de orice obiect. Începînd de la o anumită distanță, lumina este înghițită. Există și o zonă între acestea două, așa numitul «orizont al evenimentelor» în care lumina nu este nici deviată nici înghițită ci făcută prizonieră. Ea se va roti neîncetat ca pe o orbită. Pentru ea, timpul a încetat să mai existe.

În acest orizont al evenimentelor, relația spațiu-timp, care reprezintă universul nostru, nu mai există, elementul timp dispărînd. Sîntem la granița dintre realitatea noastră și o altă realitate.

Afirmația materialismului dialectic că realitatea noastră, numită în știință «spațiu-timp continuu» este singura existentă, este contrazisă de existența găurilor negre, care reprezintă granița dintre realitatea noastră și o altă realitate care este în afară de timp, eternă.

A. Wilder-Smith în «Abdicarea materialismului științific» scrie: «Dincolo de orizontul evenimentelor toate legile materiei cunoscute de noi încetează să mai existe. Legile chimice pe care le cunoaștem dispar. Dispar legile fizice ale materiei și realitatea noastră materie — timp încetează să mai existe. Realitatea materială determinată de timp ajunge numai pînă la acest hotar. Ce este dincolo de această graniță aparține lui <dincolo>».

În lumea noastră dominată de spațiu și timp, Biblia este unica fereastră către o altă realitate, către Dumnezeu. Dogma fundamentală a materialismului, aceea că numai ce putem percepe există, s-a prăbușit cînd s-au descoperit găurile negre.

20. Argumentul din nuanțarea pe care o găsim în toate lucrurile

Sf. Thomas Aquinas a observat următoarele: «Printre ființe sînt unele mai bune, mai nobile, adevărate, altele mai puțin. Dar «mai mult» sau «mai puțin» definesc anumite lucruri comparîndu-le în diferite feluri cu ceea ce este maximul, așa cum spunem despre ceva că este mai fierbinte pentru că se apropie mai mult de ceea ce este cel mai fierbinte. Există, așadar, ceva care este cel mai adevărat, cel mai bun, cel mai nobil și în consecință cel mai existent».

Acesta este Dumnezeu.

21. Argumentul metafizic al lui Anselm de Canterbury

Odată Confucius a fost întrebat ce reformă ar promova mai întâi dacă ar fi numit conducătorul unei țări. El a răspuns:

— «Aș îmbunătăți limbajul». Cei prezenți au exclamat uimiți:

— «Asta nu are nici o legătură cu întrebarea noastră!»

Confucius a explicat:

— «Dacă limbajul nu este evoluat, ceea ce se spune nu corespunde cu ceea ce s-a intenționat să se transmită. Dacă ce se spune nu coincide cu ceea ce se gîndește, atunci lucrurile nu se fac în mod corespunzător. Dacă ceea ce se face nu se face cum trebuie, arta și principiile morale nu se dezvoltă. Dacă simțul moral și arta nu prosperă nu avem justiție. Fără justiție națiunea nu ar ști încotro să pășească. De aceea nu ar trebui tolerate vorbele în doi peri. De asta depinde totul».

Sfîntul Thomas Aquinas a spus în același spirit: «Sînt lucruri care se cunosc și se autoexplică în momentul în care se înțeleg termenii folosiți. Deci dacă cunoaștem atît natura întregului cît și a părților lui, devine evident faptul că întregul este mai mare decît părțile lui».

Din momentul în care înțelegem cuvîntul «Dumnezeu», ne dăm imediat seama că Dumnezeu există. Cuvîntul acesta ne dezvăluie ceva în comparație cu care nu se poate concepe nimic mai măreț. Dar ceea ce există în mod real depășește imaginea din intelect. De aceea, din momentul în care se înțelege că noțiunea «Dumnezeu» există în intelect, concluzia că El există în realitate urmează de la sine. Deci propoziția «Dumnezeu există» este axiomatică precum este existența adevărului. Dacă îi negi existența, atunci

afirmația «nu există adevăr» trebuie să fie adevărată. Și deci avem un adevăr.

○ Dumnezeu este adevăr. În propoziția «Dumnezeu există» predicatul și subiectul sînt identice. Existența lui Dumnezeu este o axiomă.

Spinoza a scris: «Dacă existența nu ar fi inclusă în esența lui Dumnezeu, doar atunci ai putea spune că El nu există. Însă aceasta este o absurditate. De aceea Dumnezeu există neapărat, ceea ce era de demonstrat».

○ Cu siguranță ai putea răspunde că, deși avem noțiunea de «cerc pătrat», nu există un astfel de cerc pentru că am ajunge la o contradicție. Însă argumentul nu se poate aplica la Dumnezeu. Ce L-ar putea împiedica să existe? Nici o cauză internă sau externă nu L-ar putea opri să existe. Perfecțiunea aduce cu sine capacitatea de a exista. Doar imperfecțiunea pune obstacole. Nici o existență nu poate fi mai sigură decît a acelei Ființe absolut infinite sau perfecte, adică a lui Dumnezeu.

○ Avem conceptul. În el se include «existența». Nu mai putem evita concluzia logică: Dumnezeu există.

○ Kant a scris: «Este absurd să întrebăm dacă există Dumnezeu», deoarece noțiunea «Dumnezeu» dezvăluie cea mai perfectă ființă din lume și include «existența».

○ Anselm de Canterbury a scris în «Proslogion»: «Cînd afirmi că nu există Dumnezeu, te referi la Ființa în comparație cu care nu se poate concepe nimic mai măreț». Însă El există cu siguranță, altminteri s-ar putea imagina ceva mai măreț. Inexistența unei astfel de ființe este de neconceput. «Oricine înțelege ce înseamnă Dumnezeu, nu mai poate concepe ca Dumnezeu să nu existe... Dumnezeu este tot ce poate fi mai măreț. Acel ce înțelege asta pe deplin, își dă seama că o astfel de

ființă există cu adevărat, că nici măcar teoretic ea nu ar putea fi inexistentă».

Repet: Dacă Dumnezeu poate fi conceput, existența Lui este de neconceput.

În legătură cu acest argument, Fenelon scria: «Existența, adevărul și bunătatea reprezintă unul și același lucru; răul nu are nimic real. Este sigur că-mi pot imagina o ființă de o perfecțiune infinită și, deoarece mi-o pot concepe, ea există cu siguranță. Ființa aceasta este identică cu noțiunea mea despre ea; ea poate fi concepută doar ca existentă pentru că existența este inclusă în esența ei. Imaginea mea despre ea cuprinde clar existența ei reală. Trebuie să susținem existența reală a acestei ființe infinit de perfectă, la fel cum afirmăm existența reală a gândului meu real».

Malbranche spune: «Este de ajuns să te gîndești la Dumnezeu ca să știi că există». Descartes scrie: «Idea de 'infiniț' nu putea exista în sufletul unei ființe limitate dacă nu ar fi fost semănată acolo de o ființă infinită»

22. Argumentul din structura compusă a tuturor lucrurilor din natură

În natură totul este complex. Ce organizare complicată se găsește într-un atom, într-o singură celulă vie, într-un suflet! Orice lucru alcătuit din mai multe părți servește altuia de cât lui însuși. Un pat și un scaun servesc omului. O celulă servește unui organism. Moleculele slujesc celulei. Particulele elementare sînt necesare moleculei și așa mai departe. Scopul nu aparține niciodată agregatului care, neavînd inteligență, nu-și poate propune un țel. Orice lucru compus dovedește existența unui alcătuitor. Lucrurile complexe din univers dovedesc existența lui Dumnezeu.

Dumnezeu trebuie să fie o entitate simplă, necompusă, pentru că dacă ar fi un agregat ar servi altuia, și

așa mai departe, la infinit. Deoarece toate lucrurile servesc lui Dumnezeu, El se deosebește total de orice altceva. Nefiind compus, El nu este supus transformărilor, deoarece schimbările apar în urma interacțiunii părților componente. De aceea, fiind neschimbător, Dumnezeu este nemuritor. În lumea în care toate au un început și un sfârșit trebuie să fie cineva veșnic.

23. Mărturia celor mai bune exemplare ale omenirii

În timp ce analizăm dovezile cu privire la existența lui Dumnezeu, să fim ca un judecător imparțial care ascultă toți martorii și cîntărește credibilitatea lor. Martorii existenței lui Dumnezeu sînt exemplare ale omenirii care au dovedit bunătate, umilință, dragoste și sfințenie.

Profeții, fondatorii religiei, Isus Hristos, apostolii și sfinții din toate timpurile și colțurile pămîntului au mărturisit existența lui Dumnezeu. Toți vorbesc despre experiența lor personală cu Dumnezeu. Profeții l-au auzit glasul. Apostolii l-au cunoscut în persoana lui Isus, despre care este scris că «vine din sînul Tatălui».

În decursul veacurilor, Tatăl s-a revelat sfinților în multe feluri. Adevărul a fost principiul călăuzitor în viața tuturor acestor martori, dintre care mulți și-au jertfit viața în apărarea lui.

Nici un judecător nu ar desconsidera cu ușurință astfel de mărturii; nici noi să nu facem aceasta. Mărturia lor este o dovadă de netăgăduit a existenței lui Dumnezeu.

Voi povesti doar istoria lui Bartolome de Las Casas. În 1502 a sosit în Santo Domingo și a trăit la început, cum era obiceiul, folosindu-se de sclavi indieni. Dar cînd a auzit Evanghelia, și-a dat seama că sclavii și profitul pe care-l aduceau erau bunuri cîștigate pe nedrept. El a eliberat imediat sclavii indieni și a îndemnat pe alți

coloniști să-i urmeze exemplul și să pună capăt acestei tiranii.

El a reușit să convingă autoritățile spaniole să organizeze comunități indiene de sine stătătoare, în care pieile roșii aveau să primească cea mai mare parte din profitul muncii lor.

Mai târziu, în calitate de preot ordinar, a oprit expediții de jaf și vânatoare de sclavi în Nicaragua și i-a determinat pe soldați să nu se supună ordinelor stăpîniturilor de sclavi. În cele din urmă, el l-a convins pe împăratul Carol V să desființeze sclavia în 1542. Papa Pavel III se pronunțase deja împotriva sclaviei în bula papală «Sublimis Deus»!

Între timp, Bartolome devenise episcop. El a refuzat să acorde dezlegarea păcatelor proprietarilor de sclavi, și a explicat poziția sa în lucrarea «Confesionario», care a stîrnit în Spania un acces de furie împotriva lui. Guvernul a considerat că a mers prea departe: «Este un trădător, un trădător! Dacă, după afirmațiile lui, tot ce am făcut este nedrept, înseamnă că nu avem nici un drept asupra Indiilor».

Chiar umaniștii vremii considerau că indienii, fiind o rasă inferioară, erau în mod natural sclavi. Ei justificau astfel cuceririle spaniole. Replica lui Las Casas a fost «Întreaga rasă umană este una» și a negat dreptul spaniolilor de a cuceri sau exploata. Influența sa a avut ca rezultat colonizarea pașnică a insulelor Filipine.

El a publicat carte după carte în apărarea celor oprimați. În urma lui a rămas pamfletul «Relatare foarte pe scurt a distrugerii Indiilor». Ea conține povestea conducătorului triburilor din Cuba, care auzind că spaniolii vor merge în cer, a răspuns că el «ar vrea atunci să meargă mai degrabă în iad decît să fie în cer împreună cu oameni așa cruzi».

De unde a avut Las Casas curajul acesta? El însuși dă răspunsul: «În bunătatea și mila Lui, Dumnezeu a considerat că e bine să mă facă, așa nevrednic cum eram, lucrătorul Său care să apere acest popor al Indiilor de suferințe și nedreptăți nemaivăzute și nemaiauzite. Așa am lucrat timp de 50 de ani, doar în slujba lui Dumnezeu».

Care judecător ar putea respinge o astfel de mărturie convingătoare?

Am putea aduce în favoarea religiei, în special a religiei creștine, istoria și scrierile nenumăraților sfinți din toate timpurile. Ce personalități pot aduce atei în favoarea punctului lor de vedere? Ei nu pot chema de partea lor nici un binefăcător al omenirii. Martorii lor sînt cei mai mari criminali ai rasei umane.

Care judecător imparțial ar ezita o clipă să dea verdictul în favoarea existenței lui Dumnezeu cînd alternativa este atît de sinistră?

24. Mărturia oamenilor de știință

Majoritatea marilor oameni de știință — acei ce au cunoscut cel mai bine structura universului și misterele vieții — au fost credincioși.

Universul nostru a purtat două nume: Universul lui Newton și universul lui Einstein. Atît Newton cît și Einstein au crezut în Dumnezeu, deși în feluri diferite. Niels Bohr, Piccard, Filatov, Pasteur, Mendel, și alți nenumărați oameni de știință și fondatori ai ramurilor științei au fost credincioși. Ei au depus mărturie în favoarea existenței lui Dumnezeu.

Einstein a spus că experiența umană, acumulată pînă în ziua de azi, justifică sentimentul că «în natură se realizează idea de simplitate matematică».

Am tot respectul pentru cunoștințele științifice ale gînditorilor atei, însă și ei trebuie să admită că Einstein este o autoritate mai mare decît ei.

La universitatea din Princeton, într-una din marile săli, se găsesc cuvintele lui Einstein săpate în perete: «Dumnezeu care crează și se află în natură, este greu de înțeles, dar El nu este despotic sau răuvoitor». Un Dumnezeu care cugetă, un gânditor; un Dumnezeu care caută frumosul, un artist; un Dumnezeu care este bunătațe — astfel ni-L descrie Einstein. Și în comparație cu el, noi toți — chiar membri academiei de științe din Moscova — sîntem niște pitici.

Ai dori probabil să afli ce a scris marele fizician Max Planck în autobiografia sa științifică. El este autorul teoriei luminii. Acestea sînt cuvintele lui: «Religia și știința naturală duc împreună o bătălie în acea cruciadă neîncetată, neobosită împotriva scepticismului și dogmatismului, împotriva necredinței și superstiției, în care chemarea la luptă a fost și va fi totdeauna «pentru Dumnezeu»».

S-ar putea ca ateii să admită în cele din urmă că unii oameni de știință sînt religioși, însă doar datorită tradiției, religia nefiind un factor important în viața lor. Nu este adevărat. În tinerețe Einstein a fost ateu. El s-a născut într-o familie de evrei, așa că toți factorii inițiali din viața lui au fost opuși creștinismului. Însă realizările sale în domeniul științei au făcut din el un om religios și un mare admirator a lui Isus Hristos.

Vorbind de Einstein, putem da un alt citat: «Majoritatea oamenilor afirmă că marea calitate a unui om de știință este inteligența. Nu este adevărat. Acea calitate este caracterul». Însă caracterul nu se formează prin ateism ci prin religie. Nimeni nu poate deveni un adevărat om de știință fără a avea un caracter integru și onest, caracter complet străin de ateism.

25. Dovada marilor opere de artă

Religia a inspirat marile lucrări de artă, cum ar fi picturile lui Michelangelo, Rafael și Rembrandt; muzica

lui Palestrina, Bach și Mendelssohn; poezia lui David, Dante și Milton. Oare ateii pot arăta o singură operă de artă care a fost inspirată din negarea existenței lui Dumnezeu? Nimeni nu a vorbit elocvent despre ateism. Nimeni nu a putut picta ateismul, sau să-l cînte, ori să-i închine un poem. Chiar numai dovada aceasta ar trebui să clarifice pe oricine îndeajuns. Ea constituie una dintre cele mai puternice argumente împotriva ateismului.

26. Mărturia țăranilor

Ateismul este un fel de a gîndi al locuitorilor marilor orașe, închiși înăuntrul zidurilor, care întrezăresc universul printre obloane. Ei nu văd universul așa cum este el în realitate. Oamenii de la țară, care trăiesc în legătură strînsă cu natură, îl cunosc cel mai bine. Ei nu sînt ateii, deoarece ei își dau seama că universul poate fi înțeles doar ca o operă a lui Dumnezeu.

27. Mărturia experienței regnului animal

Dat fiind faptul că omul nu este singurul locuitor al universului, nu este drept să tragem o concluzie definitivă cu privire la cele mai importante probleme fără a lua în considerare experiența altor specii.

Cei ce sînt obișnuiți cu animalele, în special fermierii, recunosc faptul că animalele domestice, îndeosebi cîinii, apoi caii, au un anumit simț al realităților metafizice pe care oamenii nu-l au. Cîinele casei pare să presimtă moartea stăpînului, chiar cînd are loc la o distanță mare, sau cînd se întîmplă brusc. El își manifestă această presimțire prin stări melancolice care-l fac să refuze mîncarea chiar pînă la moarte.

De obicei acest simț este atribuit instinctului, dar oare ce simt animalele cu ajutorul instinctului? Ele percep o ființă pe care noi nu o vedem — îngerul morții.

Realitatea metafizică, a cărei ultimă expresie este Dumnezeu, este confirmată de experiența regnului animal.

Putem spune multe în legătură cu viața animalelor.

După materialişti, gândirea este o funcție a creierului. Structura complicată a creierului ar explica, chipurile, capacitățile noastre. Însă cum oare reușesc albinele să calculeze? Oare ele au un creier de calitate înaltă?

Profesorul Doctor James Gould, de la universitatea din Princeton, a dat publicității, în cadrul unei conferințe, un experiment cu albine.

El a așezat o farfurie cu sirop de zahăr la o oarecare distanță de un stup. Când albinele au descoperit siropul, el a mutat farfuria la o distanță de 1,25 ori mai mare ca prima. A treia oară a mărit distanța de încă 1,25 ori, și tot așa pînă ce farfuria a fost mutată la 900 metri de stup. Însă cînd profesorul Gould a ajuns în acel loc, a avut o surpriză: albinele erau deja acolo și așteptau să vină siropul.

Albinele au știut că distanța creștea de fiecare dată cu un factor de 1,25 și calculaseră unde avea să sosească farfuria.

Cînd Gould a fost întrebat dacă are vreo explicație, a răspuns: «Nu. Mi-ar fi plăcut ca albinele să nu fi făcut asta», deoarece avea în față o enigmă. Capacitățile animalelor au o singură explicație: Dumnezeu gîndește în locul lor.

În multe locuri de pe coasta de est a Statelor Unite, pescărușii aruncă scoicile pe cimentul din parcuri. Carapacea scoicii se sparge și ei pot mîncă conținutul la care nu puteau ajunge altfel. Păsările de pradă din Africa, neputînd sparge coaja tare a oului de struț, îl bombardează cu bucăți de piatră. Oare gîndesc ele logic fără un creier evoluat și fără să cunoască regulile

gîndirii formulate de Aristotel? Sau mai degrabă există Dumnezeu care se îngrijește de toate creaturile Sale?

Balenele comunică între ele prin semnale sonore de înaltă frecvență pe care urechea omului nu le poate sesiza. Se cunosc acum sunetele prin care ele exprimă bunăstarea, dorința de a se convinge că membri familiei sînt împrejur, dorința de a se juca sau odihni. Ele semnaleză într-un mod durerea pricinuită de boală și în altul durerile nașterii. Ele au cîntece de dragoste, cîntece de leagăn pentru cei mici, comunică informații despre hrana existentă, transmit comenzi cum ar fi «înainte» sau «stop», se tînguiesc la moarte.

Unele maimuțe africane sînt capabile să dea «nume» animalelor din jur. Ele își avertizează prietenii scoțînd sunete diferite, care indică faptul că primejdia vine din partea unui leopard, șarpe sau pasăre de pradă. Ele se ascund de șerpi în vîrfurile pomilor, și de păsările de pradă în mijlocul spinilor, și așa mai departe.

Viața regnului animal ne dovedește existența lui Dumnezeu, care a dăruit minte tuturor făpturilor.

28. Dovada rezultată din satisfacerea necesităților noastre

În jurul omului există realități care răspund necesităților lui fundamentale. Ne-am născut cu plămîni și găsim aer de respirat. Astfel există în afara noastră o realitate corespunzătoare necesității plămînilor. Ne-am născut avînd nevoie de lapte și găsim sînul unei mame. După cum creștem și avem nevoie de altă hrană, tot astfel se transformă laptele mamei. Ne-am născut cu nevoia de a mîncă, și găsim în lumea în care am intrat legume, fructe și carne. Ne naștem cu un trup ce se poate îmbolnăvi și găsim în pămînt, în ierburi, săruri, și ciuperci medicamentele necesare. Astfel, realitățile de

pe pământ corespund totdeauna cu necesitățile noastre fundamentale.

Însă omul nu este numai trup. El este un organism care simte nevoia unui tată care să-l protejeze și să-i asigure un echilibru moral. Ar fi ciudat să găsești pentru orice necesitate o realitate corespunzătoare, numai pentru nevoia aceasta să nu existe nimic.

Foamea omului după fericire și capacitatea de a visa la ea depășește cu mult cele mai minunate clipe ale unei existențe favorizate de împrejurări, ca să nu mai vorbim de una nefericită, încât nu se poate să nu existe o realitate corespunzătoare acestei dorințe de fericire supremă. Dacă dorința presupune împlinire, atunci paradisul visat trebuie să existe în realitate. Iar paradisul, acel vis al perfecțiunii care să răspundă tuturor necesităților omului, este sălașul lui Dumnezeu, pe care El îl oferă tuturor celor ce îl doresc.

Și ce vom spune despre bine și rău?

Dacă nu există un judecător suprem, care să răsplătească binele și să pedepsească răul, nu ar mai avea nici un rost să ai vre-un principiu moral. Și dacă dispăre credința în acest judecător, pilonii de la baza societății dispar. Societatea umană are nevoie de un Dumnezeu drept. Există o realitate exterioară care corespunde acestei necesități interioare.

29. Dovada din sateliții artificiali

În zilele noastre oamenii au ajuns să fie creatori de «stele». Vorbesc despre sateliții artificiali. Ei sînt de fapt planete minuscule. Ele ne-au dat posibilitatea să dovedim experimental că în spatele celei mai mici boabițe din spațiu, care transportă doar cîțiva oameni, există o inteligență colosală. «Stelele» noastre artificiale, deși fabricate după multe calcule și cu ajutorul unor utilaje complexe, au o viață scurtă. Cu toate

acestea, ele reprezintă realizări extraordinare. Puteau ele să apară de la sine?

Pământul este tot un satelit, care transportă în jurul soarelui miliarde de locuitori. În decursul istoriei, nu a deviat niciodată de la traectoria lui, niciodată nu a fost tras spre focul nimicitor al soarelui. În spatele pământului, și a celorlalte milioane de sateliți și sori, a nenumăratelor stele de pe cer, există o înțelepciune care a proiectat toate aceste minuni. Această persoană este Dumnezeu.

30. Dovada provenită din industria automatizată

Te poți plimba mult timp printr-o fabrică automatizată fără să vezi vreun muncitor sau inginer. Motoarele și utilajele se influențează reciproc, producând mișcările dorite.

Însă la baza procesului de automatizare există un inginer care a proiectat și calculat, iar în timpul execuției se află totdeauna un muncitor la tabloul de comandă.

Similar, universul material pare să funcționeze în mod mecanic. Să nu ne lăsăm înșelați! El nu ar fi existat niciodată fără un constructor și un conducător foarte real. Arhitectul și constructorul universului este Dumnezeu.

31. Dovada rugăciunilor ascultate

De secole și milenii, nenumărați credincioși au primit răspuns, de multe ori în feluri remarcabile, la rugăciuni înălțate în situații imposibile când, vorbind omește, totul părea pierdut.

Dacă astfel de experiențe nu ar fi fost autentice, obiceiul de a ne ruga ar fi dispărut de mult timp, la fel ca multe superstiții.

Rugăciunile ascultate constituie o dovadă a existenței Aceluia care aude și răspunde.

32. Argumentul provenit din necesitatea unei minți eterne

Acest argument a fost dezvoltat în special de filozoful englez, episcopul Berkley, care susține că universul nu poate exista decît într-o minte. Minte este «calculatorul» care organizează milioanele de informații înregistrate zilnic cu ajutorul simțurilor, formînd din ele un univers. Minte este cea care clasifică informațiile după cantitate, calitate, cauză, modalitate și scop.

Pipăitul dă de știre creierului că simte ceva moale; limba anunță că atinge ceva sărat; ochiul discernе culoarea albă. Din toate acestea, minte construiește entitatea «brînză».

Dincolo de analiza obiectivă, minte înzestrează lucrurile cu o valoare. Trandafirul devine frumos doar în ochii celui ce este îndrăgostit de frumusețe. Astfel, universul este alcătuit în interiorul minții.

Unde a fost însă universul cînd nu a existat o minte umană? Deoarece este dovedit faptul că universul este mai vechi decît minte omului, trebuie să fi existat o minte care să-l conceapă.

Această minte eternă este Dumnezeu.

33. Dovada din existența răului

În loc să dezvolt acest argument, vă voi povesti cum a fost convins un conducător comunist de această dovadă.

Deseori comuniștii s-au urît, arestat, torturat și ucis unii pe alții în orgii ale violenței.

În Cehoslovacia, în timpul lui Stalin, a fost arestat și supus la spălarea creierului un conducător comunist numit Löb. Singur în celulă, era obligat să audă zi și noapte difuzoarele date la maxim care urlau la el fraze înebunitoare: «Spion! trădător! contrarevoluționar! — Nicidecum, scuzați-ne, tovarăș drag și credincios —

adică nu, spion! trădător! — pardon, tovarăș scump — o să te spînzurăm! — A fost o greșeală, veți fi eliberat imediat. Arestarea dumneavoastră a fost o eroare teribilă. Animalule, ticălosule. — Iubite tovarăș, victimă nevinovată a nedreptății...» și tot așa timp de săptămîni.

La un moment dat a avut un moment de iluminare. S-a gîndit: «Înțeleg de ce comuniștii torturează pe creștini sau pe alți dușmani. Nu putem triumfa dacă nu-i distrugem. Însă cînd un comunist supune la tortură un alt comunist este o răutate lipsită de orice logică. Este rău de dragul răului. Acum am văzut cea mai mare adîncime a răutății.

«Însă nu există electricitate fără doi poli; nu există monedă fără două fețe. Dacă există o adîncime extremă a răutății, trebuie să fie și o înălțime absolută a dragostei. Aceasta este Dumnezeu».

Cînd a fost chemat iarăși la interogator, el a spus ofițerului de Securitate: «Puteți să închideți difuzoarele. L-am găsit pe Dumnezeu».

În fizică există legea acțiunii și reacțiunii care spune că oricărei acțiuni i se opune o torță egală numită reacțiune. Acesta este modul prin care astfel de răutate cum ar fi Auschwitz, Arhipelagul Gulag și masacrele din Cambogia dovedesc existența lui Dumnezeu.

Toată adîncimea suferinței umane nu reprezintă un argument în favoarea ateismului ci o dovadă că trebuie să existe un Mîngîietor care să vindece.

Multe suferințe sînt un rezultat direct sau indirect al pedepsei lui Dumnezeu pentru păcat. Să deduci dintr-o astfel de suferință că nu există Dumnezeu, înseamnă să negi legea cauzalității. E ca și cum ai vrea să dovedești că un copil n-are tată pentrucă tatăl i-a dat o bătaie.

— Din perspectiva umană, pedeapsa pentru păcat apare monstruos de mare. Dumnezeu însă dorește să-și

modeleze creatura într-o întruchipare a bunătății și sfințeniei. Se poate ajunge la o mare sculptură folosind atît ciocanul și dalta cît și pila și peria moale.

În fizică există legea acțiunii și reacțiunii care spune că oricărei acțiuni i se opune o forță egală numită reacțiune. Atesta este modul prin care astfel de răutate cum ar fi Auschwitz, Arhipelagul Gulag și masacrele din Cambogia dovedesc existența lui Dumnezeu.

Toată adîncimea suferinței umane nu reprezintă un argument în favoarea ateismului ci o dovadă că trebuie să existe un Mîngîietor care să vindece.

34. Argumentul din credința proprie

Orice om ar trebui să-și transforme felul de a gîndi pînă cînd ajunge la un adevăr sigur, întocmai cum Isus a fost adevărul întrupat. În măsura în care avansezi în acest proces al gîndirii, dispar îndoielile interioare. Unui asemenea om îi este îndeajuns faptul că are el credință în Dumnezeu pentru ca să poată fi sigur că Dumnezeu există.

Adevărul reprezintă felul în care gîndește un om sfințit, asemănător lui Isus. Viața proprie îi confirmă modul de gîndire. Credința devine dreaptă fiindcă-i a lui.

35. Argumentul provenit din imposibilitatea de a dovedi contrariul

Nimeni nu va fi vreodată în stare să prezinte logica ateismului care are la bază negarea unui obiect supus cercetării, în cazul nostru, Dumnezeu.

Faptul că, după o examinare amănunțită, nu s-a găsit un anume obiect într-o cameră, nu constituie o dovadă că acel obiect nu există, ci doar că, deocamdată, nu s-a găsit. S-ar putea să fie bine ascuns sau poate că cel ce caută este orb.

În închisori, gardienii perchiziționau câte o cameră în căutare de obiecte interzise: cuțite, ace, piese de șah. Nu le găseau, dar erau acolo. Apăreau la suprafață după ce gardienii plecau.

Dacă o singură cameră poate ascunde un obiect, cu cât mai mult universul? Cine va fi vreodată în stare să sondeze cele mai îndepărtate colțuri ale universului pentru a stabili că nu există obiectul Dumnezeu?

Simțurile, intuiția și capacitățile rațiunii noastre sînt limitate. Cum ar putea cineva să nege cu toată convingerea existența unei entități care s-ar putea afla dincolo de limita de percepție a simțurilor, a «antelor» noastre? Chiar dacă nici o singură persoană n-ar fi avut experiența existenței lui Dumnezeu, faptul acesta n-ar constitui o dovadă a inexistenței Lui.

În fiecare secundă, 1.000.000.000.000.000 de neuroni — particule elementare emantate de soare, lipsite de încărcătură electrică și avînd masa aproape nulă — trec prin fiecare corp omenesc. Acest fapt uluitor a fost necunoscut pînă de curînd. Chiar astăzi, nici măcar un om dintr-o mie nu are cunoștința de această realitate. Astfel de entități există fără ca noi să le cunoaștem.

Floarea reginei a crescut pe vîrfurile munților cu mult înainte ca omul să o descopere.

Pînă acum cîtiva ani, nimeni nu a știut de neuropeptide — un lanț scurt de aminoacizi din sistemul nervos — care influențează apetitul pentru alcool și sex. Dar ele au existat fără cunoștința și aprobarea noastră.

Astăzi, o carte care ar încerca să dovedească inexistența acestor aminoacizi ar fi considerată o prostie. Un curent de gîndire antineuropepsidic ar fi irațional.

La urma urmei, nimeni nu are o dovadă de neclintit care să-l determine să creadă că nu există Dumnezeu. Avem numeroase dovezi ale existenței (am amintit numai cîteva), și niciuna în favoarea inexistenței Lui.

Afirmînd că Dumnezeu nu există atei apelează la credință.

Arhiepiscopul Fulton Sheen a constatat cu agerime: «Dumnezeu este cel mai indiscutabil fapt al experienței umane. Nu sîntem conștienți de aceasta din cauză că ne complicăm prea mult sau pentru că stăm cu nasul pe sus și iată, El este la picioarele noastre».

Noi credincioșii avem argumente pentru credința noastră.

* *

*

Stalin a explicat într-un interviu dat unui ziar finlandez motivele care l-au determinat să renunțe la credință: «Dacă Dumnezeu există, El este cel ce a înființat sclavia, feudalismul și capitalismul; El dorește ca omenirea să sufere, întocmai cum îmi spuneau mereu călugării. În acest caz nu ar exista speranță de eliberare a maselor trudite de sub jugul asupritorilor. De aceea Dumnezeu nu există».

Ce fel de logică este asta? Faptul că Stalin a fost informat de călugări că Dumnezeu a înființat anumite stări sociale cu care el nu era de acord, poate oare constitui o dovadă a inexistenței lui Dumnezeu?

Ar fi fost mai logic să reacționeze spunînd: «Mă voi opune acestui Dumnezeu nedrept» sau «Poate voi găsi o altă cauză a suferinței umane». Din toată istoria rasei umane, Stalin a devenit omul care a pricinuit suferință celor mai mulți oameni.

Este absurd să spui «nu există Dumnezeu» doar pentru faptul că nu-ți place feudalismul sau capitalismul.

Se zice că Louis Blanc, una dintre personalitățile importante ale socialismului, a zis: «Cînd am fost sugaci m-am răzvrătit împotriva doicii mele. În copilărie

m-am răzvrătit împotriva părinților și profesorilor mei. Când am ajuns la maturitate, m-am răzvrătit împotriva guvernului. Când am să mor, dacă există rai și am să ajung acolo, mă voi răzvrăti împotriva lui Dumnezeu».

Deci, ateismul nu este atît o exprimare a unei idei filozofice, cît o expresie a unui caracter răvrătit. La ce ne folosește asta?

Șaizeci la sută din oameni sînt încă analfabeți. Există comunități întregi care trăiesc încă în epoca de piatră, în Noua Guinee, în Filipine. Oamenii care au crezut în Dumnezeu, au mers în mijlocul unor astfel de triburi să-i scoată pe sălbatici din mizerie și ignoranță și să-i înobileze. O astfel de lucrare s-a putut face numai aducîndu-le mesajul lui Dumnezeu.

S-ar putea oare imagina un om care să meargă la astfel de sălbatici și canibali spunîndu-le că Dumnezeu nu există și că, în consecință, ar face bine să-și schimbe felul de trai și să se comporte ca niște ființe umane nobile și pline de lumină?

Se spune că în Insulele Hebride a venit un agitator ateu care și-a propus să explice băștinașilor că nu există Dumnezeu. După ce l-au ascultat cu atenție i-au răspuns: «Du-te de unde ai venit și mulțumește lui Dumnezeu că nu ești primul care a ajuns la noi. Înainte de tine a venit un misionar care ne-a spus despre Dumnezeu și a făcut din niște canibali cum eram, oameni civilizați. Dacă el nu ar fi venit înaintea ta, noi astăzi te-am fi mîncat».

*

*

*

Istoria ne-a dovedit că nu au existat guverne mai pline de cruzime ca cele ateiste. A existat multă barbarie în lume, dar cele mai mari sălbăticii au fost pricinuite de conducătorii ateii.

Nu se poate găsi în întreaga lume comunistă vreo instituție filantropică.

Un stat fără inimă se poate îngriji de bolnavi, bătrâni și orfani, însă un spital înființat din dragoste este cu totul altceva. Într-o colonie portugheză s-a observat că bolnavii ocoleau spitalul de stat, în favoarea spitalului unei misiuni creștine. Într-o zi o infirmieră i-a întrebat «De ce nu mergeți la spitalul de stat? Și ei au aceleași medicamente ca și noi». Cineva a răspuns: «Medicamentele sînt aceleași, nu însă și mîinile care le împart».

Ateismul nu poate suporta meditația. Dacă meditez la Dumnezeu și la Cuvîntul Său, devin plin de putere și bucurie, aflînd că am un Răscumpărător, un Tată care se ocupă de mine. Ateii sînt însă obligați să ocolească contemplarea adevărului.

Pascal a remarcat: «Nu este Dumnezeu. Se poate spune asta cu veselie? Nu este mai degrabă un lucru pe care-l spui în lacrimi, ca pe cel mai trist fapt din lume?»

Ateii nu găsesc mîngîiere în timp de suferință. O viață mult prea scurtă, trăită cu teama că poți fi arestat fără nici un motiv la orice toană unui dictator crud, nu-ți oferă multă liniște și mîngîiere.

Autorul cărții de față a trăit ani de zile singur, într-o celulă. Cel mai mare chin al singurătății nu este lipsa de tovarășie, conversație sau cărți, ci plictiseala. Un necredincios nu poate s-o rabde. Nu-mi pot imagina nimic mai plictisitor decît ateismul, care-mi cere să tot spun: «Lumea este o cameră goală. Nu am pe nimeni aici acum nici după aceea, pentru că nu există un «după aceea». Sînt singur. Nu am nici un prieten aici, și pe nimeni în cer, deoarece nu există cer. Nimeni nu mă poa-

te înțelege, nimeni nu mă iubește. Într-o zi am să mor și am să dispar pentru totdeauna, și nimănui nu-i va păsa. Nașterea mea a fost un accident. Moartea mea nu are nici un sens. Și sînt singur».

Ateismul este plictiseala cea mai grozavă. Disperarea este copilul lui. Nepoții lui sînt beția și sinuciderea.

Sfîntul Ioan a văzut într-o vedenie Ierusalimul ceresc lîngă un rîu cu apa vieții, pe cînd descrierea orașului ateismului compusă de cunoscutul poet ateu James Thompson conține următoarele cuvinte sumbre:

Mărețul rîu negru și adînc,
Reflux de valuri îndepărtate,
Cu sunete sumbre curgînd
Pe străzi de vise agitate —
E rîul sinucigașilor.

Un ateu onest, doctor E. Wengraf, a mărturisit în «Neues Wiener Journal»: «Orice fărîmă de propagandă ateistă îmi pare a fi o crimă. Desigur că nu doresc să fie adusă în fața justiției drept crimă, dar consider că este imorală și scîrboasă. Nu spun asta din zel pentru convingerile mele, ci pentru simplul adevăr, recunoscut și acumulat din experiențele vieții mele lungi, că, în condiții identice, un om religios este mai fericit decît unul nereligios. Trăind în indiferență și atitudine sceptică cu privire la orice credință pozitivă, am invidiat adeseori alți oameni al căror sentiment religios le-a dat un sprijin puternic în toate furtunile vieții. Să smulgi din rădăcină credința unor astfel de oameni este o faptă josnică. Detest orice fel de prozelitism. Totuși, pot să înțeleg de ce încearcă un om care crede cu tot sufletul să convertească pe alții. Însă nu pot înțelege propaganda necredinței. Nu avem dreptul să furăm adăpostul nimănui, chiar dacă este doar o colibă sărăcăcioasă, atîta timp cît nu sîntem siguri că-i putem oferi o casă mai

bună, mai frumoasă. Să atragi omul afară din casa sufletului său, să-l faci apoi să se împiedice în sălbăticia ipotezelor și semnelor de întrebare filozofice, înseamnă fie fatalism criminal ori zăpăceală criminală».

* *

*

Ai putea contesta un argument sau altul în favoarea existenței lui Dumnezeu, însă forța lor unită se aseamănă cu un cablu format din multe fire care este în stare să susțină un pod.

Pe de altă parte, ateismul, în timp ce are multe întrebări, nu deține nici o dovadă și este dăunător.

Poate că nu ești convins pe deplin de argumentele în favoarea religiei, însă poți să-ți dai seama că nu există nici o dovadă în favoarea ateismului. De care parte vrei să-ți arunci zarul? Dacă cumva există Dumnezeu și tu îți pierzi viața departe de El?

Filozoful francez Holbach, care s-a autointitulat «dușmanul personal al lui Dumnezeu», a negat existența lui Dumnezeu spunând că natura este singura realitate. El descrie natura ca fiind creatoarea tuturor lucrurilor, fără să fi fost creată de nimeni, eternă, infinită, avînd înțelepciune, frumusețe, organizare, duh, scop și ordine. Bietul nebun! El doar a dat lui Dumnezeu un alt nume — Natura. La Holbach, natura are toate atributele lui Dumnezeu.

Putem să dezbatem dovezile cu privire la existența lui Dumnezeu, nu însă cele cu privire la inexistența Lui. Pur și simplu nu există asemenea dovezi. Mai mult, inexistența lui Dumnezeu este de neimaginat. Cum a ajuns omenirea, fără Dumnezeu, la această noțiune atît de străină simțurilor ei? Chiar scriitorii romanelor științifico-fantastice și regizorii unor astfel de filme, deși au o

imaginație bogată, par incapabili să conceapă un gen nou de ființe; extraterestrii lor au totdeauna ochi, urechi și gură. Cine și-ar fi imaginat pe Dumnezeu evreilor și al creștinilor dacă El însuși nu s-ar fi revelat?

Dacă vrei să fii cinstit cu tine însuși, crede în Cel pe care ființa ta îl dorește atît de mult. Numele lui este Dumnezeu.

* *

În viață avem toți parte de mari nefericiri. Ne lipsește răspunsul la cea mai importantă întrebare: Ce să fac cu viața mea? Bine a spus Goethe: «O viață fără scop este o moarte timpurie».

Pentru a răspunde la această întrebare, avem nevoie de puterea lui Dumnezeu care ne dăruiește o viață spirituală abundentă.

Nu neg faptul că și necredincioșii au bucurii. Dar odată un om a spus unui creștin care ducea o viață de înfrînare: «Nu aș putea trăi ca tine. Eu mă bucur de mesele mele». Creștinul a răspuns: «Eu mă bucur și între mese și în lipsa lor». Aceasta este transformarea pe care o face Dumnezeu în viața cuiva.

Deseori în cartea aceasta am făcut o mărturisire pe care o repet. Recunosc vina creștinilor în faptul că mulți oameni sînt ateî.

Experiența noastră se poate compara cu antibioticele. Substanțele acestea miraculoase vindecă multe boli mortale. De multe ori însă, doctorii fac abuz de ele, folosindu-le pentru orice strănut, tuse sau răceală. Rezultatul a fost că s-au dezvoltat bacterii rezistente la atac

urile medicamentelor. Cu treizeci de ani în urmă, o simplă doză de penicilină era un tratament suficient pentru gonoree. Astăzi, pentru a obține un rezultat, este nevoie de o doză de douăzeci și cinci de ori mai mare, și tot nu poți fi sigur dacă vor dispărea microorganismele care provoacă boala.

Tot astfel noi, creștinii, am făcut abuz de religie care, deși este cu adevărat un medicament bun, trebuie dozată cu înțelepciune. De aceea, va trebui ca noi, copii lui Dumnezeu, să fim de douăzeci și cinci de ori mai sfinți ca înainte pentru a putea birui ateismul.

Totodată însă, implorăm pe atei să-și revizuiască atitudinea și să-și recunoască păcatele.

La o ședință de partid, Mao a pus următoarea întrebare: «Cine este mai deștept, omul sau porcul?» Fără să mai aștepte răspunsul, a continuat: «Porcul. Dacă ajunge în fața unui gard și vede că nu mai poate înainta, se întoarce și pleacă înapoi. Însă există oameni care refuză să se întoarcă». Chiar Mao a fost un astfel de om, pe când Frederic Engels, colaboratorul cel mai apropiat al lui Marx și conducătorul propagandei ateiste, s-a întors la Dumnezeu la bătrânețe. În tratatul despre teologul David Strauss, el a scris: «Viața trebuie readusă la Cel ce a murit de bunăvoie pe cruce pentru toți oamenii».

Întoarceți-vă la Dumnezeu care, negreșit, există. Structuri extrem de complexe cum ar fi ochiul, inima, glanda tiroidă, ca să nu mai vorbim de cromozomi, nu s-ar fi putut crea singure. Nici creierul, care servește cu atîta îndemînare chiar și ateismul, nu s-ar fi putut autocrea.

Toate aceste organe funcționează după legi matematice, chimice și fizice. Întoarce-te la Dumnezeu, Legiuitorul.

○ Ajungînd aici, nu neg faptul că mai sînt multe alte întrebări fără răspuns, chiar dacă am accepta toate dovezile în favoarea existenței lui Dumnezeu. Dacă nu ar fi așa, inimile marilor creștini nu ar fi fost devastate de furtuni de îndoieli, fapt care s-a întîmplat uneori.

Să vă dau cel mai puternic argument împotriva credinței într-un Dumnezeu bun și atotputernic. Este existența suferinței umane. O parte poate fi explicată ca fiind creată de om, însă cum rămîne cu marile catastrofe, cutremure — «mînia lui Dumnezeu», cum le mai numim? Cum rămîne cu copiii care s-au născut handicapați sever, care au de trăit doar cîteva zile, săptămîni sau ani nefericiți? Am putea oare să-L scuzăm pe Dumnezeu?

— Iată răspunsul meu:

Un om căruia i s-a amputat un deget sau un picior suferă cîteodată de «dureri iluzorii», care pot fi adesea foarte puternice. Simte dureri în acea parte a corpului pe care n-o mai are. Unul poate muri din pricina unei boli imaginare, ceea ce înseamnă că și boala imaginată este foarte reală.

Dacă cumva toată suferința este iluzorie, fantasmagorică?

Multe organe interne nu au nervi care să transmită durerea; astfel sînt plămîni, ficatul și agregatul constituit din treisprezece miliarde de celule numit creier. Organele acestea n-au dureri. Există oameni excepționali, netulburați de durere. Există un fel de anestezie spirituală. Se pare că unii sfinți nu au simțit nici o durere în timp ce ardeau pe rug. Îmi reamintesc momente din viața mea cînd prins predicînd în celula vreunei închisori, am fost rău bătut fără să simt absolut nimic. În timp ce gardienii mă băteau, mă gîndeam cum să-mi închei predica. Cînd m-au aruncat înapoi în celulă, am continuat liniștit ce aveam de spus.

Pascal a rezolvat probleme dificile de matematică în timp ce era chinuit de dureri de dinți. Majoritatea femeilor suportă ușor durerile nașterii.

Aș zice că durerea nu este un aspect inevitabil și obiectiv al vieții. Astăzi se știe că creierul uman produce endorfină, care se aseamăna cu un anesteziec.

Durerea se naște din atitudinea greșită față de viață a omului nyre, depărtându-se de Dumnezeu, se socotește judecător al realității, împărțind evenimentele în bune și rele. Nu sîntem judecătorii realității, ci parte din ea, iar copilul lui Dumnezeu acceptă întreaga realitate — inclusiv cutremure și dureri de dinți — în egală măsură.

Dumnezeu este Unul și realitatea este una. Un spirit sfințit n-o împarte în lucruri plăcute și lucruri neplăcute. Pe măsură ce înaintăm în credință, acceptăm mai mult realitatea și ne plîngem și criticăm mai puțin.

Îți amintești cum, pe cînd erai copil, ședeai la picioarele mamei privind-o cum broda? Din locul în care priveai, broderia părea o amestecătură de culori în zigzag, o încîlceală de fire fără noimă. Atunci mama, văzînd mirarea ta, întorcea broderia pe partea cealaltă făcîndu-te să înțelegi.

Astfel, în ultimă instanță, nu se poate întîmpla nimic defavorabil în viața unui credincios. El știe că Dumnezeu este la cîrma vieții lui. Dacă ne ridicăm inimile în locurile cerești, vom privi jos și vom vedea că suferințele noastre nu sînt altceva decît o multitudine de perle și pietre scumpe ce vor străluci pe veci în viața noastră.

Ramura medicinei, care se ocupă de psihologia comportamentului, ne arată că multe din bolile trupului și durerile care le însoțesc se datorează unei anumite stări psihice, unei atitudini negative față de realitate.

Sîntem chinuiți și credința este adesea stînjenită din cauza multor suferințe. Problema ar dispărea dacă

suferința nu ar mai fi privită astfel. Este posibil să te bucuri în situații care altădată îți provocau durere, întocmai cum s-a întâmplat cu Sfântul Pavel când a fost bătut, lovit cu pietre, naufragiat.

O mare parte din problema suferinței s-ar rezolva dacă cei ce filozofează despre ea, ar da din buzunarul lor pentru ajutorarea celor ce sufăr, dacă cei ce se tot plîng de suferințele lor ar încerca să aline durerile altora.

Ai putea obiecta: explicațiile acestea sînt bune și frumoase, însă ar fi fost mai bine să nu avem dureri și nici explicații.

Recunosc că există o fărîmă de absurditate în credința noastră în Dumnezeu, chiar după ce am prezentat toate aceste argumente și explicații. Însă este mult mai absurd să-L negi și să crezi mai degrabă că ordinea din atom și din univers a apărut fără aportul unui Creator. Este absurd să crezi că nu există nimic care să satisfacă foamea noastră după religie, deși ni s-a dat hrană care să satisfacă foamea noastră trupească. Este mai absurd să crezi că toți sfinții și mari oameni de știință au greșit când și-au dat viața pentru această credință.

Viața necesită efort. Există efort și în credință. Dar între cele două extreme, credința în Dumnezeu și ateism, cu siguranță este mai înțelept s-o alegi pe prima.

Repet: alternativa la «a crede în Dumnezeu» nu este «să nu crezi în nimic», ci să crezi în monștri, bani, pornografie, beție și o viață fără pace și sens. Noi, credincioșii, recunoaștem că «știm doar în parte», că privim printr-o sticlă fumurie, și acționăm sub o lumină slabă. Însă e mai bine să vezi un pahar pe jumătate plin decît pe jumătate gol. Cel care a umplut prima jumătate poate s-o umple și pe a doua, astfel încît «paharul meu să dea peste el» (Ps. 23.5).

-i De aceea argumentele pe care le aducem în favoarea existenței lui Dumnezeu doar desțelenesc drumul credinței prin acele domenii pe care nu le înțelegem.?

-ii Nici mintea credinciosului și nici cea a necredinciosului nu poate lămuri toate problemele, însă noi le rezolvăm pe unele din ele.

-iii O mulțime de argumente pledează în favoarea existenței lui Dumnezeu. Pentru unii, existența lui Dumnezeu, deși bine argumentată, nu se armonizează cu o altă realitate: suferința. Totuși, dacă recunoaștem existența unei Ființe înțelepte și iubitoare, Creatorul universului, această realitate are cu siguranța prioritate față de un anume aspect al realității, numit suferință, care există pe acea mică fărîmă din univers, pe pămînt. Există o contradicție, însă o pot pune pentru un timp între paranteze.

-iv Nu trebuie rezolvate toate lucrurile înainte ca să devin credincios.

-v A pune o anume problemă între paranteze, nu înseamnă să fug de ea. Deseori timpul clarifică lucruri pe care astăzi nu le înțeleg.

-vi Nimeni, luat individual, nu poate înțelege deodată tot crezul creștin. Cunoaștem în parte, însă partea pe care o cunosc devine cu timpul din ce în ce mai mare.

«Eu însumi am avut multe dificultăți cu problema suferinței, dar nu le-am permis să-mi tulbure inima. Este un păcat să ai inima tulburată. Credinciosul poartă acest nume pentru că nu cunoaște toate lucrurile și este nevoit să trăiască prin credință. Max Planck, autorul teoriei cuantelor, a spus: «Religia și științele naturale au amîndouă nevoie de Dumnezeu. Pentru prima. Dumnezeu vine la începutul gândirii, pentru cealaltă El vine la capătul ei».

Crezînd astfel, în ciuda problemei suferinței, am primit într-o zi următoarea descoperire:

Sînt două feluri de dragoste: «dragostea din cauza» calităților minunate ale unei persoane, și «dragostea în ciuda» a tot ce face aceea persoană ca să mă zăpăcească și să mă rănească. De bună seamă că «dragostea în ciuda faptului» este superioară. Ea este cel mai splendid giuvaier care poate fi găsit în univers. Dumnezeu ne iubește în ciuda păcatelor noastre. Isus i-a iubit pe cei ce-L torturau, în ciuda a ceea ce făceau.

Îl putem iubi pe Dumnezeu nu doar pentru lucrurile splendide din univers, dar și în ciuda suferințelor de care ne ciocnim. Fără durerea din lume, cea mai înaltă formă a dragostei nu ar fi putut exista. O astfel de dragoste merită un astfel de preț.

Suferința nu este un motiv să renunți la Dumnezeu.

Se spune că scopul nu scuză mijloacele. Ce altceva ar putea justifica mijloacele decît un țel minunat? Nașterea celei mai înalte forme a iubirii justifică marea suferință.

«Zoharul», cartea de mistică, spune că «Adevărata dragoste față de stăpîn este exprimată în învățătura tradițională care zice <chiar dacă ți-ar cere viața>. Deci aceasta este dragostea perfectă... Suferința a apărut tocmai ca să poată exista această dragoste perfectă».

Cînd te apropii de suferință în acest fel, ea devine hrana aleasă a sfințeniei și medicamentul contra păcatului. Ea înfrumusețează priveliștea searbădă.

Fără Dumnezeu, viața rămîne un mare semn de întrebare. Nu ai răspuns. Fără Dumnezeu viața se aseamănă cu o frunză purtată de vînt sau cu o mare adîncă, alternînd între liniște și furtună, misterioasă, necercetată. Fără Dumnezeu, viața se aseamănă cu o jucărie, care la început te amuză dar apoi este aruncată într-un colț, prăfuită, abandonată, nebăgată în seamă. Fără

Dumnezeu, viață nu este altceva decît un nor care plutește de la un destin la altul pînă ce se dizolvă și dispare, nelăsînd în urmă nici o dovadă că a existat.

Numai cu Dumnezeu, viața devine cu adevărat viață.

De aceea, caută-l pe Dumnezeu. Sfîntul Bernard a spus că «Dumnezeu nu este niciodată căutat în zadar, chiar dacă nu-L găsim».

Există un argument în favoarea credinței pe care nu-l putem ocoli.

În Dezembrie 1981, a avut loc în Statele Unite un proces la sfîrșitul căruia trebuia să se decidă dacă creaționismul poate fi predat în școli ca doctrină științifică, împreună cu darvinismul.

Chandra Wickramasinghe, de la catedra de astrofizică a universității din Cardiff (Marea Britanie), a fost o martoră de bază împotriva darvinismului. Ea a declarat că împreună cu prietenul ei, cunoscutul astronom englez Sir Fred Hoyle, deși au fost la început atei, au ajuns la convingerea că există un Dumnezeu dătător de viață. Ei susțin că existența Lui poate fi dovedită matematic cu o probabilitate de 1 urmat de 40.000 de zero, la unu.

Ei neagă presupunerea că doar acțiunea și interacțiunea legilor naturii pot explica apariția și dezvoltarea universului.

Dați unui bebeluș toate părțile componente ale unui ceas. Nici după de o sută de ori vîrsta pămîntului nu-l va putea face să funcționeze. Cu atît mai puțin se pot forma la oarba întîmplare lanțul de aminoacizi de care depinde viața.

Trebuie să existe un proiect inteligent în spatele vieții. Selecția naturală poate explica mutații într-o specie, însă, spune Hoyle, nu poate explica apariția unui Mozart, Shakespeare, Gauss sau — aș adăuga eu — a marilor genii ale religiei.

Împrăștiați o cutie de boabe de mazăre pe podea și niciodată nu se vor aduna în desene minunate. Însă privește fotografiile mărite ale fulgilor de zăpadă și vei constata că sînt incredibil de perfecți. Zăpada cade sub forma a milioane și milioane de astfel de fulgi hexagonali. Cineva inteligent i-a construit cu broderii splendide, cum n-ar putea să țeară nici o femeie, făcînd să nu existe doi fulgi cu același desen.

Noi numim această Ființă inteligentă din spatele fulgului și a întregii creații, Dumnezeu.

De fapt, ar trebui să fie mai ușor să-l cunoști pe Dumnezeu decît să cunoști natura, deoarece, așa cum a spus papa Ioan Paul II: «Gîndul omului cu privire la lumea vizibilă, la natură, se deosebește într-un fel de natură însăși... Mai mult se deosebește decît se aseamănă... Omul se aseamănă mai mult cu Dumnezeu decît cu natura... Textul biblic nu ne vorbește de asemănarea omului cu restul creaturilor, ci numai cu Dumnezeu».

Mulți oameni refuză să creadă în Dumnezeu pentru că atunci ar trebui să creadă și în Biblie, de al cărei adevăr se îndoiesc. Mai mult, ar însemna să creadă în biserică și cler, față de care nu au nici un respect.

Însă, oricare ar fi adevărul cu privire la Biblie, biserică sau cler, va fi tot un adevăr mai mic decît cel primordial: existența sau inexistența lui Dumnezeu.

Oridecîte ori un adevăr de mai mică importanță se alătură unuia mai mare, punîndu-se pe aceeași treaptă, adevărul mai mare moare în această mezialianță.

Este tot atît de greșit să identifice credința în Dumnezeu cu credința într-un cler corupt, cît ar fi să identifice

ateismul cu crimele comise de anumiți atei în numele Lui. Există și atei decenti, iubitori de pace.

Din motive practice, este bine să nu chemăm pe banca martorilor toate consecințele adevărului la care a ajuns cineva. Și în cercetarea existenței lui Dumnezeu să nu mergem, cel puțin în prezent — de la afirmație la supunere, sau de la negare la denigrare.

Să rămînem la întrebarea originală cu privire la adevărul ultim și să nu ne îngrijorăm de lucrurile care țin de acceptarea lui.

Mediul în care trăiești poate fi foarte împotrivor credinței. În alte cercuri credința este considerată o indecență. Deci să nu punem la socoteală circumstanțele înconjurătoare.

A da importanță adevărului reprezintă un pas înainte în simțul moral. Noi progresăm moralicește nu atît prin creșterea bunătății cît prin renunțarea la fraudă, viclenie și înșelătorie.

În India societatea este divizată în caste. Cele mai avansate instituții de religie sînt rezervate doar brahmanilor.

Upanishad, o scriere a religiei hinduse, relatează povestea unui tînăr care s-a prezentat înaintea unui învățător brahman rugîndu-l să-l primească ucenic. Imediat, învățătorul l-a întrebat dacă se trage din ascendenți brahmani autentici. Tînărul a mărturisit că este fiul unei slujnice și că nici măcar nu-și cunoaște tatăl. Învățătorul l-a acceptat zicînd: «Numai un brahman putea fi așa sincer».

Caută adevărul și numai adevărul: există Dumnezeu?

* *

*

Însă oare nu avem lucruri mai importante la care să ne gândim?

Buddha este considerat unul din cei mai însemnați învățători ai omenirii. (Personal, nu sînt de aceeași părere. Una din afirmațiile lui, după părerea mea, îi descalifică total pretenția la un astfel de titlu. Ascultați: «Pline de răutate, Ananda, sînt femeile; geloase, Ananda, sînt femeile; invidioase, Ananda, sînt femeile; proaste, Ananda, sînt femeile». Totuși, afirmația asta nu împiedică femeile să se închine înaintea statuii lui Buddha. Unele chiar, își petrec toată viața într-o mănăstire budistă).

El a învățat că spiritul ar trebui să se preocupe numai de ceea ce are un folos imediat în vederea mîntuirii. După părerea lui, dorința de a cunoaște natura, lumea și învățăturile înțelepților este greșită.

Cînd a fost întrebat de un ucenic, de ce a păstrat tăcerea cu privire la multe lucruri, el a răspuns printr-o pildă: «Un om străpuns de o săgeată otrăvitoare nu așteaptă, înainte de a-și lega rana, să afle dacă cel care i-a rănit este brahman, vaisya sau sudra; nu încearcă să afle cum îl cheamă sau care este numele familiei lui; nu-i pasă dacă acel om este înalt, scurt sau mijlociu, nu-l interesează cum arată arcul. Dacă ar face astfel, ar muri din pricina rănii. El poate fi salvat numai dacă stă complet la dispoziția medicului chemat de părinți și prieteni».

Se vede limpede greșeala acestei cugetări. Multe aspecte ale pildei nu ar rezista la o cercetare mai amănunțită.

În primul rînd, rar ești lovit de vre-o săgeată otrăvitoare. În viață sînt multe alte lucruri care trebuie luate în considerare.

Atît presupusul ucigaș cît și rănitul au fost îngrijiți în copilăria lor. Au avut mai întîi nevoie să mănînce, să

doarmă, să se îmbrace, să crească. Ei au construit unelte pentru muncă și arme, cum ar fi arcul. Au luat hotărârea de a ucide sau de a sta pasivi, în care caz ar fi putut fi uciși. Doctorul a trebuit mai întâi să învețe, iar părinții să iubească, pentru a fi de vreun folos în momente tragice. Toate aceste aspecte sînt indispensabile în înțelegerea unei vieți.

Nu putem ocoli întrebările filozofice: Ce este viața? Cum a apărut? Ce rost are? Are vreun autor? Dacă are, ce scop a avut cînd a creat lumea? Și așa mai departe.

Astfel, mintea omului poate ajunge să-L cunoască pe Dumnezeu. Și odată ce L-am cunoscut, orice despărțire de El este dureroasă. Importanța unei răni provocate de o săgeată otrăvitoare pălește.

În Biblie, Dumnezeu este asemănat cu un foc. Focul însă, schimbă orice lucru de care se atinge. Tot astfel, oricine intră într-o relație cu Dumnezeu este vizibil schimbat.

O pace care întrece orice înțelegere și neînțelegere cuprinde inima. Ce ne poate tulbura? De ce ne-am necăji de lucruri în afara preocupărilor mărețului Dumnezeu care ne aprinde sufletul?

Dumnezeu este dragoste. Tu și eu sîntem iubirea Lui, mireasa Lui. Însă sîntem partenerii Lui într-o căsătorie orientală, poligamă. El mă iubește și îi iubește arzător pe mulți; iar eu îi iubesc pe aceștia din pricina bucuriilor pe care ei le aduc Celui ce este centrul vieții mele.

* * *

*

Scopul predicilor sau scrierilor creștine nu este de a exprima în mod obiectiv idei intelectuale și apoi a le dovedi. Din acest punct de vedere predicile Sfîntului Pa-

vel, Petru, Ștefan, Moise și alții, precum și scrierile biblice, au o valoare limitată.

Sfinții din vechime nu au vorbit cu scopul de a convinge intelectul, ci pentru a stârni emoții și pasiuni.

În ceea ce privește mântuirea, noi dorim ca oamenii nu numai să aibă cunoștință despre ea, ci s-o și dobândească.

Orice noțiune despre Dumnezeu concepută de mintea umană este imperfectă. Nu se poate exprima în cuvinte cu adevărat cine este Dumnezeu. Putem numai să chemăm oamenii să-L guste pe Dumnezeu.

Prin cuvinte pot căpăta cunoștință pentru mine. Însă Isus a spus că oricine dorește să-L urmeze trebuie să se lepede de sine. Între om și Dumnezeu nu trebuie să se interpună nimic.

Numai cei ce «locuiesc în locurile cerești» pot ajunge la o cunoaștere adevărată a lui Dumnezeu. Astfel de persoane nu mai văd nici un adevăr în afara lor, deoarece, în acea sferă, realitatea nu se mai împarte între cel ce observă și adevărul observat. Căsătoria mistică s-a săvârșit. Individul a devenit una cu Dumnezeu. «El în Mine și Eu în ei», întocmai cum a spus Isus.

Adevărații predicatori nu explică adevărul unei adunări constituită din indivizi separați unul de celălalt și separați de Dumnezeu. Astfel de oameni pot primi doar «abc»-ul credinței, numai lapte spiritual. Adevărații predicatori sînt oameni care s-au lepădat de ei înșiși și a căror viață este un exemplu de unire, într-o perfectă armonie, cu Dumnezeu.

Pentru sufletul neregnerat, Dumnezeu va rămîne totdeauna de neînțeles și de neconceput.

Dacă cineva pune o mulțime de întrebări cu privire la Dumnezeu, și altul îi dă numeroase răspunsuri, este probabil că nici unul nu cunoaște prea mult despre Dumnezeu.

Adevărul nu poate fi văzut sau cunoscut. El este. El trebuie trăit.

În «Tan-ching» de Huineg este scris:

Adevărul nu poate fi văzut niciunde,

Dacă spui că ai văzut adevărul,

Viziunea ta nu este cea adevărată.

Adevărul e că există o realitate care se deformează imediat ce este împărțită între cel ce vede și cel ce este văzut. Ea poate fi explicată numai de afirmația lui Isus: «Eu sînt adevărul». Adevărul trebuie să cuprindă întregul. Nu poate exista adevărul plus mintea mea. Mintea este o parte din întregul îmbrățișat de adevăr.

Orice discuție în contradictoriu este în afara țelului adevărului, deoarece adevărul include toate părțile participante.

Isus a spus: «Eu sînt adevărul». Noi am deformat aceasta zicînd: «El este adevărul». Dar Isus nu a spus «El». El a zis: «Eu sînt adevărul». Isus este adevărul numai dacă poate trăi în mine ca «eu», nu ca o Ființă exterioară despre care doar am auzit ceva.

Acesta este misterul ascuns în expresia biblică **Ani-Hu** — Eu sînt El. În textul ebraic al profetului Isaia, capitolul 48:12, este scris: «**Ani hu rison, af ani acharon**». (Un eu, care este El-eu, este cel dintîi, și un eu care este doar eu, este ultimul). Acest lucru îl găsim scris și în Isaia 44:6.

Religia trebuie să conteste orice nu este Dumnezeu, astfel încît El să fie totul. Adesea, cîntecele religioase sînt cîntece de adormit copii. Nu ar trebui să fie așa. Întreaga noastră viață ar trebui să fie o laudă la adresa lui Dumnezeu care este totul în toți.

Adevărul este pe veci senin. El nu poate fi pus sub semnul întrebării.

15 Caută fructul suprem — a fi adevărul. Altminteri viața ta va fi un morman de frunze și crengi.

* * *
Omul care-L cunoaște pe Dumnezeu nu dorește niciodată altceva decît ceea ce Dumnezeu îi pune pe mână. Omul drept nu are voință proprie, pentru că și-a predat-o în mîna Celui iubit.

Dacă adversarul biruiește, un astfel de om dorește triumful dușmanului său. Pascal a scris: «Cel ce determină acțiunile noastre hotărăște ca cineva să ni se opună. Deoarece nu spiritul nostru este cel ce se împotrivesc puterilor străine, ci unul și același Spirit face binele și permite existența răului, pacea sufletului nostru nu poate fi distrusă».

Adevărul este mai presus de cîmpul de bătălie. Chiar și adversarul meu este trimis de Dumnezeu. De aceea, nu trebuie să-mi dau bătăi de cap nici chiar atunci cînd biserica este invadată de doctrine false. «Trebuie să fie și partide între voi», scrie Sfîntul Pavel (1 Corinteni 11 : 19). Și asta este tot voia lui Dumnezeu. Ereziile pot servi unui scop bun. Cu timpul ele vor da la lumină pe cei ce sînt în voia lui Dumnezeu.

De obicei, oamenii îl roagă pe Dumnezeu să fie de partea lor. Asta-i greșit. Rugăciunea noastră către El ar trebui să fie: »Facă-se voia Ta».

În timpul războiului civil din America, unul din oamenii președintelui Lincoln a zis: «Sper că Dumnezeu va fi de partea noastră». Președintele a răspuns că nu gîndește așa. «Preocuparea mea», a continuat Lincoln «nu este ca Dumnezeu să fie de partea mea, ci ca eu să fiu totdeauna de partea Lui».

* * *

*

32. O persoană care este bună cu toată lumea în afară de părinții ei, nu are simț moral. La fel cineva care se comportă bine în societate dar rău cu Dumnezeu.

33. O fată i-a mulțumit pentru masă mamei sale. Mama i-a zis: «Eu doar am gătit mâncarea. Însă am cumpărat carnea de la măcelar și pâinea de la brutar. Mulțumește-le lor». Fata a mulțumit brutarului, care a spus: «Eu doar am preparat pâinea, însă am luat făina de la morar. Mulțumește-i lui». Morarul a zis: «Eu n-am făcut altceva decât să macin grâul adus de țăran. Lui trebuie să-i mulțumești». Țăranul a spus: «Este adevărat că am muncit, însă toate se datorează ploii și soarelui».

În cele din urmă fata a întrebat: «Atunci, cui să-i mulțumesc»? Țăranul a chemat-o înăuntru la masă și înainte de a mânca, a mulțumit lui Dumnezeu. Atunci fata a înțeles.

34. Recunoaște-L pe Dumnezeu ca Tată. Dacă-ți vine greu s-o faci, strigă-L «Tată» pînă ce va ajunge să fie.

Cu mulți ani în urmă, o fată slăbuță, palidă și prost îmbrăcată, a intrat în biroul meu.

— «Vin de la spital. Creștinii care m-au vizitat acolo mi-au vorbit de dumnezevoastră. Nu am undă să mă duc. Tata a murit. Mama este alcoolică și aduce în casă oameni care mă bat. De acum înainte dumnezevoastră îmi veți fi tată».

Am devenit tatăl ei.

Procedează cu Dumnezeu în același fel.

35. Cînd îl ai ca tată pe Dumnezeu, fii fără frică. Tribul Zulu îl numește pe Dumnezeu Unkulunkulu — mai Mare ca cel Mai mare. Te poți baza pe El.

36. Știința spune că realitatea are mai mult decât trei dimensiuni. În Dumnezeu, vei descoperi o nouă dimensiune, necunoscută de tine pînă acum. El te va umple de bucurie.

Baal-Shem tov, fondatorul mișcării religioase evreiești numită «Hassidism», a avut odată sentimentul că a pierdut viața veșnică. Atunci a început să danseze bucuros. «Ce nevoie mai am de viața veșnică când îl am pe Dumnezeu?» Cel ce-L are pe Dumnezeu nu mai are nevoie de nimic altceva.

Talmudul povestește despre un rege care l-a rugat pe un rabin să i-L arate pe Dumnezeu, ca să poată și el crede. Rabinul a promis să îndeplinească dorința regelui. «Mai întâi uită-te la soare», i-a zis. Regele nu a putut din pricina strălucirii sale puternice. Ar fi orbit. Rabinul a răspuns: «Dacă nu poți privi la soare, una din creațiile Lui mici, cum ai putea să-L privești pe Dumnezeu?»

În România, pe vremea lui Antonescu, un țăran creștin, needucat, a fost adus la judecată pentru credința lui. Judecătorul i-a spus:

— «Îți voi da drumul dacă îmi spui cine a fost înainte de Dumnezeu?»

Țăranul a răspuns:

— «Puteți să-mi spuneți ce cifră vine înainte de unu?»

— «Unu este prima cifră. Înainte nu este nimic».

— «La fel, nu este nimic înainte de Dumnezeu».

* * *

*

Știu că nu toate afirmațiile de mai sus sînt de necontestat. Ai putea găsi greșeli de logică și expunere a faptelor în afirmațiile mele.

Îmi aduc aminte de o anecdotă. Un doctor în lingvistică a căzut într-o fîntînă. Un trecător l-a auzit strigînd după ajutor și, aplecîndu-se deasupra fîntînii, l-a întrebat ce s-a întîmplat. Apoi i-a spus: «Știu

unde este niște frînghii și o scară. Mă duc și am venit imediat cu ele».

Profesorul l-a admonestat: «Viitorul este <voi veni>. Trebuie să folosești viitorul, <voi veni cu o scară>, nu <am venit>. Tot așa nu poți spune <este frînghii>, ci <sînt frînghii>. Așa e corect».

Omul a răspuns: «Văd că sînt timp de glume și gramatici. Am plecat. Nu e primejdii». Cu asta s-a dus și profesorul a pierit în fîntînă.

Treaba ta nu este să găsești greșeli în această carte, ci să accepți mesajul și să vii să cunoști cea mai mare bucurie: Dumnezeu.

Fiind Prima Cauză a tot ce există, Dumnezeu stăpînește toate perfecțiunile. Nici un efect nu poate fi mai mare decît cauza lui. De aceea, Dumnezeu trebuie să aibă o perfectă cunoaștere, dragoste, libertate, voință, personalitate, fiindcă, a risipit astfel de daruri în omenire.

El pune la dispoziția ta toate aceste caracteristici.

Vino la El cu toate insuficiențele și slăbiciunile tale.

Cînd Paganini, cunoscutul violonist, dădea odată un concert, s-a rupt o coardă de la vioară. Nu mult după aceea a pleznit a doua coardă și în cele din urmă a treia.

Geniu cum era, el a continuat să cînte doar pe ultima coardă, care era din argint și nu se rupea. «O coardă a mai rămas», a strigat el, «o coardă plus un Paganini». Concertul a intrat în istorie.

Harfa ta poate avea multe corzi rupte. Cîntă melodia credinței cu ce a rămas. Și dacă nu a rămas nici măcar o coardă, bate ritmul dragostei tale față de El pe lemnul harfei.

*
*
*

Distanța între Dumnezeu și noi, între cel ce cunoaște și cel ce este cunoscut, cel ce vede și cel ce este văzut, trebuie desființată pentru a ajunge la unitate cu El. Ar trebui să fim conștienți de faptul că nu am fost meniți să trăim separați de Dumnezeu, căci «El nu este departe de fiecare dintre noi. În el avem viața, mișcarea și ființa» (Fapte 17:27-28).

Dumnezeu este izvorul dragostei din care toate ființele s-au născut, în care trăiesc, și la care toate se reîntorc după moarte. Pe El trebuie să-L cunoaștem. Upanișadele ne învață că avînd aceiași origine, noi sîntem în fond o inimă și un suflet. Sufletul creației este unul. Primii ucenici ai lui Isus și-au dat seama de acest lucru: «Erau toți în același loc», «o inimă și un suflet».

Disensiunea care a urmat curînd în biserica primară arată că unitatea de suflet reprezintă numai jumătate de adevăr. Simultan, există unitate și pluralitate, precum există o singură lună și multe reflexii ale ei în apă.

Dintr-un foc sar multe scînteii. Deși, în esență, toate sînt una, sînt diferite, avînd o traiectorie diferită.

«Cel ce se vede pe sine în toate ființele și vede toate ființele în sine devine una cu Brahman. Supremul Brahman, sufletul a tot ce există, conducătorul universului, eterna Ființă, ești tu, ești tu» (în sanscrită, **tat tvam asi**). Upanișad).

Primul lucru pe care-l face un om răpit din țară lui, legat la ochi și eliberat într-o țară străină, este să caute o cale de întoarcere în țara lui de baștină. Astfel trebuie să-L căutăm pe Dumnezeu.

Cînd îl găsim, ne dăm seama că toată slava este a Lui. El a dus toate la îndeplinire.

Adam și Eva au vrut să devină ca Dumnezeu printr-un act al voinței lor. De aceea au pierdut paradisul. Drumul este deschis numai celor umili. Isus a ales ca apostoli oameni neînvățați, săraci, din pături sociale

inferioare, fără influență. Printre ei s-au numărat lași, oameni lacomi după poziții sociale, certăreți, nehotărâți, un pungaș, un canaanit. Nimeni nu L-a înțeles. A pus casier un hoț. Se părea că o astfel de adunătură nu putea învinge. Însă, în cele din urmă, a reușit, și pentru că nimeni nu era «cineva», toată gloria a revenit lui Dumnezeu, nu lor.

Abandonează-te în mâna lui Dumnezeu și vei merge la El.

În această privință, liberul arbitru este o iluzie. Însă deoarece trăim într-o lume iluzorie, fă uz de el.

Talmudul ne povestește despre un prinț care a luat-o razna într-o țară îndepărtată. Regele l-a chemat înapoi. El a răspuns: «Sînt prea departe. Nu mai pot ajunge în țara mea». Regele i-a trimis cuvînt: «Parcurge cît drum poți. Eu voi face restul, venind în întîmpinarea ta».

* *
*

Un creștin foarte tînăr, a murit în închisoare lîngă mine după o lungă și grea suferință. El fusese închis la vîrsta de optesprezece ani, înainte să cunoască ceva din bucuriile vieții.

Înainte de a muri, a cerut să fie spălat și bărbierit spunînd: «Doar un pas și voi fi în cer, înconjurat de multe fete frumoase».

Oare nu e asta gîndire primitivă? Indienii americani credeau că vor merge după moarte în fericitele plaiuri ale vînațoarei. Vechii teutoni au crezut în Walhalla, locul unor splendide bătălii. Cu ce se deosebea acest tînăr de ei, în așteptările lui naive?

Să presupunem că viața veșnică există: oare este asemănătoare vieții de aici? Cum va fi după înviere?

Ei bine, cei ce învie nu vor fi o specie diferită de cei duși la groapă, și totuși nu vor fi la fel. Eu nu mai sînt embrionul care am fost altădată, dar nici nu sînt o altă creatură decît el. Nu sînt tot altul la fiecare minut din viață, însă nici nu sînt la fel cum eram cinci minute în urmă.

Sfîntul Pavel ne asigură: «Atunci voi cunoaște pe deplin așa cum am fost și eu cunoscut pe deplin» — chiar dacă trupul acesta supus putrezirii se va fi îmbrăcat în neputrezire și trupul acesta muritor se va fi îmbrăcat în nemurire (1 Corinteni 13:12 și 15:53).

Să lăsăm cu încredere acest lucru în mîinile lui Dumnezeu. Orice a plănuit El va fi atît de magnific încît reduce la zero orice ne-am putea imagina cu mintea noastră slabă. «Lucruri pe care ochiul nu le-a văzut, urechea nu le-a auzit și la inima omului nu s-au suit, așa sînt lucrurile pe care le-a pregătit Dumnezeu pentru cei ce-L iubesc» (1 Corinteni 2:9).

Și mai mult ca toate acestea, însuși Dumnezeu va fi acolo.

Despre Isus

Filozoful indian Ramakrișna a spus cu mult timp în urmă: «Îl cauți pe Dumnezeu? Atunci caută-L într-un om. Dumnezeu se arată în oameni mai mult decît în orice lucru. Cu adevărat, Dumnezeu este în toate lucrurile, dar El își arată puterea prin ele cîteodată mai mult, uneori mai puțin. Dumnezeu întrupat în om este cea mai puternică expresie a lui Dumnezeu în carne. Omul este cea mai măreață revelație a lui Dumnezeu».

Poți vedea chipul lui Dumnezeu nu numai în sfinți ci și în ipocriți și criminali, deoarece în criminalul de astăzi se poate ascunde sfîntul de mîine. Îl poți vedea bine pe Dumnezeu în orice om.

Însă Isus a devenit omul perfect. În El îl poți vedea pe Dumnezeu cel mai bine.

- Chiar scepticii admit că Isus a fost un om bun. Noi credem că El este Dumnezeu. Gîndește-te la următorul argument a lui Savonarola:

- «Ori Isus din Nazaret cel crucificat, pe care-L adoră creștinii este Dumnezeu adevărat și prima cauză universală, ori nu este Dumnezeu adevărat. Dacă sîntem de acord cu prima ipoteză, am terminat toată discuția, deoarece atunci doctrina creștină și credința sînt adevărate; dacă dimpotrivă, păstrăm a doua ipoteză, ajungem la concluzia că Isus din Nazaret a fost cel mai mîndru om, cel mai criminal, care deși fiind om și muritor a dorit să pozeze în Dumnezeu și să fie adorat de toți. În consecință, a fost un mincinos, altfel trebuie să fi fost nebun să-și asume o astfel de lucrare atît de grea. Căci ce ar putea fi mai nebunesc, mai opus bunului simț, mai ridicol, decît încercarea unui om de a pretinde să se ridice la rangul de Maiestate Divină, fără alt ajutor decît înjosirea și mizeria, fără altă armă decît discursul necultivat, fără altă speranță decît o moarte rușinoasă?

- «Ce idee! Să dorească să-L priveze pe Dumnezeu de adoratorii Lui, să stabilească o nouă formă de credință între oameni, atît între cei puternici înțelepți, cît și între cei simpli și incuți! Să vrea să răstoarne toate celelalte religii, să dea o țintă nouă lumii, să schimbe totul, și să reușească să fie adorat ca Dumnezeu de către o omenire subjugată. Să vrea toate acestea nu numai în timpul vieții Sale, ci să dorească menținerea lor și după moartea Lui — după o moarte dezonorantă! Să pretindă adorare, dragoste, să pretindă de la oameni, ca mărturie, atașamentul cel mai invincibil, o dragoste pînă la moarte, și în caz de nevoie, moarte în cele mai groaznice chinuri! Ce nebunie, am zice, dacă El nu ar fi Dumnezeu!

- «Oricine ai fi, îți pun această întrebare: dacă un muritor ți-ar promite totul — dacă i-ar trece prin cap

o astfel de idee, și ar începe cu tine, ce ai zice? Nu ai bănuî că este un neghiob? Nu ai pufni în rîs la auzul unor astfel de nerozii? Dacă, deci, Isus din Nazaret nu este Dumnezeu, cum se face că, fără nici un ajutor, acest seducător și profanator a cîștigat lupta cu legile țării sale, cu prinți, înțelepți, cu întregul univers pornit contra Lui, cu puterile din cer și iad, și în cele din urmă, a cîștigat lupta cu însuși Dumnezeu, pînă acolo încît să se facă egal cu Dumnezeu, să primească cinstea datorată doar lui Dumnezeu, și să împlinească cu un succes infinit, în ciuda dificultăților și contradicțiilor generate de secole lungi, toate profețiile?

«În condiții de sărăcie și asuprire, El a trăit o viață de iubire și bunătate perfectă. El a mers din loc în loc făcînd bine și mari miracole».

Oamenii răi L-au urît și L-au crucificat la vîrsta de 33 de ani pe un deal afară din Ierusalim, numit Golgota, care, în aramaică, înseamnă «locul căpățînii». Ai putea trage concluzia că locul potrivit pentru adevărul ultim nu este căpățîna; cel mai bun loc este o inimă iubitoare. Aici Dumnezeu dorește să-și facă tronul. De aceea este scris: «Împărăția lui Dumnezeu este înăuntrul vostru». Nu te mulțumi să analizezi viața lui Isus. Mai degrabă, întronează-L în inima ta și încrede-te în El. El, cel ce a murit, cel ce a înviat a treia zi și s-a înălțat la cer în trup; în spirit este prezent pe pămînt chiar acum. Tu poți deveni locuința Lui.

* * *

Nu am încercat să vă redau viața Lui în detalii, pentru că cea mai bună sursă de informații sînt Evangheliile, despre care Albert Einstein a scris: «Nici un om nu poate citi Evangheliile fără a avea sentimentul prezen-

ței reale a lui Isus. Personalitatea Lui pulsează în fiecare cuvânt».

«Sînt evreu, însă sînt captivat de figura luminoasă a Nazarineanului... Isus este prea colosal pentru pana palavragiilor, oricît ar fi de rafinați».

Citește Evangheliile, însă nu presupune că, odată citite, vei cunoaște viața Lui.

Nepoțica mea de șase ani a venit într-o zi la mine cu o dorință: «Spune-mi totul despre Isus». După un moment de gîndire, a adăugat: «însă nu poți. Nu știi totul. Viața lui Isus nu s-a sfîrșit încă».

Nu știm aproape nimic cu privire la primii treizeci de ani din viața Lui; apoi, din ce a urmat, cunoaștem doar unele episoade. Acestea ne pot fi de ajuns. Puținul pe care-l știm este destul să ne facă să recunoaștem că, într-adevăr, El este Fiul lui Dumnezeu, Salvatorul și prietenul nostru cel mai bun. Fără a ști mai mult, îl îmbrățișăm. Veșnicia ne va da posibilitatea să-L cunoaștem mai bine.

Nu te aștepta să-L cunoști pe deplin înainte de a te îndrăgosti de El.

Edward Burne-Jones, unul din cei mai cunoscuți artiști britanici, a mers într-o zi la casa fiicei lui, la un ceai. Angela, nepoțica lui, a fost lăsată să stea la masă; însă deoarece era neastîmpărată a fost pusă de mama ei într-un colț cu fața la perete. Fetița a plîns foarte mult.

A doua zi artistul a pictat în acel colț o pictură murală pentru cazul în care nepoțica ar fi fost pedepsită din nou.

Așa face Dumnezeu cu noi. Nu ne poate învăța fără să ne pedepsească uneori, însă ne-a dăruit o pictură

minunată la care să privim în timp ce sîntem pedepsiți. Putem contempla puținele episoade din viața lui Isus, lucru care compensează îndeajuns orice suferință.»

○ Isus ne-a învățat și a trăit adevărul. Mai mult chiar, El a fost adevărul, întruparea lui. Însă El nu a fost doar adevărul.

El a spus despre Sine: «Eu sînt Adevărul și Viața». O fi adevărul domn, însă Isus este Domnul domnilor. Dacă ne plecăm doar înaintea adevărului, vom lărgi și mai mult limitele științei atomice, lucru care ne va pune la îndemîna mijloace pentru a distruge omenirea. Nu trebuie să trăim viața de zi cu zi la extremele adevărului. Este esențial să fim echilibrați, să fim adevăr și viața. Însă este mai important să ne concentrăm asupra Izvorului adevărului și să ne contopim în El.

○ Isus este singurul învățător al adevărului care știe exact de cît ai nevoie în fiecare zi.

În Biblie există o poveste foarte urîță care îl înfățișează pe Ruben stînd culcat cu țitoarea tatălui său. În textul ebraic, povestea se întrerupe la mijloc. Poate că s-au întîmplat lucruri mult mai rele, însă autorul inspirat de Dumnezeu nu s-a simțit obligat să spună întregul adevăr.

În sulul legii evreiești, în mijlocul povestirii este un mare spațiu gol care ne arată că nu este necesar să se menționeze tot răul comis de om. Unele lucruri nu trebuie spuse.

De aceea, este înțelept să amintești de rău doar minimul absolut necesar, să spui mai puțin decît tot adevărul. În acest sens, Isus nu este doar adevărul, ci și viața.

El nu reprezintă niște principii abstracte, impersonale. Umanitatea Lui se arată prin faptul că uneori dragostea îl determină să treacă unele lucruri sub tăcere, alteori dimpotrivă, El declară ca săvârșite fapte care nu s-au întâmplat încă.

În pilde vierilor, El compară pe marii preoți cu oameni atît de răi încît au putut zice: «Iată moștenitorul; veniți să-L omorîm» (Matei 21 : 8).

Așa ceva ei nu făcuseră încă. Această culme a răutății era atît de ascunsă în străfundurile inimii lor încît nici chiar propria lor conștiință nu avea acces la ea.

Însă Isus pătrunde dincolo de ceea ce oamenii știu despre ei înșiși, în miezul personalității lor, locul de unde țînesc faptele. Adevărul luat singur este insuficient și tinde spre superficialitate. De aceea Isus este adevărul și viața.

* * *

Ce înseamnă aceasta?

Un tată se plimba cu fiul său prin grădină într-o zi de primăvară, cînd frumusețile din jur erau la apogeu.

— «Tată, ce este gravitatea»? a întreat copilul.

Tatăl i-a răspuns:

— «Este o lege potrivit căreia toate lucrurile sînt atrase la pămînt».

Copilul a insistat:

— «Cum se face atunci că lalelele cresc în sus»?

Tatăl i-a zis:

— «Pentru că în ele lucrează o altă lege, legea vieții, care este mai puternică decît legea gravitației. Legea vieții a eliberat lalelele atîta timp cît trăiesc de sub legea gravitației. Dacă le distrugi viața, ele vor cădea imediat».

Isus întruchipează legea vieții care ne scapă de tendința de a aluneca în adîncurile păcatului și disperării.

* * *

Legenda spune că Baruh, cel ce a fost scribul profetului Ieremia în închisoare, s-a prezentat înaintea lui Isus pe cînd acesta avea doisprezece ani și i-a spus: «Toți profeții dinaintea Ta au căzut în ispită. Ai grijă să nu fii înșelat».

Isus nu a avut nevoie de avertizare. Ca și noi, El a fost ispitit, însă nu a păcătuit. El a biruit dorința de a trăi în chip egoist și de a gusta cu orice preț din plăcerile vieții. La El, ispitele au rămas exterioare.

De aceea El se oferă ca adevărul cel mai curat și viața la cel mai înalt nivel. După El nu este nimic. Fără El sîntem nimic.

* * *

Deoarece Isus este Domnul tuturor și Judecătorul întregului pămînt, El știe dorințele inimii și cîntărește atît intențiile cît și faptele. El cunoaște ereditatea noastră, predispozițiile genetice, obîrșia și creșterea noastră, dorul nostru de a fi mai buni decît sîntem. El poate primi pe cel slab la fel ca și pe cel tare, El se bucură de un pahar cu apă rece cît și de isprăvi mari.

El a venit nu să judece ci să vindece, nu să condamne ci să aducă viață.

El dorește ca noi să-i tratăm pe alții în același fel. Și apoi, după ce vom fi făcut altora precum am dori ca ei să ne facă nouă, El ne spune să acceptăm faptul că unele lucruri depășesc slabele noastre puteri de a vindeca.

Reinhold Niebuhr a spus bine: «O, Dumnezeu, dăruiește-ne seninătatea de a accepta ceea ce nu putem schimba; curajul să schimbăm ceea ce se poate schimba; și înțelepciunea de a deosebi o situație de cealaltă».

* * *

Isus s-a înfrățit cu vameșii, sau cum am spune astăzi, percepatorii de impozite. Era în obiceiul lor să abuzeze de puterea care le fusese încredințată. De obicei se așezau la bariere, la porțile cetății, treceri de rîu sau prin porturi, cu scopul de a strînge taxele vamale la mărfurile aduse. Erau disprețuiți din pricina moșiciei, hoției, șicanelor și asupra lor.

Vameșii evrei erau urîți de compatrioții lor deoarece erau considerați trădători ai țării și ai lui Dumnezeu. Erau acuzați că de dragul unui câștig murdar, s-au dat de partea romanilor, asupra lor și dușmanii lor firești. Faptul că ei strîngeau biruri pentru o vistierie păgînă, reamintea permanent poporului lui Dumnezeu de robia sub un jug străin.

După legea evreiască, nu se putea accepta milostenie de la ei. Nu era permis de lege nici măcar să schimbi bani la ei. Mai mult, mărturia lor nu era luată în considerare la judecări între evrei, ceea ce-i puneau în aceeași categorie cu păcătoșii. Vameșii nu aveau decît un singur prieten, pe Isus.

Oricine ai fi și orice ai fi făcut, Isus este gata să se înfrățească și cu tine.

* * *

Este de notat faptul că atunci cînd oamenii aveau nevoie de cineva să intervină pentru ei la Isus, alegeau

tocmai pe dușmanii Lui, (Luca 7:2-3), știind că Isus nu-i va refuza. Într-una din zile, conducătorii evrei au fost trimiși de un ofițer roman să pledeze pentru vindicarea unui servitor de valoare. Argumentul lor a fost că el a construit evreilor o sinagogă, o instituție din care Isus fusese exclus. Însă argumentul a fost decisiv. Isus le-a ascultat rugămintea. El dădea aproape impresia că are o dragoste preferențială față de dușmanii lui declarați.

Dacă toată viața ai fost un dușman a lui Isus, nu ezita să vii la El. Vei fi primit cu brațele deschise.

Isus nu a constrâns niciodată. Odată a vindecat un mut, însă nu i-a cerut acestuia să-L vorbească de bine. Nici o condiție. Omul a fost liber să spună apoi orice a vrut, să vorbească și împotriva Celui ce i-a redat capacitatea de a vorbi.

Isus a murit pentru ca oamenii să aibă libertatea de a alege — pentru El sau împotriva Lui. Așa mult îndrăgește Isus libertatea.

* * *

*

Cu puțin înainte de moartea Lui, o femeie I-a turnat pe cap un parfum scump. Dacă L-ar fi întrebat dinainte, El poate ar fi reacționat ca ucenicii Lui și i-ar fi spus să nu cheltuie atîția bani. Însă ea nu a întrebat, ci a acționat.

Talmudul ne spune că orice lucru interzis de Dumnezeu, odată făcut, devine valid. Este rău să te certî cu privire la ceva înfăptuit. Sau, cum spune o zicătoare: «mortul de la groapă nu se mai întoarce».

De aceea, Isus îi întreabă pe ucenici: «De ce certați femeia (la prezent) pentru ce a făcut? (la trecut)». Nu ar trebui să facem motiv de ceartă din ceea ce nu se mai

poate repara. Isus nu ne dojenește pentru păcatele și greșelile din trecut dacă venim azi la El. El așteaptă să le acopere cu dragostea Lui. Judecata Lui se concentrează asupra caracterului prezent a omului, asupra a ce poate fi remediat.

* *

*

Isus a înțeles că puterea religiei nu stă în succes ci în înfrângere și slăbiciune. Autorul rus Alexandru Zinoviev pune o întrebare pătrunzătoare: «Vi-L puteți imagina pe Hristos apărînd la televizor și dînd un interviu unei duzine de jurnaliști?»

El a preferat mai degrabă să moară pe o cruce pentru păcatele oamenilor, ca să le poată șterge complet cu sîngele Său.

Luther a scris: «Păcatele întregii omeniri nu se află acolo unde sînt observate și simțite, deoarece, după teologie, în lume nu mai există păcat și moarte. Pentru filozofie și logică, păcatele nu sînt nicăieri decît în lume... Adevărata învățătură este că nu există păcat în lume, pentru că Hristos a învins păcatul în trupul Său».

Isus a luat asupra Lui toate păcatele lumii, inclusiv pe ale tale. Murind pe cruce, El a primit pedeapsa care ni se cuvenea nouă, astfel încît noi, care credem în El, să fim iertați de toate fărădelegile noastre.

* *

*

Un porumbel a zburat spre Moise și l-a implorat: «Salvează-mă! Mă urmărește un vultur». Moise a ascuns porumbelul sub veșminte.

Vulturul s-a apropiat de Moise și i-a zis: «Și eu sînt o creatură a lui Dumnezeu, întocmai ca porumbelul, și

sînt flămînd. Și eu trebuie să-mi hrănesc puii. Dumnezeu a lăsat ca păsările mai mici să fie hrana mea. Ești nedrept dacă îmi iei prada».

Moise a răspuns că în nici un caz nu o să-i dea porumbelul, însă îi va da o bucată de carne din propriul lui picior egală cu greutatea porumbelului.

«Oprește-te!» i-a spus vulturul. «Eu sînt arhanghelul Mihail. Porumbelul este arhanghelul Gavril. Am vrut doar să-ți punem la încercare bunătatea inimii».

În urma păcatului lui Adam diavolul avea dreptul să dispună total de sufletele noastre păcătoase. Însă Isus a luat asupra lui tot chinul care ni se cuvenea. El, nevinovatul, a suferit pentru noi, vinovații. Astfel, noi am devenit liberi. Voia lui Dumnezeu cu privire la noi s-a împlinit.

La rîndul nostru, nouă ni se cere să ne jertfim în folosul oamenilor, chiar ai celor răi.

Aici vedem unul din multele adevăruri pe care Isus le-a încredințat bisericii. Pentru a edifica mintea noastră copilărească, El le expune de mai multe ori sub forma unor parabole ca aceia de mai sus.

* * *

Cînd Isus s-a înfățișat înaintea lui Pilat, judecătorul Lui, El a tăcut pentru că scopul Lui era să moară. Știa că apărîndu-se ar fi putut să scape, dar El a venit pe pămînt nu doar să trăiască, ci să și moară. A fost voia Tatălui Său și dorința Lui.

În timp ce stătea spînzurat pe cruce, adversarii Lui își băteau joc de El, provocîndu-L să se dea jos și să se salveze. Avînd legiuni de îngeri la dispoziția Lui, miracolul a fost că El a rămas pe cruce.

Cînd a fost plăcerea Tatălui Său, El nu a ezitat să se bucure de fericirea unei nunți. Dar nici nu s-a dat înapoi de la suferință atunci cînd a fost voia Tatălui. El a primit în liniște și bucuria și tristețea.

Cei care au strigat: «Dacă ești Fiul lui Dumnezeu, coboară-Te de pe cruce»! nu au cunoscut sfințenia răbdării în tăcere și nici rezultatul mîntuitor al crucificării lui Isus. Chiar prietenii Lui nu-și dădeau seama de semnificația suferinței Lui, altfel L-ar fi implorat: «Pentru că ești Fiul lui Dumnezeu, rămîi pe cruce»!

Însîngerat, dezbrăcat, încoronat cu spini, slăbit, însetat, țintuit pe un simbol grosolan al rușinii, El a îndurat de bunăvoie toată pedeapsa pentru păcatele noastre, pentru păcatele **mele**. Și în timp ce unii și-au pierdut credința privind la crucea pe care Cel Mai Bun, Cel Mai Sfînt a murit, eu am venit la credință recunoscînd că Fiul lui Dumnezeu a avut o bunătate atît de absolută încît a murit pentru păcatele mele.

Biblia ne povestește despre poporul ales a lui Dumnezeu, evreii, care timp îndelungat au fost folosiți ca sclavi în Egipt. Cînd Dumnezeu a vrut să-i elibereze, a anunțat că toți întîi-născuți egipteni vor muri într-o noapte. Ca să nu aibă aceiași soartă, evreii au fost avertizați să unșă ușorii casei cu sîngele unui miel. Dumnezeu a zis: «Eu voi vedea sîngele, și voi trece pe lîngă voi, așa că nu vă va nimici nici o urgie, atunci cînd voi lovi țara Egiptului» (Exodul 12:13).

«Voi vedea sîngele». Nu caracterul locuitorilor fiecărei case a fost ceea ce a determinat decizia lui Dumnezeu, ci sîngele mielului.

Așa este și în relația noastră cu Dumnezeu. Sîntem mîntuiți nu pentru că sîntem buni, ci fiindcă Isus și-a vărsat sîngele pentru noi. Acesta este protecția noastră.

38 Odată cu mîntuirea, Isus ne dă și o pace desăvîrșită.

Charles Spurgeon, cunoscutul predicator englez al secolului nouăsprezece, a spus: «În timp ce mergeam ieri pe cîmp am văzut un tufiș de spini și un animal care se învîrtea în jurul lui. Cînd m-am apropiat, am văzut că o pasăre își făcuse cuibul în tufiș. Stînd liniștită între spini, nu s-a lăsat tulburată. Atunci m-am gîndit să vă spun astăzi: 'Faceți-vă cuibul între spinii care au înconjurat capul lui Isus Hristos, și nu va mai trebui să vă temeți de nici un dușman'».

* * *

Un bătrîn cu un sac în spate urca cu mare greutate un munte. O mașină s-a oprit și șoferul l-a invitat să intre. Bătrînul s-a urcat în mașină, însă a continuat să țină pe umeri sacul cel greu. Cînd șoferul l-a întrebat de ce, el a răspuns: «Ai fost atît de drăguț să mă iei în mașină. Cum aș putea să te îngreunez și cu sacul meu?»

Noi avem aceeași atitudine nebunească atunci cînd intrăm în biserica lui Hristos și păstrăm povara păcatelor noastre. Isus te ia în carul Lui de biruință. Dă-I păcatele și fii fără grijă.

* * *

Se spune că un paj de la curtea imperială rusă avea multe datorii. Odată, în timp ce era de serviciu lîngă dormitorul împăratului, a înșirat pe hîrtie toate datoriile, iar dedesupt a scris întrebarea: «Cine va plăti toate acestea»? Apoi, deși era de gardă, a adormit.

Împăratul s-a trezit în timpul nopții, a intrat în anticameră și l-a găsit dormind. Văzînd hîrtia, el și-a pus numele sub întrebare: «Țarul Nicolae».

Acesta este răspunsul pe care ni-l dă și Isus cînd ne întrebăm cine ne va rezolva toate problemele și cine ne va plăti toate datoriile? Cînd ne rugăm: «Iartă greșelile noastre» și ne-ntrebăm cine le va plăti, El pune semnătura Lui: «Împăratul Isus Hristos».

* * *

*

Harul lui Isus nu poate fi măsurat. Odată Spurgeon s-a întristat întrebîndu-se dacă pentru el există destul har ca să-l mîntuie din multele lui păcate. Apoi deodată a început să rîdă. Fiind întebat de ce, el a răspuns: «Am văzut un mic hering înotînd în ocean și întrebîndu-se dacă există destulă apă pentru el».

Cine poate epuiza harul lui Dumnezeu? Păcatele noastre sînt mari, însă Mîntuitorul este mai mare. Biblia conține o promisiune plină de mîngîiere: «În orice ne osîndește inima noastră, Dumnezeu este mai mare decît inima noastră» (1 Ioan 3 : 20).

Ne putem încrede în El.

* * *

*

Sfîntul Bernard spune: «Unde să găsească infirmul adăpost ferm și odihnă în siguranță decît în rănile Mîntuitorului? Lumea se încruntă, trupul cere, diavolul întinde curse. Nu cad, pentru că sînt zidit pe o stîncă puternică. Am făptuit grele păcate. Conștiința suferă, dar nu voi fi copleșit, deoarece îmi reamintesc de rănile Domnului».

El încheie: «De aceea, meritul meu este mila Domnului. Pe scurt, nu voi fi lipsit de merit atîta timp cît El nu e lipsit de milă. Îmi voi cînta oare propria-mi sfințenie? O Doamne, doar sfințenia Ta va fi pe buzele mele. Sfințenia asta este și a mea, întrucît El mi-a dăruit-o». «Singurul merit al omului», adaugă el, «este să-și pună toată speranța în Cel ce poate mîntui pe oricine».

* * *

* * *

Odată, un pastor a vizitat o femeie săracă. În curte, el a văzut rufele puse la uscat. El a lăudat-o: «Ce albe vă sînt cămășile! Bine le-ați spălat». Apoi, în timp ce erau la ceai, a început să ningă. El s-a uitat din nou, și iată că rufele păreau gri în comparație cu zăpada. Emoționată, femeia a remarcat: «Ce se poate compara oare cu albul lui Dumnezeu?»

Isus dăruiește păcătoșilor albul Său divin.

* * *

*

Știu că sînt mulți care ar îndeplini cu bucurie dorințele Învățătorului, însă noi nu-L cunoaștem destul de bine și nu știm însărcinările Lui. Un învățător adevărat ne va spune că prima Lui dorință este ca să **nu** alergăm, ci să stăm liniștiți și să primim marele Său dar, gratis și necondiționat.

Sîntem atît de obișnuiți cu lumea datului și primitului, cu plata pentru orice marfă, încît idea unui dar gratuit este aproape necunoscută minții noastre. În cel mai rău caz, ne așteptăm măcar la recunoștință în schimbul darurilor noastre, la un zîmbet, poate la o viitoare prietenie. Însă Isus dă absolut gratuit, știind din

experiență amară că nu va culege recunoștință. «Căci El este bun și cu cei nemulțumitori și cu cei răi» (Luca 6 : 35). El a știut că acei cărora le-a făcut bine, cei pentru care a făcut minuni, vor striga într-o zi: «Răstignește-L! Răstignește-L!»! El dăruiește, deoarece este dragoste pură, și este foarte mulțumit dacă cineva acceptă darurile Lui.

Se spune că un om bogat a decis să-și împartă averea la oricine ar dori s-o ia. El și-a schimbat toată averea în monede de aur, le-a pus într-un coș, apoi s-a dus pe podul de peste râul Tamisa și a invitat pe toți cîți treceau să se servească cu monede. S-a adunat o mare gloată. Unii ziceau: «E sigur că-și bate joc de noi. Precis că sînt monede false». Alții spuneau: «Sigur că este o glumă». Alții au mers mai departe: «Trebuie să fie o reclamă pentru cine știe ce film». Nimeni nu a venit să ia monezile pînă ce un copil a spart gheața. A înaintat și a luat un pumn din ele.

Isus ne zice să devenim ca niște copii. El dorește să ne împartă un dar cu nimic mai prejos decît divinitatea Lui, și împreună cu ea viața și adevărul.

Ai putea spune: «Asta e prea de tot», sau «Asta trebuie înțeles numai în mod simbolic», sau «Aceasta trebuie s-aibă un înțeles ascuns». Toate aceste răspunsuri arată că încă nu ai devenit copil. Dacă ești ca un copil, vei veni și vei primi ceea ce El oferă cu dragoste, fără să-ți ceară nimic în schimb.

Unul din ucenicii lui Isus ne relatează următoarea întâmplare: «Isus a chemat la El un copilaș, l-a pus în mijlocul lor, și le-a zis: «Adevărat vă spun că, dacă nu vă veți întoarce la Dumnezeu și nu vă veți face ca niște copilași, cu nici un chip nu veți intra în împărăția cerurilor» (Matei 18 : 2 – 3). Din istoria bisericii învățăm că acest copil a fost Ignatie, care a ajuns mai tîrziu episcop al Antiohiei și a fost martirizat.

Cînd, sub domnia lui Traian, i s-a cerut să se lepede de Hristos, Ignatie a răspuns: «Numele Lui este scris în inima mea și nu poate fi șters». Legenda spune că dușmanii lui i-au despicat pieptul și au găsit scris pe inimă cu litere de aur numele ISUS HRISTOS.

Dacă asta ar fi adevărat, ar fi un caz izolat. Mulți copii, strînși la piept și îmbrățișați de Isus, mai tîrziu L-au uitat. Alții poate chiar s-au întors împotriva Lui.

Deoarece este Dumnezeu, Isus a știut dinainte cum vor trata oamenii darurile Lui. Cu toate acestea, El a continuat să le împartă la toată lumea.

Cei mai mari ucigași au primit daruri de la El, la fel ca sfinții pe care i-au persecutat. El are un dar pentru oricine, și pentru tine.

Mulți creștini își chinuie conștiința pentru că nu sînt în stare să-L slujească cum se cuvine sau nici măcar nu știu cum să-L servească. Ar fi mai bine de ei dacă și-ar păstra liniștea sufletească și L-ar lăsa pe El să-i servească.

«Fiul omului n-a venit să-l se slujească, ci ca să slujească» (Matei 20 : 28).

* * *
Într-una din pildele Sale, Isus ne povestește despre o oaie pierdută care a fost găsită. Păstorul nu o pedepsește și nici măcar nu o gonește cu asprime înapoi în țarc, ci o ia pe umerii lui și o duce cu grijă. Acest Păstor Bun este Isus.

Deseori, primii creștini au pictat o imagine a Domnului sub forma Bunului Păstor care Își aduce acasă oaia pierdută.

În felul acesta El apare în basoreliefurile de pe sarcofagii și în picturile din catacombele de la Roma.

În parabolele Lui, Isus nu vorbește doar despre oaia care a luat-o razna și care, behăind, atrage atenția asupra ei, ci și despre găsierea unei monede pierdute, un metal fără simțuri, care nu-și poate da seama în ce situație se află și nu are nici o posibilitate să fie de vreun ajutor la recuperarea lui. În această situație sînt pierduții care sînt total inconștienți de starea lor, bolnavii care se consideră sănătoși, și cei care au o atitudine indiferentă față de starea sănătății lor spirituale.

Sîngele lui Isus are puterea să curețe toate fărădelegile, tot păcatul.

În epistola sa către evrei, Pavel scrie că este imposibil să se reînoiască pocăința pentru cei care au căzut (Evrei 6:4-6).

Pînă în secolul al treilea, biserica a crezut că aceste cuvinte se aplică la păcate grave — curvie, idolatrie nesilită, și crimă.

Biserica nu considera că aceste păcate nu vor putea fi iertate la judecata de apoi, ci era de părere că, din motive educaționale, aceste păcate nu ar trebui iertate pe pămînt. De aceea, cei ce se făceau vinovați de ele erau excomunicați din biserică pentru toată viața. Lor li se cerea să se pocăiască, însă fără speranța de a mai fi primiți înapoi în biserică de pe pămînt.

Papa Sf. Calixtus a fost cel care, la începutul secolului al treilea, a declarat pentru prima dată: «Iert păcatul adulterului și al curviei celor ce se întorc». În acele timpuri, aceasta a fost o declarație revoluționară.

Pînă în secolul al treilea, atitudinea bisericii nu era bazată pe Scriptură.

Sfântul Pavel nu a intenționat să excludă de la iertare căderea în păcat, ci căderea de la credință.

Noul Testament ne spune despre un om într-atât de înglodat în păcatul curviei încât ajunsese să trăiască cu soția tatălui său. Cu toate acestea, el a fost iertat după ce s-a pocăit. Biserica nu este o societate de sfinți perfecți, ci de candidați la sfințenie. Orice cădere în păcat este reparabilă; căderea din credință, nu.

Căderea în păcat se aseamănă cu pierderea podobielor harului care înfrumusețează caracterul. Toamna, asaltați de îngheț și vânt, pomii își leapădă frunzele și își dezvăluie scheletul gol. Tot astfel oamenii prinși în mrejele ispitelor, se trezesc dezbrăcați de respectul de sine și ajunși de rîsul celor din jur. Însă după iarna rușinii vine primăvara, și omul are prilejul să recîștigate ce a pierdut.

Este cu siguranță preferabil să fii ca un conifer care nu-și pierde acele iarna, ci este veșnic verde. Așa sînt cei ce-și păstrează credința și reușesc să și-o mențină și în ispite. Însă precum în natură există și alți copaci în afară de brazi, tot astfel în biserică lui Dumnezeu sînt nu numai cei statornici, ci și frații mai slabi care cad uneori în păcat.

Dumnezeu spune îngerului bisericii din Efes: «Adu-ți aminte de unde ai căzut; pocăiește-te și întoarce-te la faptele tale dintîi» (Apocalipsa 2:5). Deci un om, și chiar o biserică se poate pacăi dacă a căzut. Există posibilitatea căinței atît timp cît există bunătatea lui Dumnezeu (Romani 2:4).

Pavel adaugă în epistola sa de cei ce au căzut că «răstignesc din nou pentru ei pe Fiul lui Dumnezeu» (Evrei 6:6). Verbul «a răstigni» este la timpul prezent, ceea ce implică o stare de păcat constantă și deliberată, lucru subliniat de cuvîntul «din nou».

De bună seamă că nimeni nu se poate pocăi în timp ce răstignește pe Domnul. Însă el se poate pocăi după ce L-a răstignit. Aceste cuvinte de osîndă nu se aplică la păcatele din trecut, ci cele din prezent. O traducere mai bună ar putea fi aceea că oamenii nu pot fi înnoiți în timp ce ei răstignesc a doua oară pe Fiul lui Dumnezeu.

David, după ce a comis adulter cu Bat-Șeba și a plănit moartea soțului ei, a mai sperat, deși legea lui Dumnezeu nu-i oferea nici o speranță. Recunoscîndu-și păcatul cu pocăință adîncă, el s-a întors la Dumnezeu pe care-L iubea atît de mult. Astăzi, avem Psalmul 51, cîntecul pocăinței, ca amintire a legăturii rupte și apoi refăcute.

Deci și noi putem fi mîntuiți în ciuda oricăror versete din Biblie care ne-ar putea descuraja.

Sîngele lui Isus este atotputernic.

* *

*

Există o credință care nu cere nimic decît privilegiul adorării. Este o credință care stălucește în dragoste și-I spune lui Isus, așa cum i-a zis Petru într-un moment de iluminare: «Doamne, pleacă de la mine» (Luca 5 : 8), sau ca centurionul roman plin de credință: «Nu Te osteni să vii în casa mea» (Luca 7 : 6).

O fată simplă, fără educație era iubită de un bărbat care avea mari perspective de succes înaintea lui. Ea știa că prezența ei îi va îngreuna cariera, așa că a făcut tot posibilul să-i stingă dragostea pentru ea, deși inima ei bătea pentru el. Ea l-a împins spre o fată care se po-trivea mai bine cu viitorul lui și a înlăturat toate obstacolele din drumul spre căsătoria lor.

Isus a spus odată ucenicilor: «Vă este de folos să Mă duc» (Ioan 16 : 7). El știe că s-ar putea să ne simțim mai

degajați în lipsa prezenței Sale vizibile și atunci se retrage discret. El niciodată nu dă buzna peste cineva. Iar dacă-I spunem: «Nu Te osteni», El va găsi un alt mijloc de comunicare cu noi.

Acelora ce-I aparțin, El le vorbește în timpul nopții și dimineața aruncă un vâl peste ce a spus. Aceștia știu că El a vorbit, însă nu pot spune ce anume.

Se știe de psihanaliză, care se ocupă cu partea conștientă și cu subconștientul sufletului; însă nimeni nu a creat o metodă de analiză a spiritului. Dacă s-ar putea proba aceasta, am descoperi multe învățături ale lui Isus săpate în inimă, învățături de care nu am avut cunoștință.

După convertire, momentul cînd o persoană își dăruiește viața lui Dumnezeu, firea veche se arată în multe feluri: afirmarea de sine, mulțumirea de sine, autocompătimirea în suferință, lăcomia în umblarea după laudele oamenilor, autojudecarea în momentele de încercare, autoapărarea cînd este rănită, stînjeneala în relațiile cu alții.

Dar cu timpul, Isus transformă omul, astfel încît el nu-și păstrează caracterul pe care L-a avut înainte. Firea veche este înlocuită cu viața lui Isus, așa cum a scris apostolul Pavel Galatenilor: «Trăiesc, dar nu mai trăiesc eu, ci Hristos trăiește în mine» (Galateni 2 : 20).

* * *

Dacă vrei să-L cauți pe Isus, trebuie să mobilizezi întreaga forță a voinței.

Dacă vrei să-L cauți pe Isus, trebuie să mobilizezi întreaga forță a voinței.

John Bradford, un protestant martirizat în timpul persecuției catolice din Anglia, a spus odată: «Mi-am

propus să nu sfîrșesc niciodată un exercițiu spiritual înainte de a ajunge la o părtășie reală cu Hristos. Cînd mă rog, mă rog pînă cînd ajung să mă rog cu adevărat lui Dumnezeu. Cînd Îi cînt, Îi cînt pînă ce cu adevărat Lui Îi cînt. Totdeauna caut pînă ce găsesc».

Kant a spus că nu există nimic bun cu adevărat în afara de intenția bună. În ce măsură pot fi îndeplinite dorințele noastre bune cu privire la caracterul nostru, nu atîrnă de noi. Toți avem calități și defecte. Doar Isus are «toată ființa plină de farmec» (Cîntarea Cîntărilor 5:16). El nu are nimic de ascuns.

Vestea bună este că, în ciuda defectelor noastre, Isus ne-a primit cînd am decis să-L căutăm. Prin El, devenim extremi de importanți. Într-un anumit sens, noi devenim mai importanți pentru oameni decît însuși Isus, precum ne-a lăsat să înțelegem prin cuvintele: «Cine crede în Mine va face și el lucrările pe care le fac Eu; ba încă va face altele și mai mari decît acestea; pentru că Eu mă duc la Tatăl» (Ioan 14:12).

Precum comunitățile religioase sînt mai atente la predici decît la citirea Cuvîntului, tot astfel oamenii privesc mai cu luare-aminte la credincioșii pe care îi pot vedea decît la Hristosul nevăzut.

* * *
* * *
*

Unde poate fi găsit Isus?

Băiatul unui doctor a fost întrebat:

— «Tatăl tău este acasă?»

— «Nu», a răspuns el.

— «Atunci unde-l pot găsi?»

— «Cu siguranță că-i pe undeva făcînd un bine».

Copilul unui doctor bun poate fi sigur că oriunde ar fi tatăl său, îi ajută pe cei în nevoie.

Creștinii s-ar putea să nu fie totdeauna în stare să-ți spună locul exact unde îl poți găsi pe Isus, deoarece, la fel ca în trecut, El merge din oraș în oraș și din sat în sat învățînd, vindecînd și aducînd mîngîiere. Dar sigur că-l în vre-un loc făcînd bine.

Dacă umbli după Isus în cer, s-ar putea să nu-L găsești. Caută-L în casele unde sălășluiește întunericul, tristețea și boala. Nu vei umbla prea mult pînă Îl vei găsi.

* *
*

Un rege al poporului Sciților și-a condamnat la moarte fiul pentru o crimă comisă de acesta. Apoi a poruncit ca sabia folosită la execuție să fie agățată deasupra scaunului său de judecată. Oriunde mergea, un ofițer pășea înaintea lui cu sabia aceasta în mîna ca să fie clar pentru toată lumea: «Dacă regele, de dragul legii, nu și-a cruțat propriul fiu, cu siguranță nu va fi înclinat să cruțe pe alții».

Dumnezeu nu și-a cruțat propriul Fiu cînd acesta a fost încărcat cu păcatele omenirii. Crucea este un simbol al condamnării aspre a păcatului.

* *
* *
*

De aceea, păziți-vă de păcat!

Michelangelo, cînd a fost întrebare cum a reușit să sculpteze statuia lui Moise, a răspuns: «Este foarte simplu. Iei o bucată de marmură și dai la o parte tot ce nu arată ca Moise».

În relația cu Hristos, noi începem prin a fi ca niște bucăți de marmoră fără formă, însă avem posibilitatea de a deveni splendide ființe umane, prin cioplirea și renunțarea la tot ce nu se aseamănă cu Hristos.

- Să avem însă grijă! A-L imita pe Hristos nu înseamnă a-L copia. Mai curînd, El trăiește în noi, precum trăiește seva viței în toate mlădițele.

Astfel, orice creștin are o viață nouă de trăit, cu toate implicațiile ei, exact cum și-a trăit El viața pămîntească. Nici prin cap nu le-ar trece actorilor în timpul celor trei ore cît joacă rolul lui Romeo să moară pentru iubitele lor proprii. Cît sînt pe scenă, ei iubesc pe actrițele care joacă rolul Julietei. Astfel, este greșit a căuta să imiți viața lui Hristos, căci trăim în cu totul alte împrejurări decît ale Lui. Trăiește viața ta proprie într-un mod creștin.

Privește la Isus, nu la portretele Lui desenate de oameni.

Numai contemporanii lui Leonardo da Vinci au putut vedea faimoasa lui pictură murală «Ultima cină» așa cum a pictat-o el. În șaizeci de ani ea s-a deteriorat într-atîta încît nu s-a mai putut vedea nimic decît o uluitoare masă de pete. De atunci, au trecut peste ea războaie și revoluții, un bombardament, încercări mai bune sau mai proaste de restaurare, și respirația a 200.000 de turiști pe an.

Creștinismul a avut mulți reformatori. Și pictura lui da Vinci a avut mulți restauratori. Nici unii, nici alții nu s-au purtat totdeauna frumos cu capodoperele respective.

De aceea, transpune-te în duh în timpul lui Isus, deoarece evenimentele și amintirea evenimentelor sînt două lucruri diferite. Chiar relatările Evangheliilor nu ne dezvăluie tot ce s-a întîmplat în realitate. Retrăiește tu însu-ți evenimentele.

- Isus poate fi văzut oriunde. Pentru a-L găsi, nu avem nevoie să mergem la o biserică sau la vreo mănăstire sau la vreo galerie de artă. În loc să ne oprim la imaginile despre El create de alții, să privim fața Lui minunată, să

ne concentrăm atenția asupra trăsăturilor Lui iubitoare, să medităm la caracterul Său de neegalat, să pășim alături de El pe străzile slujirii și binecuvântării.

Privind la Isus, problema suferinței va înceta să mai fie un obstacol pe drumul credinței în Dumnezeu. Prin divinitatea lui Isus, Omul Durerii, suferința și-a însușit o demnitate fenomenală. Suferința este suferința numai dacă o urăști. Numai dorințele noastre nesupuse fac amărăciunea să fie amărăciune. Dacă ai dorit-o fierbinte așa cum a dorit-o Isus, dacă o consideri un privilegiu deosebit, atunci ea încetează să te mai tulbure.

Făcînd așa, vei vedea pe Dumnezeu.

Existența lui Dumnezeu îți va părea clară ca lumina zilei. Te vei mira cum de te-ai putut îndoii pînă acum.

Feuerbach a spus: «Omul L-a creat pe Dumnezeu după chipul lui și nu invers». Era cu siguranță greșit. Dacă omul L-ar fi creat pe Dumnezeu, acesta ar fi fost un Dumnezeu care să fie de acord cu poftele și pasiunile noastre, un Dumnezeu care ar da raiul veșnic chiar și celor răi. Un Dumnezeu inventat de noi nu ne-ar da legi care să ne interzică ceea ce ne place mai mult și nu ar pregăti un iad pentru cei ce le calcă.

Dumnezeu, așa cum mi-l descrie Biblia și Isus, este atît de diferit de visurile oamenilor încît nu poate fi un produs al imaginației noastre. El este fiindcă este, nu pentru că noi L-am inventat.

Văzînd pe Dumnezeu, vei ajunge să-L iubești.

Iubindu-L, vei iubi pe cei ce îl neagă, întocmai cum El îi iubește. Dacă ar ști ei cît sînt de iubiți!

Cunoscutul filozof evreu, Martin Buber, a scris: «A fost odată un om care-L iubea pe Dumnezeu și a părăsit lumea creată intrînd în Marele Vid. A tot umblat de colo pînă colo pînă a ajuns la ușa misterului. A ciocănit. Dinăuntru s-a auzit o voce: «Ce cauți aici»? «Am strigat laudele tale în auzul muritorilor» — a spus omul —

«însă ei au fost surzi la glasul meu, așa că am venit la tine să mă auzi și să-mi răspunzi». «Întoarce-te!» — a strigat vocea dinăuntru — «aici nu este nici o ureche deschisă pentru tine. Eu mi-am înecat auzul în surzenia muritorilor».

După ce L-ai găsit pe Dumnezeu, când auzi atei tăgăduindu-L, vei descoperi în asta un înțeles profund.

Isus a adus cel mai mare sacrificiu nu doar renunțând la viață, ci făcând mai mult decît atît. El a renunțat la nevinovăție. El a luat asupra Lui păcatele omenirii. Biblia spune că «El s-a făcut păcat pentru noi». El a devenit ceea ce ura mai mult. Singura comparație potrivită este asemănarea cu patrioții francezi sau olandezi, membri mișcării de rezistență din timpul ocupației naziste, patrioți care au devenit colaboratori ai poliției naziste, pe care o urau, cu scopul de a ajuta pe cei persecutați.

În inima unui ateu, Isus renunță la mai mult chiar. El ține sub tăcere prezența Sa, ba încă existența Sa. El se identifică cu tot felul de păcătoși. El se identifică și cu acei care comit păcatul de a nega sau urî pe Dumnezeu. În acei ce nu vor să audă chemarea Sa, El tace și plînge. El încetează să mai mustre pe cei ce nu pot suporta muștrarea.

Aceasta va fi și atitudinea noastră față de atei. Îi vom iubi liniștiți, în tăcere. Ei au în noi niște prieteni. Nimic din ceea ce ei ne vor face nu va fi în stare să stingă dragostea noastră pentru ei. Aceasta să fie pentru ei cea mai bună dovadă a existenței lui Dumnezeu.

